

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวล สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม ด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนกรกฎาคม 2543 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลัก ของโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ที่จัดทำทุกกรอบระยะ 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0004/2543

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ <http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้จัดทำหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP)

15 สิงหาคม 2543

สารบัญ

คำชี้แจง	
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	3
มือปราบมูล : เสียงที่ดังขึ้นของคนจน	3
ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	5
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	5
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน.....	12
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง.....	20
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา	25
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	26
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข.....	28
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	37
ภาคผนวก	41

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

กรกฎาคม 2543

ม็อบปากมุล : เสียงที่ดังขึ้นของคนจน

ในเดือนกรกฎาคม 2543 มีเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองหลายประการ เช่นกรณีพิพาทเขื่อนปากมุล ซึ่งปะทุขึ้นเป็นการปะทะกันระหว่างชาวบ้านผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ กรณีเขื่อนปากมุลนี้เป็นตัวอย่างที่เด่นของปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ-สังคม นโยบายและท่าทีของรัฐบาลและระบบราชการต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและประชาชนรากหญ้าผู้ด้อยสิทธิที่ปฏิบัติมาช้านาน ดังนั้นจึงแก้ไขได้ยาก

กล่าวในด้านปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ-สังคม เป็นที่ยอมรับว่าการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาสร้างความมั่งคั่งให้แก่เมืองและภาคอุตสาหกรรม ทำให้ความเจริญกระจุกตัวอยู่ในบางแห่ง ขณะที่ชนบทและภาคการเกษตรไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร ปრაการกรรมฟุ้งพินาศทางสิ่งแวดล้อมป่าไม้และที่ดินเสื่อมสภาพ และการล่มสลายของสังคมชนบท มีให้เห็นมากขึ้น

ส่วนในด้านนโยบายและท่าทีของรัฐบาลกับระบบราชการเห็นว่าทรัพยากรทั้งหมดเป็นของรัฐ ซึ่งจะจัดการอย่างใดก็ได้ตามที่เห็นเหมาะสม ชาวบ้านควรเป็นฝ่ายยินยอมเสียสละเพื่อส่วนรวม

ปรากฏการณ์ที่ทางการสร้างเขื่อน และบังคับอพยพโยกย้ายชาวบ้านทั่วประเทศ โดยจ่ายเงินชดเชยให้จำนวนหนึ่งทั้งที่ครบถ้วนและไม่ครบถ้วน ได้ดำเนินมานาน ปัญหาเริ่มเข้มข้นรุนแรงขึ้นเมื่อสิ่งแวดล้อมและที่ดินทำกินอันอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งสถานที่อันเหมาะสมในการสร้างเขื่อนหายากขึ้นทุกที เงินชดเชยที่ชาวบ้านได้ไปนั้นไม่อาจทดแทนวิถีชีวิตแบบเดิมที่มีความมั่นคงกว่าได้ นอกจากนี้การประกาศเขตป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติทับที่ทำกินของราษฎรก็เป็นกรณีพิพาทที่ยืดเยื้อมานาน และรุนแรงขึ้นเมื่อพื้นที่ทำกินลดลง

ปัญหาร่วมกันทำนองนี้ทำให้ชาวบ้านรวมตัวเป็นกลุ่มต่างๆ ที่มีชื่อเสียงได้แก่สมัชชาคนจน ดำเนินการต่อสู้ทวงสิทธิของตน ซึ่งหลายครั้งเดินทางมาชุมนุมที่ทำเนียบรัฐบาล และไม่เป็นที่เข้าใจดีนักของชนชั้นกลางในเมือง การต่อสู้อันยืดเยื้อของสมัชชาคนจนแสดงถึงเส้นทางอันทวิภาคในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและที่ดินทำกินในชนบท

ขณะที่ทางการอ้างกฎหมายและการรักษากฎหมาย ชาวบ้านอ้างสิทธิในการดำรงชีพและการรักษาวิถีชีวิตของตน นอกจากนี้ยังมีข้อเท็จจริงทางวิชาการและการปฏิบัติที่เป็นจริงในพื้นที่ซึ่งทำให้ปัญหาซับซ้อนขึ้นอีก การยื้อยุดไม่ว่าจะเกิดจากฝ่ายใดโดยเฉพาะจากทางการ มีแนวโน้มให้เกิดความรุนแรงและการแตกแยกอย่างลึกซึ้งขึ้นภายในชาติได้

การต่อสู้ของสมัชชาคนจนที่อาจกลายเป็นความรุนแรงและแตกแยกภายในชาติขึ้นได้นั้น เนื่องจากการต่อสู้แบบนี้ แม้ว่าจะเป็นการต่อสู้เรียกร้องในเรื่องสิทธิผลประโยชน์เฉพาะหน้าในท้องที่ห่างไกล แต่ก็ก่อผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจ-สังคม เพราะเท่ากับเป็นการเรียกร้องให้มีการบริหารจัดการประเทศในแนวทางใหม่ เช่นการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติโดยประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ไม่ปล่อยให้มีการดูดซับทรัพยากรหรือความมั่งคั่งสู่ศูนย์กลางอย่างง่าย ๆ เหมือนเดิม ดังนั้นผู้ที่เคยได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาหรือการบริหารจัดการประเทศในแบบเดิมซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจและได้เปรียบในสังคมย่อมไม่เห็นด้วย ยิ่งกว่านั้นหากคนจนในที่หนึ่งต่อสู้สำเร็จ ก็จะเป็นตัวอย่างให้คนจนในที่อื่นได้ทวงสิทธิตามอย่างบ้าง รวมทั้งลูกจ้างพนักงานซึ่งก็มีกรณีขัดแย้งคุกคุนอยู่

อย่างไรก็ตาม การที่มีอุปปากมูลสามารถผ่านวิกฤติการปะทะและดำเนินการต่อสู้เชิงรุกต่อไปได้ แสดงว่าเสียงของคนจนได้ดังขึ้นอย่างยากจะปกปิด เป็นสัญญาณการขึ้นหน้าใหม่ของการเมืองการปกครองในประเทศไทย เป็นการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติจริง แต่ก็เป็นการขึ้นหน้าใหม่อย่างค่อยเป็นค่อยไป

เสียงของคนจนที่ดังมากขึ้นในประเทศนั้น เกิดจากการมีเหตุปัจจัยแวดล้อมสำคัญ 2 อย่างคือ 1) วิกฤติใหญ่ทางเศรษฐกิจซึ่งทำให้จำนวนคนจนเพิ่มมากขึ้น 2) การต่อสู้ของคนจนทั่วโลก เช่นคนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น และองค์การกรรมกรเช่นในประเทศสหรัฐ การต่อสู้ของชาวชนบทเช่นประเทศในลาตินอเมริกา ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน ได้ก่อเป็นกระแสใหญ่ขึ้น บีบให้องค์กรระดับโลก เช่นองค์กรสหประชาชาติ ธนาคารโลก และไอเอ็มเอฟ เป็นต้น จำเป็นต้องประกาศว่าการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นนโยบายสำคัญขององค์กรเหล่านั้น

ความรู้สึกว่าถึงคราวขึ้นหน้าใหม่ในการบริหารปกครองประเทศ ยังพบได้ในการเคลื่อนไหวอื่น เช่นการเรียกร้องให้ยุบสภาและจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใหม่โดยเร็วที่สุดมีกระแสสูงขึ้น ที่น่าสนใจ เช่นการเปิดตัวกลุ่มประชาธิปไตยเพื่อประชาชน ซึ่งเกิดจากการรวมตัวหลายฝ่าย เพื่อหาทางออกสำหรับการเมืองของประเทศ

ในอีกด้านหนึ่งยังพบการเมืองแบบเก่าซึ่งมีลักษณะครอบงำอยู่ เช่นการเล่นเกมทางการเมือง การใส่ร้ายป้ายสี เอาความดีเข้าตัว เอาความชั่วใส่ผู้อื่น การเล่นพวก การทุจริตคอร์รัปชัน การขาดความรับผิดชอบชั่วดี การดูถูกทางการเมือง ซึ่งมีทั้งดูถูกเป็นบุคคลและดูถูกทั้งพรรค

องค์กรเพื่อการควบคุมตรวจสอบตามรัฐธรรมนูญใหม่ ยังต้องใช้เวลาเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาถึง 5 ครั้ง ใช้เวลาเกือบ 5 เดือน จึงได้ครบจำนวน และในกระบวนการเลือกประธานวุฒิสภาก็มีข่าวการวิ่งเต้นหรือลอบบีกันอย่างวุ่นวาย สำหรับศาลรัฐธรรมนูญ นั้นมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญท่านหนึ่งลาออกโดยกะทันหัน ในการพยายามแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งยังมีความเห็นต่างกันมาก ซึ่งอาจไม่จำเป็นในขณะนี้ก็ได้ เนื่องจากการเลือกตั้ง ส.ส.นั้นอาจไม่ยืดเยื้อเหมือนการเลือกตั้ง ส.ว.ที่ไม่สังกัดพรรคการเมือง การทุจริตในการเลือกตั้ง ส.ส. จะกระทบต่อภาพลักษณ์และความชอบธรรมในการจัดตั้งรัฐบาลโดยตรง

การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เด่นอีกเรื่องหนึ่งได้แก่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองแนวอนุรักษนิยม ซึ่งเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่ารัฐบาลใหม่ที่จะเกิดขึ้นหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหน้า คงจะไม่ปฏิบัติภาระอะไรแตกต่างกับรัฐบาลที่ผ่านมา

ในทางเศรษฐกิจ มีสัญญาณแสดงความอ่อนแอประปรายปรากฏขึ้น โดยค่าเงินบาทมีความผันผวนและลดลง หุ่นตกเป็นประวัติการณ์ น้ำมันเชื้อเพลิงราคาสูงขึ้น คดีล้มละลายเพิ่มขึ้น มาตรการทางการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ตั้งแต่การขยายเวลาจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 ต่อไปอีก 6 เดือน จนถึงการประกาศลดภาษีสินค้าวัตถุดิบอีก 542 รายการเพื่อลดต้นทุนภาคการผลิต ก็ดูจะไม่บังเกิดผลอะไรนัก ค่าเตือนเรื่องวิกฤติรอบที่สองดังหนานูขึ้น เป็นเรื่องที่ไม่ควรประมาททั้งภาครัฐและภาคประชาชน

ด้านเหตุการณ์ระหว่างประเทศ มีการประชุมสุดยอดระหว่างเกาหลีเหนือซึ่งเป็นสังคมนิยมคอมมิวนิสต์และเกาหลีใต้ซึ่งเป็นสังคมนิยมเสรี บรรยายากเป็นไปอย่างขื่นขื่น ทำให้เกิดการตั้งปัญหาว่าสหรัฐยังมีความจำเป็นเหมือนเดิมหรือไม่ที่คงมีกองกำลังประจำในภูมิภาคนี้ เหตุการณ์นี้ให้บทเรียนบางประการว่าหากภายในชาติ หรือระหว่างประชาชาติในภูมิภาคนี้มีความปรองดองกันแล้ว อิทธิพลแทรกแซงจากภายนอกก็จะลดลง

เหตุการณ์ทางการเมืองข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า พลังเก่ากับพลังใหม่กำลังต่อสู้อย่างเข้มข้นขึ้นทุกที โอกาสหรือความเป็นไปได้ในการสร้างความปรองดองภายในชาติในขั้นนี้ลดลง แต่ก็ไม่ควรละทิ้งความพยายามในการจัดการหรือลดทอนความเป็นปรปักษ์ระหว่างกันให้น้อยลง

รายงานประมวลสถานการณ์และแนวโน้ม

กรกฎาคม 2543

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. ความเคลื่อนไหวภาคครัวเรือน

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

1.1.1 บอร์ดนโยบายการเงินแบงก์ชาติ ชี้เศรษฐกิจยังเปราะบาง การฟื้นตัวไม่กระจายทุกภาคอุตสาหกรรม มีมติตรึงดอกเบี้ยต่ำต่อไป เพื่อรักษาการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

นายปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา รองผู้ว่าการสายนโยบายสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยถึงมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินในวันที่ 18 ก.ค. 2543 ว่า ให้ยังคงอัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตร (อาร์/พี) ที่ระดับ 1.5% ต่อไป เพื่อสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ แต่จะติดตามประเมินภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้มอัตราเงินเฟ้ออย่างใกล้ชิด และพร้อมจะดำเนินนโยบายที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพของระดับราคาเพื่อการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการคาดว่าอัตราเงินเฟ้อและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย และจะต่ำกว่า 3.5% ในช่วง 8 ไตรมาสข้างหน้า ยกเว้นไตรมาสที่ 4 ของปี 2544 ที่จะได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มจาก 7% เป็น 10% ในเดือนตุลาคม 2544 แต่ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาอาจกระทบต่อการส่งออก และมีผลต่อเนื่องถึงการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ขณะที่เศรษฐกิจในระดับจุลภาคยังคงเปราะบางอยู่ ซึ่งจะช่วยลดแรงกดดันด้านราคาลงได้

สำหรับเศรษฐกิจไทยโดยรวมปรับตัวดีขึ้น โดยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจเริ่มขยายวงจากภาคการส่งออกและการใช้จ่ายภาครัฐไปสู่การอุปโภคบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน แต่เศรษฐกิจยังคงมีอุปทานและกำลังการผลิตส่วนเกินอยู่มาก ซึ่งสะท้อนถึงการฟื้นตัวที่ไม่กระจายไปสู่ส่วนต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจเท่าที่ควร โดยภาคการเกษตรยังมีปัญหารายได้ตกต่ำ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กหลายประเภทยังไม่ฟื้นตัว และธุรกิจจำนวนมากยังอยู่ระหว่างการปรับโครงสร้างหนี้ ดังนั้นในช่วงที่ผ่านมาอัตราเงินเฟ้อจึงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ แม้ว่าราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้น

ด้านการไหลออกของเงินทุนไทยจากการที่คงอัตราดอกเบี้ยต่ำนั้น การไหลออกของเงินทุนขึ้นกับหลายปัจจัย เช่น การระดมทุนของเอกชนในตลาดเงินมีการออกตราสารหนี้จำนวนมาก เอกชนจึงได้นำเงินที่ลงทุนไปชำระหนี้ต่างประเทศซึ่งเป็นสิ่งที่ทางการต้องการอยู่แล้ว ปัจจัยที่ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงนั้นมีหลายปัจจัย โดยปัจจัยแรกและสำคัญคือค่าเงินดอลลาร์แข็งค่าขึ้น จากการที่เศรษฐกิจสหรัฐขยายตัวต่อเนื่อง ทำให้นักลงทุนเชื่อมั่นในเศรษฐกิจและนำเงินจากภูมิภาคต่างๆ ไปลงทุนในหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา ทำให้ความต้องการดอลลาร์มีมากขึ้น และเมื่อดอลลาร์แข็งค่าขึ้นก็จะทำให้ค่าเงินสกุลอื่นๆ อ่อนค่าลง ประกอบกับบางประเทศมีปัญหาราคาเงินเฟ้อในประเทศด้วย เช่น อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ จะเป็นปัจจัยเสริมให้ค่าเงินอ่อนค่าลงอีก (ไทยโพสต์ 190743)

1.1.2 รองปลัด ก.คลัง เผยหนี้ประเทศ 52% ของจีดีพี ปี 44 ต้องกู้เพิ่มอีก 9 หมื่นล้าน

นายสมหมาย ภาษี รองปลัด ก.คลัง เปิดเผยว่า รัฐบาลจำเป็นต้องกู้เงินเพิ่มเติมอีก เพื่อช่วยสนับสนุนระบบเศรษฐกิจที่ยังคงอ่อนแอ แม้ว่าภาระหนี้สาธารณะที่รัฐบาลรับผิดชอบบริหารอยู่ หากคิดตามระบบจีเอฟเอส (Government Finance Statistic) ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) จะมียอดรวมถึง 2.61 ล้านล้านบาท หรือประมาณ 52% ของจีดีพีแล้ว เนื่องจากรัฐบาลมีภาระที่ต้องบริหารจัดการหนี้ที่ติดโดยการกู้เงินเพิ่ม ซึ่งเป็นแนวทางที่หลีกเลี่ยงการซ้ำเติมประชาชนด้วยการขึ้นภาษี ขณะเดียวกันต้องดำเนินการปรับโครงสร้างภาษี ปรับปรุงระบบกระบวนการจัดเก็บ และขยายฐานภาษีให้ผู้ที่ไม่อยู่ในระบบเข้ามาอยู่ในระบบมากขึ้น เพื่อเสริมเป็นรายได้และลดภาระการกู้ยืมเงินที่เป็นภาระหนี้ของรัฐบาล

รองปลัด ก. คลังกล่าวว่า สำหรับยอดเงินกู้ของ รัฐบาลในปีงบประมาณ 2544 นั้น จะมียอดเงินกู้รวมประมาณ 90,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นการกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ หรือคิดเป็น 11-12% ของงบประมาณทั้งหมดโดยการออกพันธบัตรขายให้กับประชาชนและสถาบันต่างๆ ทั้งนี้ ประชาชนไม่ควรเป็นห่วงภาระหนี้ของรัฐบาลมากนัก เพราะประเทศไม่มีวันแก่หรือวันตาย สามารถบริหารหนี้ได้ตลอดเวลา และเมื่อประเทศพัฒนาเจริญก้าวหน้า ประชาชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้น เสียภาษีได้มากขึ้น ทำให้ประเทศเข้มแข็งขึ้น (ไทยโพสต์ 200743)

1.2 นโยบายปฏิรูประบบสถาบันการเงินและแผนกระตุ้นเศรษฐกิจ

1.2.1 กรม อนุมัติลดภาษีสินค้าวัตถุดิบอีก 542 รายการ เพิ่มเติมจาก "มาตรการ 10 สิงหาคม" ยอมสูญรายได้ปีละ 3.3 พันล้านบาท เพื่อลดต้นทุนภาคการผลิต

นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต. คลัง เปิดเผยว่า คณะรัฐมนตรีมีมติวันที่ 4 ก.ค. 2543 อนุมัติปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากรตาม ที่ก.คลังเสนอคือ ลดอัตราอากรเป็นการทั่วไปสำหรับวัตถุดิบขั้นปฐม ปัจจัยการผลิตชั้นกลาง สินค้าทุนและสินค้าอื่นๆ อีก 542 รายการ เพิ่มเติมจากที่ดำเนินการไปเมื่อวันที่ 10 ส.ค. 2542 เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งทำให้ภาคการผลิตสามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับการค้าโลก

การลดอากรครั้งนี้ทำให้อุตสาหกรรมได้รับประโยชน์ดังนี้คือ 1. ลดอากรขาเข้ากระดาษ อะลูมิเนียมพอยล์ โพลีเอทิลีน แผ่นอะลูมิเนียม เหล็ก TMBP จาก 10%, 20% และ 30% เหลือ 1% ยกเว้นกล่องกระดาษสำหรับบรรจุอาหารและกระดาษเคลือบ ที่นำเข้ามาพิมพ์ให้ลดเหลือ 5% และถุงพลาสติกเคลือบอะลูมิเนียมเหลือ 15% 2. ลดอากรเยื่อใยยาวและผ้าสำหรับใช้กับเครื่องจักร (felt) จาก 5% และ 10% เหลือ 1% 3. ลดอากรเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมยางจาก 5% เหลือ 1% และยางสังเคราะห์ที่ใช้ผสมกับยางธรรมชาติ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ยางมีคุณภาพจาก 20% เหลือ 10% 4. ลดอากรเคมีภัณฑ์เหลือ 1% สารปรุงแต่งสีและเคลือบเงาเหลือ 5% 5. ลดอากรปัจจัยการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ปัจจัยการผลิตเข็มขัดนิรภัย และถุงลมนิรภัยเหลือ 5% เข็มขัดนิรภัย และถุงลมนิรภัยเหลือ 10% 6. ลดอากรลด เหล็กสแตนเลส เหล็กกล้ารอบสูง ใช้ทำใบมีด ใบเลื่อยจาก 10% และ 12% เหลือ 1%

7. ลดอากรเครื่องจักรและอุปกรณ์ เช่น เครื่องอัดลม วาล์วนิรภัย มอเตอร์และเครื่องจักรอื่นๆ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมเหลือ 3% ซึ่งภาคการผลิตสามารถปรับเปลี่ยนมาใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย และเหมาะสมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง 8. สินค้าอื่น เช่น ไม้เท้าสำหรับคนพิการลดเหลือ 0% เศษเนื้อสำหรับเป็นอาหารสัตว์ ไม้สนที่ขัดเข้าลิ้น เยื่อไม้เคมีชนิดละลายน้ำได้เหลือ 1% คาร์บอนซิโพลีเมทิลีนที่ใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง สารที่มีโทษต่ำ โดออกไซด์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอเหลือ 5% ซ็อกโกแลตและอาหารปรุงแต่งอื่นๆ ที่มีโกโก้เพื่อให้ไทยเป็นฐานในการผลิตเหลือ 10% 9. ปรับลดอากรเคมีภัณฑ์ที่เป็นวัตถุดิบและปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ พลาสติก ยาง กระดาษ เกล็ดขี้เถ้า และการแพทย์เป็นต้น เหลือ 1% ยกเว้นบางรายการเหลือ 5% และ 10%

ค่าเฉลี่ยของนายธารินทร์ระบุว่า มาตรการปรับอากรขาเข้าครั้งนี้มีทั้งหมด 542 รายการ แม้ทำให้รัฐบาลสูญเสียดีปีละ 3,300 ล้านบาท แต่คาดว่าจะเก็บภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากภาคการผลิตในอุตสาหกรรมได้ประโยชน์จากการที่ต้นทุนต่ำลงแข่งขันกับต่างประเทศได้ และผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์จากการลดภาษีด้วย โดยซื้อสินค้าในราคาที่ต่ำลง

นายธารินทร์กล่าวอีกว่า การลดภาษี 542 รายการ ต่อเนื่องจากการลดภาษีตามกรอบการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งก.คลังลดรอบแรกไปแล้วเมื่อวันที่ 10 ส.ค. 2542 จำนวน 638 รายการ ช่วยลดต้นทุนประกอบการในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก พร้อมเพิ่มความสามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ส่วนในประเทศก็ได้ประโยชน์จากต้นทุนการผลิตลดลง ทำให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคต่ำลง ซึ่งมาตรการทั้งหมดผ่านการหารือกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องแล้ว เช่น สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมการค้าแห่งประเทศไทย รวมทั้งขอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) (ไทยโพสต์ 050743)

1.3 ความเคลื่อนไหวรัฐวิสาหกิจ

1.3.1 กรม อนุมัติ โครงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบใหม่ในย่านความถี่ 1900 เมกะเฮิร์ตซ์ และโครงการดิจิทัล ซีดีเอ็มเอ ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.)

นายสมบัติ อุทัยสูง ประธานคณะกรรมการ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) เผยว่า ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ก.ค. ได้เห็นชอบตามที่ ก.คมนาคม เสนอโครงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบใหม่ในย่านความถี่ 1900 เมกะเฮิร์ตซ์ และโครงการพัฒนาบริการวิทยุ-คมนาคมระบบเซลลูลาร์ ในส่วนภูมิภาค ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) หรือดิจิทัล ซีดีเอ็มเอ

ทั้งนี้ ในโครงการระบบ 1900 จะลงทุน 4,200 ล้านบาท โดยมีทุนจดทะเบียน 1,200 ล้านบาท จากนั้นไป 13 เดือน จะเริ่มเปิดให้บริการได้โดยจะคิดค่าบริการ 300 บาท/เดือน และตั้งเป้าหมายให้ได้ 300,000 เลขหมายใน 3 ปี และในช่วงระยะ 9 ปี จะสามารถคืนทุนได้ ส่วนโครงการซีดีเอ็มเอจะลงทุนขยายโครงการ 1,200 ล้านบาท โดยจะขยายไป 24 จังหวัด จากเดิมที่มีเพียงเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคม กล่าวว่า โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 1900 เป็นทางเลือกใหม่ที่ดีสำหรับประชาชน เพราะการที่รัฐดำเนินการเองจะทำให้มีกำไรเหลือนำส่งคืนรัฐ นอกจากนั้นจะเปิดโอกาสให้ซื้อเครื่องของยี่ห้อใดก็ได้มาใช้ สมมติว่ามีคนใช้ 2 ล้านคน ใน 1 เดือน จะประหยัดเงินค่าบริการได้ 400 ล้านบาท หรือ 5,000 ล้านบาท/ปี ส่วนในแง่การลงทุนจะลงทุนขั้นแรกเพียง 1,200 ล้านบาท ที่เหลือจะใช้เครดิต และจะนำไปสู่การก่อสร้างโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุค 3 ที่มีทั้งภาพและเสียง ถือเป็นรายแรกของไทย (ไทยรัฐ 050743)

ทั้งนี้ โดยให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) เข้าถือหุ้นร่วมกัน ในการจัดตั้ง บริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ใหม่ในระบบ 1900 เมกะเฮิร์ตซ์ และมีบริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย โดยนายสุเทพยืนยันว่าเป็นการ ดำเนินนโยบายพัฒนาความก้าวหน้าของกิจการโทรคมนาคมไปสู่ระบบที่มีคุณภาพและศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อให้ผู้ใช้มีทางเลือกที่ดี กว่า ก่อนที่จะถึงเวลาเปิดเสรีตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทโทรคมนาคม

นายสุเทพกล่าวด้วยว่า แม้ปัจจุบันจะมีผู้ใช้บริการเลขหมายอยู่ 2.4 ล้านเลขหมาย และบริษัทผู้รับสัมปทานปัจจุบันยังสามารถ ขยายการให้บริการออกไปได้ถึง 4 ล้านเลขหมายก็ตาม แต่แนวโน้มความต้องการใช้ยังคงสูงขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งหากรัฐไม่ขยายโครงข่ายออกไป ในอนาคตอาจเกิดการขาดแคลนและมีราคาแพง (ไทยรัฐ 060743)

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับกรณีนี้ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า เหตุใดโครงการใหญ่โตขนาดนี้รัฐบาลใช้งบประมาณเพียงน้อยนิดคือสี่ พันกว่าล้านบาท ขณะที่เคยทำกันมาเอกชนต้องลงทุนนับหมื่นล้าน บทวิเคราะห์ในไทยโพสต์ฉบับวันที่ 7 ก.ค. 2543 ระบุว่ารัฐบาล "สร้าง ภาพโครงการว่าไม่ทำให้เปลืองงบประมาณประเทศชาติ ซึ่งเพียงแค่นี้ก็มองกันออกว่า เจตนาของโครงการนี้คืออะไร เพราะคลื่นความถี่มีค่า มหาศาลของประเทศไปอยู่ในบริษัทรัฐวิสาหกิจแห่งใหม่ ที่พร้อมจะถูกแปรรูปขายหุ้นให้บริษัททั้งไทยและต่างชาติ ที่กระหายจะได้โครงการ ใหม่ๆ ชื่อหน่วยงานไปแล้วก็ได้ทั้งคลื่นความถี่นี้ไปด้วย รัฐบาลชุดนี้จึงรีบดำเนินการ เพราะหากปล่อยให้หลุดมือไปอยู่ในอำนาจจัดสรรของ คณะกรรมการองค์กร จัดสรรคลื่นความถี่แห่งชาติ ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ด้วยหลักการโปร่งใสกว่า ก็คงแทบจะไม่ได้อะไรเลย" (ไทยโพสต์ 070743)

1.3.2 กนร. อนุมัติตั้งบริษัทร่วมทุน กสท. ทศท. และกรมไปรษณีย์ ก่อนแยกแปรรูปตั้งบริษัทลูก ของแต่ละหน่วยงาน ปรธานสหภาพแรงงานฯ ไม่เห็นด้วย

นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและ รมต. พาณิชย เปิดเผยภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (กนร.) เมื่อวันที่ 27 ก.ค. 2543 ว่าที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบ 3 ประเด็นหลัก คือ 1. การกำหนดระเบียบการปฏิบัติในการรับฟัง ความเห็นประชาชนหลังจากที่มีการแปลงทุนเป็นหุ้น โดยจะนำระเบียบบางส่วนของกฎหมายประชาพิจารณ์มาใช้ในการรับฟังความคิดเห็น

2. เห็นชอบตามที่ ก.คมนาคมเสนอให้มีการแปลงทุนเป็นหุ้น การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และกรมไปรษณีย์โทรเลข (ปท.) ร่วมกันเพื่อจัดตั้งเป็นบริษัทร่วมทุน (โฮลดิ้ง คอมปานี) ก่อน แล้วจึงจัดตั้งเป็นบริษัทลูกทั้ง 3 แห่ง หรือบริษัท กสท. บริษัท ทศท. และบริษัทไปรษณีย์ เพราะหากแยกบริษัทไปเลยจะเกิดปัญหา โดยเฉพาะไปรษณีย์ซึ่งถือว่าการ บริการประชาชน จะไม่สามารถดำเนินการอยู่ได้ เพราะปัจจุบันก็ขาดทุนปีละประมาณ 2,000 ล้านบาท ทั้งนี้จะเสนอให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแนวทางดังกล่าว ส่วนแนวทางการกระจายขายหุ้นหรือโครงสร้างผู้ถือหุ้นโฮลดิ้ง คอมปานีนั้น จะมีการพิจารณาราย ละเสียตึกครั้งในการประชุมคณะกรรมการ นโยบายรัฐวิสาหกิจ (กนร.) ต่อไป

3. การให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่พนักงาน ไม่ว่าจะเป็นการให้หุ้นฟรีหรือขายหุ้นราคาพิเศษนั้นยังไม่สามารถตกลงกันได้ เนื่องจาก ก.คลัง และ ก.คมนาคมยังมีความเห็นขัดแย้งกันอยู่ ดังนั้นที่ประชุมจึงมอบหมายให้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเป็นกลาง 5 คน แล้วสรุปให้ที่ประชุมอีกครั้ง

นายพรชัย มีมาก ประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ทศท. กล่าวว่า สหภาพไม่เห็นด้วยกับการตั้งบริษัท โฮลดิ้ง คอมปานี นี้ เนื่องจากตามแผนการแปรรูป ทศท. จะมีการจัดตั้งบริษัทแม่ขึ้นมาบริหารโครงข่ายกิจการ ทศท. รวมทั้งตั้งบริษัทลูกขึ้นมาอีกหลายบริษัท หากมี บริษัทโฮลดิ้งจะเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และสุดท้ายบริษัทของ ทศท. ก็ต้องเข้าไปถือหุ้นในบริษัทโฮลดิ้งดังกล่าวอยู่ดี ส่วนเรื่องการ จัดสรรผลประโยชน์ให้พนักงานที่ยังมีความขัดแย้งกัน โดยข้อเสนอของ ก. คมนาคม เป็นไปตามแผนแม่บทที่ได้รับอนุมัติจาก ครม.ไปแล้ว ในการจัดสรรเงินส่วนหนึ่งให้แก่พนักงาน โดยจัดสรรเงินจากการขายหุ้นให้พันธมิตรร่วมทุนแก่พนักงาน ทศท. และ กสท. 1.5 เท่าของ เงิน คือคูณด้วยอายุงานและหุ้นฟรี 2% จัดสรรแก่พนักงาน และพนักงานทั้ง 2 องค์กรยังมีสิทธิ์ถือหุ้นในราคาพาร์อีก 4% ของทุนจดทะเบียน แต่ก.คลังไม่เห็นด้วย (ไทยโพสต์ 270743)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวระบบธนาคารและสถาบันการเงิน

2.1.2 ผลประกอบการครึ่งปีแรก ระบบแบงก์ขาดทุน 7.47 หมื่นล้านบาท แบงก์กรุงเทพขาดทุนสูงสุด 2.2 หมื่นล้าน

หลังการประกาศผลประกอบการครึ่งปีแรกปี 2543 ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบที่ยังไม่รับการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบบัญชีนั้น ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบยังมีผลขาดทุนสุทธิรวม 74,736.53 ล้านบาท โดยธนาคารที่มีผลขาดทุนสุทธิมากที่สุดคือ ธนาคารกรุงเทพ มีผลขาดทุน 22,203.53 ล้านบาท รองลงมาคือ ธนาคารกรุงไทย มีผลขาดทุน 9,999.93 ล้านบาท

สำหรับธนาคารกรุงเทพแม้ว่าจะมีผลกำไรสุทธิ ณ ไตรมาสที่ 2 แล้ว 102 ล้านบาท แต่เมื่อนำมารวมกับผลขาดทุนเมื่อไตรมาสที่ 1 ที่ขาดทุนสุทธิ 22,301 ล้านบาท ทำให้ผลประกอบการครึ่งปีแรกยังคงขาดทุนอยู่ ซึ่งนายโฆสิตต์ ปันเปี่ยมรัฐวิจิตร ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารกรุงเทพ กล่าวว่า แม้ว่าผลการดำเนินงานในไตรมาส 2 จะมีกำไร และยังหวังว่าผลการดำเนินงานในครึ่งปีหลังจะดีขึ้นก็ตาม แต่เมื่อรวมผลการดำเนินงานทั้งปีแล้วธนาคารก็ยังขาดทุนอยู่

“เมื่อธนาคารมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ทำให้เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงหรือบีไอเอสของธนาคารเพิ่มขึ้นมาอยู่ระดับใกล้ๆ 9% จากที่เคยมีอยู่ประมาณ 8.7% เมื่อไตรมาส 1 จึงมองว่าธนาคารมีความสามารถที่จะกันสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นได้ จึงกันสำรองเพิ่มในไตรมาสนี้ก็ 4 พันล้านบาท จากที่สำรองครบ 100% เมื่อไตรมาสแรกของปีนี้ ทำให้ยอดการกันสำรองของธนาคารในขณะนี้มากกว่า 100% และในอนาคตหากธนาคารมีทุนเพียงพอก็จะทยอยกันสำรองเพิ่มขึ้นอีก เพราะตลาดยังมีความกังวล และต้องการเห็นธนาคารพาณิชย์มีเงินสำรองที่มากพอ” นายโฆสิตต์กล่าว

ด้านธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) นายสิงห์ ตังตัสวัสดิ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ แจ้งผลประกอบการของธนาคารงวดครึ่งปีแรกว่ามีผลขาดทุนสุทธิ 9,999.93 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารกันสำรองเพื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 10,738.72 ล้านบาท ขณะที่มีผลกำไรจากการดำเนินงาน (ก่อนหักสำรอง) จำนวน 738.79 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ผลขาดทุนดังกล่าวลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 13,195.50 ล้านบาท หรือเท่ากับ 56.89% (ไทยโพสต์ 250743)

2.2 ความเคลื่อนไหวตลาดหลักทรัพย์และตลาดเงิน

2.2.1 ครึ่งแรกปี 43 ธุรกิจไฟแนนซ์ ยังขาดทุนหนักกว่า 2,600 ล้านบาท

รายงานข่าวจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เปิดเผยว่า ผลการดำเนินงานบริษัทจดทะเบียนกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์งวด 6 เดือนแรก ปี 2543 จำนวน 13 แห่ง ขาดทุนรวมทั้งสิ้น 2,630.36 ล้านบาท เทียบกับงวดเดียวกันปี 2542 ที่มีผลขาดทุนรวม 8,789.25 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนลดลง 6,158.89 ล้านบาท หรือ 70.07% โดยเป็นผลขาดทุน จากบริษัทเงินทุน 11 แห่ง รวม 2,366.50 ล้านบาท เทียบงวดเดียวกันของปีก่อนที่ขาดทุน 8,002.86 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนลดลง 5,636.36 ล้านบาท และบริษัทหลักทรัพย์ 2 แห่ง ซึ่งมีกำไรรวม 263.85 ล้านบาท เทียบกับงวด เดียวกันของปีก่อนที่มีกำไร 786.39 ล้านบาท คิดเป็นกำไรลดลง 522.54 ล้านบาท

รายงานข่าวกล่าวว่า บริษัทเงินทุนที่ขาดทุนเพิ่มขึ้นสูงสุดใน งวด 6 เดือนแรกปีนี้ เมื่อเทียบงวดเดียวกันของปีก่อน 3 อันดับแรก คือ 1. บง.เอกชาติขาดทุน 350.35 ล้านบาท เทียบงวดเดียวกันของปีก่อนที่กำไร 6.39 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนเพิ่มขึ้น 355.74 ล้านบาท หรือ 6,600% 2. บง.ธนชาติขาดทุน 1,680.13 ล้านบาท เทียบงวดเดียวกันของปีก่อนที่มี กำไร 212.09 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนเพิ่ม 1,892.22 ล้านบาท หรือ 892.17% และ 3. บง.กรุงศรีอยุธยาขาดทุน 1,255.92 ล้านบาท เทียบงวด เดียวกันของปีก่อนที่ขาดทุน 211.56 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนเพิ่ม 1,044.36 ล้านบาท หรือ 493.64%

บริษัทเงินทุนที่เปลี่ยนแปลงดีขึ้น 3 อันดับแรกในงวด 6 เดือนแรกปีนี้ เทียบงวดเดียวกันปีก่อนคือ 1. บง.ทีสโก้มีกำไร 589.37 ล้านบาท เทียบงวดเดียวกันปีก่อนที่ขาดทุน 1,943.65 ล้านบาท คิดเป็นกำไร เพิ่ม 2,533.02 ล้านบาท หรือ 130.32% 2. บง.นาคคัลย์กำไร 0.79 ล้านบาท เทียบงวดเดียวกันของปีก่อนที่ขาดทุน 26.47 ล้านบาท คิดเป็นกำไรเพิ่ม 27.26 ล้านบาท หรือ 102.98% และ 3. บง.กรุงไทยธนกิจ มีกำไร 160.91 ล้านบาท เทียบงวดเดียวกันของปีก่อนที่ขาดทุน 6,871.43 ล้านบาท คิดเป็นกำไรเพิ่ม 6,982.34 ล้านบาท หรือ 102.35% (ไทยโพสต์ 250743)

2.1.2 หลายปัจจัยรุมเร้าส่งผลให้ตลาดหุ้นซบเซาต่อเนื่อง

หลายปัจจัยที่รุมเร้า ส่งผลให้ดัชนีหุ้นไทยในครึ่งปีแรกปรับตัวลดลงถึง 172.99 จุด จากต้นปี ล่าสุดเมื่อวันที่ 30 มิ.ย.ที่ผ่านมา ปิดตลาดที่ระดับ 325.47 หรือลดลง 34.70% โดยแรงขับเคลื่อนที่ทำให้ดัชนีปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องก็คือ การที่นักลงทุนต่างประเทศเทขายหุ้นในครึ่งแรกของปีนี้ถึง 27,435.63 ล้านบาท

นักวิเคราะห์หลักทรัพย์หลายท่านลงความเห็นในทิศทางที่สอดคล้องกันว่า แนวโน้มตลาดหุ้นครึ่งหลังของปีคงจะไม่แตกต่างไปจากครั้งแรก โดยปัจจัยลบที่สำคัญคือ สถานการณ์ทางการเมืองที่ขณะนี้ถือเป็นช่วงรอยต่อ และเป็นสุญญากาศทางการเมือง ซึ่งอาจส่งผลให้มีการทบทวนปรับลดน้ำหนักการลงทุนในประเทศไทยอีกครั้ง

การเคลื่อนไหวของดัชนีตลาดหุ้นในเดือน ก.ค. 2543 นั้นไม่แตกต่างจากครึ่งปีแรก ดัชนีปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน ส่วนวอลุ่มการซื้อขายเริ่มลดต่ำลงกว่า 2 พันล้านบาท โดยในวันที่ 19 ก.ค. วอลุ่มตลาดลดลงเหลือแค่เพียง 1,076 พันล้านบาท นับเป็นวอลุ่มการซื้อขายที่ต่ำสุดในรอบ 22 เดือน หรือเกือบ 2 ปี และในวันที่ 24 ก.ค. 43 ดัชนีหุ้นไทยได้ทรุดตัวต่ำสุดในรอบ 21 เดือน หลุดระดับแนวต้าน 300 จุด ลงมาปิดที่ระดับ 293.13 ลดลงถึง 12.53 จุด

นอกจากนั้น ตลาดหุ้นภาคเอเชียส่วนใหญ่ได้ปรับตัวลดลงเกือบทุกประเภท ประกอบกับยังไม่มีปัจจัยบวกที่จะมาช่วยกระตุ้นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จึงทำให้นักลงทุนขาดความมั่นใจ ทำให้คาดว่าดัชนีหุ้นมีแนวโน้มขยับลงเรื่อยๆ โดยมีแนวต้านอยู่ที่ระดับ 290 จุด (ข่าวหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์เดือน ก.ค. 43)

2.1.3 การเมืองวุ่นวายจุดค่าเงินบาทดิ่งทะลุ 40 บาท/ดอลลาร์

การเคลื่อนไหวของเงินบาทในเดือน ก.ค. 2543 ปรับตัวอ่อนค่าอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจัยทางการเมืองภายในประเทศ และทิศทางของค่าเงินในภูมิภาคเป็นหลัก โดยเฉพาะการอ่อนค่าลงของเงินรูเปี้ยะของอินโดนีเซียส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทมากพอสมควร

อย่างไรก็ตาม นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต.คลัง กล่าวถึงสถานการณ์ค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงว่า ค่าเงินที่อ่อนลงดังกล่าวได้มีการสอบถามสถานการณ์จากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) แล้ว ซึ่ง ธปท. ได้ตรวจสอบอย่างละเอียดและไม่พบสิ่งผิดปกติ การซื้อขายเงินบาทยังอยู่ในอัตราปกติ การเก็งกำไรในอัตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศก็ไม่มีอะไรน่าวิตกกังวล แต่เป็นเรื่องที่ค่าเงินปรับตัวไปตามค่าของเงินในเอเชีย ซึ่งคงไม่มีมาตรการระยะสั้นอะไรออกมา

ในวันที่ 24 ก.ค. เงินบาทเกือบแตะ 41 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดิ่งต่ำสุดที่ระดับ 40.83 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นสถิติที่อ่อนค่ามากสุดในรอบ 10 เดือน

ภายในเดือนกรกฎาคม ค่าเงินบาทได้ร่วงทะลุแนวรับที่ตั้งไว้ถึง 2 แนว คือ แนวรับที่ 40.50 บาท และ 40.70 บาท

อนึ่ง การแสดงความเห็นในลักษณะที่ไม่วิตกกังวลของทางการต่อการปรับตัวอ่อนลงของค่าเงินบาทมีส่วนทำให้นักลงทุนเร่งเข้าซื้อเงินดอลลาร์ ซึ่งจะทำให้เงินบาทอ่อนตัวมากยิ่งขึ้น และมีนักวิเคราะห์หลายท่านประเมินว่า ค่าเงินบาทมีแนวโน้มที่จะอ่อนตัวลงมาแตะระดับ 42 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ (ข่าวหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์เดือน ก.ค. 43)

2.3 ความเคลื่อนไหวการค้าและการลงทุน

2.3.1 “กรมทะเบียนการค้า” แจง 6 เดือนแรกปีนี้ บริษัทขอเลิกกิจการแล้วกว่า 7 พันราย ทุนจดทะเบียนกว่า 2 หมื่นล้านบาท

นายไพฑูริย์ แสงรี รองอธิบดีกรมทะเบียนการค้า เปิดเผยว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2543 มีนิติบุคคลทั่วประเทศขอเลิกกิจการทั้งสิ้น 7,245 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่เลิกกิจการ 2,912 ราย ในอัตรา 148.8% ส่วนทุนจดทะเบียนที่ยกเลิก 21,790.40 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีวงเงิน 9,158.44 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น 137.93%

สำหรับนิติบุคคลที่จดทะเบียนใหม่ในช่วง 6 เดือนแรก มีทั้งสิ้น 14,901 ราย เพิ่มขึ้น 24.25% ทุนจดทะเบียน 53,687.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3.95% แยกเป็น บริษัทจำกัด 9,459 ราย ทุน 46,786.81 ล้านบาท ห้างหุ้นส่วนจำกัด 5,431 ราย ทุน 6,893.02 ล้านบาท และห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล 11 ราย ทุน 7.96 ล้านบาท (ไทยโพสต์ 220743)

3. ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจในต่างประเทศ

3.1 ธนาคารกลางญี่ปุ่นตัดสินใจไม่ขึ้นดอกเบี้ยตามที่คาด

ก่อนหน้านี้ มีกระแสคาดการณ์ว่า ธนาคารกลางญี่ปุ่น (บีโอเจ) จะขึ้นดอกเบี้ยเงินกู้ 0.25% แต่ในวันที่ 17 ก.ค. 2543 บีโอเจได้ออกมาประกาศลงมติไม่ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยตามความคาดหมาย โดยให้เหตุผลว่า ต้องการเห็นเศรษฐกิจฟื้นตัวขึ้นอย่างมั่นคง และขอตรวจสอบผลกระทบจากปัญหาล้มละลายของไซโก้ที่มีต่อตลาดหุ้น-ตลาดเงิน นักวิเคราะห์หลายรายให้ความเห็นว่า การล้มละลายของไซโก้ ซึ่งมีความรุนแรงเป็นอันดับ 2 ในประวัติศาสตร์ภาคธุรกิจญี่ปุ่น เป็นแรงกดดันให้บีโอเจต้องเลื่อนการประกาศเปลี่ยนแปลงนโยบายสินเชื่อออกไปเป็นในเดือน ก.ย. แทน (กรุงเทพธุรกิจ 180743)

3.2 กฎหมายโทรคมนาคมใหม่ของจีน ยอมเปิดช่องให้ต่างชาติเข้าลงทุน

จีนได้ร่างกฎข้อบังคับใหม่ เพื่อเปิดทางให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงในภาคอุตสาหกรรมโทรคมนาคม กฎข้อบังคับฉบับใหม่ ได้แบ่งบริษัทสื่อสารโทรคมนาคมออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ กลุ่มที่เป็นเจ้าของเครือข่ายโครงสร้างขั้นพื้นฐาน อาทิ ผู้ให้บริการโทรศัพท์ท้องถิ่น หรือโทรศัพท์ทางไกล และผู้จัดหาบริการให้แก่ผู้ประกอบการเหล่านี้ อย่างเช่น บริการประชุมทางวิดีโอ โดยเจ้าของเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐาน ต้องเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นอย่างถูกกฎหมาย โดยมีรัฐเป็นผู้ถือหุ้นข้างมาก แต่ยังไม่ได้ยกเลิกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค และรัฐวิสาหกิจด้านโทรศัพท์

ทั้งนี้ ร่างกฎหมายข้อบังคับฉบับใหม่ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผ่อนคลายนโยบายข้อบังคับทางการค้าของจีน ตามที่รัฐบาลให้คำมั่นไว้ เพื่อปูทางไปสู่การเข้าเป็นสมาชิกดับบลิวทีโอ (กรุงเทพธุรกิจ 100743)

3.3 กระแสซื้อและผนวกกิจการในต่างประเทศ

3.3.1 "โซโก้" ประกาศล้มละลาย

ข่าวการล้มละลายของเครือธุรกิจค้าปลีกชั้นนำของญี่ปุ่นอย่าง "โซโก้" ได้จุดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ต่อบทบาทของนักลงทุน และธนาคารต่างประเทศ ซึ่งถูกนักการเมืองฝ่ายค้านโยนบาปให้ว่า เป็นผู้ผลักดันให้บริษัทรายนี้เผชิญภาวะล้มละลาย และโยนภาระให้ประชาชนผู้เสียภาษีแบกรับ

ในวันที่ 12 ก.ค. 2543 บริษัทโซโก้ ได้ประกาศล้มละลายอย่างเป็นทางการ นักการเมืองฝ่ายค้านของฝ่ายจำนวนหนึ่งได้กล่าวตำหนิบทบาทของนักลงทุนและวาทินทรนการต่างประเทศต่อวิกฤติโซโก้ เครือห้างสรรพสินค้าแห่งนี้ได้ยื่นค้ำประกันทรัพย์สินภายใต้ภาวะล้มละลาย หลังจากธนาคารชินเซอิ ที่ตกเป็นของนักลงทุนต่างชาติเมื่อต้นปี ปฏิเสธเข้าร่วมแผนยกหนี้ให้กับเงินกู้ 6,000 ล้านดอลลาร์ของโซโก้ เมื่อต้นปีที่ผ่านมารัฐบาลได้ขายธนาคารชินเซอิ ที่ก่อนหน้านี้รู้จักกันในนามธนาคารลอง-เทอม เครดิต แบงก์ ออฟ เจแปน ให้แก่กลุ่มนักลงทุนต่างประเทศที่นำโดยบริษัทพิเพิลวูด โฮลดิ้งส์ ของสหรัฐฯ ภายใต้สัญญาซื้อขายที่ทำกับกลุ่มนักลงทุนต่างชาติ ระบุว่า ชินเซอิจะสามารถบังคับให้รัฐบาลซื้อเงินกู้ที่กลายเป็นหนี้เสียได้แม้ธนาคารต่างชาติในโตเกียวจะพยายามแก้ต่างต่อเสียงตำหนิเหล่านี้ว่า มีนัยการเมืองแอบแฝง แต่บางรายเริ่มแสดงความวิตกว่า เสียงตำหนิเตือนทำงานองนี้อาจทำลายบรรยากาศการลงทุนในตลาดต่างประเทศที่กำลังมีอนาคตสดใสมากที่สุดแห่งหนึ่งในกรณีของโซโก้ การที่รัฐบาลซื้อเงินกู้จากธนาคารชินเซอิ เท่ากับโยนภาระให้ประชาชนผู้เสียภาษีต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นมูลค่ากว่า 140,000 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเชื่อว่า ผู้กู้ที่ประสบปัญหาการเงินรายอื่นๆ ของธนาคารชินเซอิจะต้องเดินตามแนวทางนี้เช่นกัน (กรุงเทพธุรกิจ 180743)

4. การวิเคราะห์และคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจ

4.1 "เมอร์ริล ลินช์" ชี้ครึ่งหลังปี 44 ดอกเบี้ยเปลี่ยนทิศทางขึ้น 0.50% เหตุความต้องการพุ่ง เอกชนกลับมาเป็นพระเอกหลักเศรษฐกิจ หลังรัฐต้นจนหมดแรง

นายศุภวุฒิ สายเชื้อ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการฝ่ายวิจัยและวางแผน บริษัทหลักทรัพย์ เมอร์ริล ลินช์ ภัทร จำกัด เปิดเผยว่า แนวโน้มอัตราดอกเบี้ยของไทยจะปรับขึ้นในช่วงครึ่งหลังปี 2544 ประมาณ 0.50% ผลจากการใช้จ่ายในประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของภาคเอกชนที่จะต้องเข้ามาช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจแทนภาครัฐมากขึ้น ทำให้มีความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ในช่วง 4-5 ปีข้างหน้า รัฐบาลจะต้องดำเนินการมาตรการทางการคลังและการเงินเข้มงวดมากขึ้น เพราะเป็นช่วงเวลาที่จำเป็นต้องชำระคืนหนี้ต่างประเทศ โดยเฉพาะการควบคุมการใช้จ่ายภาครัฐที่จะต้องให้ขยายตัวเพียง 5% จากเดิมที่เคยขยายตัวสูงถึง 13% เพื่อให้เศรษฐกิจโตได้ 8% ตามที่ประมาณการไว้

สำหรับภาวะเศรษฐกิจไทยสิ้นปีนี้จะสามารถขยายตัวได้ 4.5% ซึ่งเป็นอัตราที่คาดว่าจะสูงกว่าปี 2544 ที่น่าจะขยายตัวเพียง 4.2% เนื่องจากการส่งออกปีหน้าจะชะลอตัวลงเหลือเพียง 9% จากปีนี้เติบโต 11% ขณะที่ค่าเงินบาทสิ้นปีนี้จะอ่อนตัวอยู่ในระดับ 41 บาท/ดอลลาร์ ก่อนที่จะอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องในปี 2544 จนแตะระดับ 42 บาท/ดอลลาร์ ซึ่งเป็นไปตามการอ่อนค่าลงตามค่าเงินในภูมิภาคและการไหลออกของเงินทุนเพื่อชำระหนี้ภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่เข้ามาแทรกแซงค่าเงินบาท โดยปล่อยให้ไปตามกลไกตลาด แม้ค่าบาทจะอ่อนลงถึงระดับ 42 บาท/ดอลลาร์ ก็ตาม เพราะถือว่าเป็นอัตราที่ยอมรับได้หากเงินเพื่ออยู่ที่ระดับ 3.5% และหลังจากนั้นคาดว่าเงินบาทจะค่อยๆ แข็งค่าขึ้นได้ และมาอยู่ที่ระดับ 39 บาท/ดอลลาร์ในสิ้นปี 2544

"คลังและแบงก์ชาติต้องประสานงานกันมากขึ้นเพื่อดำเนินนโยบายทางการคลังและการเงินอย่างเข้มงวด ขณะที่การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ในปีหน้าจะยังคงอยู่ในภาวะตึงตัว เนื่องจากการปรับโครงสร้างหนี้ไม่มีความคืบหน้ามากนัก ซึ่งปัจจุบันตัวเลขสินเชื่อรวมทั้งระบบอยู่ที่ 1.9 ล้านล้านบาท แต่สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้เพียงปีละ 4 แสนล้านบาท จึงต้องใช้เวลาแก้ปัญหาหนี้เสียถึง 4 ปี อัตราหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จะลดมาอยู่ในระดับ 6-7% ได้ ขณะที่ปัจจุบันมีหนี้ที่ไม่สามารถปรับโครงสร้างได้ และต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายถึง 1 ล้านล้านบาทต่อปี" นายศุภวุฒิ กล่าว

4.2 การวิเคราะห์ภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

นายชาติ ธนะชานันท์ ประธานกรรมการธนาคารเอเชีย อติดีผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ความไม่แน่นอนทางการเมืองในขณะนี้ เป็นปัญหาสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมการฟื้นตัวเศรษฐกิจในครึ่งปีหลัง เนื่องจากเหตุผล 2 ปัจจัย ทำให้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวลง ปัจจัยแรกคือนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศจะชะลอการลงทุน และปัจจัยที่ 2 เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.งบประมาณ 2544 ซึ่งหากล่าช้าโดยที่งบประมาณไม่ได้ออกมาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจก็จะไม่สามารถกระตุ้นให้เศรษฐกิจกระเตื้องมากขึ้นกว่านี้ "ความไม่แน่นอนทั้งกฎหมายเลือกตั้ง และ พ.ร.บ.งบประมาณ ทั้งหมดนี้เป็นปัญหาสำคัญที่จะเป็นต้นเหตุให้ต่างชาติไม่สนใจลงทุนในประเทศ ดังนิตยสาร Far Eastern Economic Review ได้วิเคราะห์ไว้ว่า ความไม่แน่นอนดังกล่าวสะท้อนออกมาในรูปแบบ

ของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ จะเห็นว่านักลงทุนต่างประเทศขณะนี้ไม่มีใครสนใจที่จะเข้ามาลงทุนในไทย ได้ยินมาว่าเวลานี้ส่วนใหญ่ตัดประเทศไทยออกจากรายชื่อที่นำสนใจลงทุนในระยะสั้น" และกล่าวอีกว่า การที่เศรษฐกิจชะลอตัวเนื่องจากปัจจัยทางการเมือง ท้ายที่สุดก็จะส่งผลให้สถาบันการเงินมีปัญหาเนื่องจากการปล่อยสินเชื่อที่มีไม่มากอยู่แล้วก็จะลดลงไปอีก เพราะนักลงทุนชะลอการลงทุน ซึ่งจะทำให้ผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ไม่ดีขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ที่มีความลำบากในการปรับโครงสร้างหนี้แล้วก็มีปัญหาเพิ่มขึ้นไปอีก (กรุงเทพธุรกิจ 030743)

นายบุญฤทธิ์ มหามนตรี กรรมการผู้จัดการ บจ. ไล้อัน (ประเทศไทย) ผู้ผลิตสินค้าอุปโภค-บริโภค รายใหญ่ อาทิ ผงซักฟอกเปปายาสีฟันซอลท์ แป้งโคโคโมะ ฯลฯ กล่าวว่า กำลังซื้อของผู้บริโภคในต่างจังหวัดเริ่มส่งสัญญาณไม่ดีขึ้น สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง คือ ภาคการเกษตรที่อาจได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมเร็วกว่าปีที่ผ่านมา แม้ว่าสถานการณ์น้ำท่วมจะเป็นเหตุการณ์ปกติซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี แต่เนื่องจากประเทศไทยได้รับผลจากภาวะวิกฤติและราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำมาอย่างต่อเนื่อง การเกิดปัญหาน้ำท่วมซึ่งคาดว่าปีนี้อาจจะท่วมเร็วกว่าปีที่ผ่านมา จะยิ่งทำให้สถานการณ์เลวร้ายขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 140743)

นายสมชัย มยุระสาคร รองกรรมการผู้จัดการ บจ. โอสิน ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันพืช "โอสิน" กล่าวว่า ภาพรวมเศรษฐกิจจากการสัมผัสจริงในตลาดการค้าพบว่า กำลังซื้อของผู้บริโภคในกรุงเทพฯ แม้จะยังมีอยู่แต่ก็ปรับลดการซื้อเพื่อใช้ในจำนวนที่น้อยลง ขณะที่ต่างจังหวัดจะเห็นได้ชัดเจนจากการลดปริมาณการซื้อลงไปมาก ซึ่งการปรับลดการซื้อนี้เป็นผลจากไม่มีกำลังซื้อทำให้ทั้งภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากการขายและรายได้ หากสถานการณ์ยังเป็นเช่นนี้ อีกทั้งเสถียรภาพทางการเมืองยังไม่อยู่ในความสงบจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจในประเทศตกอยู่ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่หนัก "ผู้บริโภคต่างจังหวัดจะได้รับผลกระทบมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคนอกเมืองในชนบท ซึ่งมีปัญหาการทำมาหากินใน 2 ด้าน คือ ราคาพืชผลเกษตรตกต่ำมากในปีนี้อย่างมาก และปัญหาจากภัยน้ำท่วม ปกติในช่วงภาวะน้ำท่วมยอดการขายจะลดลง 10-15% ซึ่งถือว่าเป็นภาวะปกติ แต่ปีนี้แนวโน้มจะลดลงอีกซึ่งเป็นภาวะที่ไม่ปกติ" (กรุงเทพธุรกิจ 140743)

นายอรรถชัย อัจฉรานุกูล ผู้จัดการฝ่ายการตลาด 1 บจ.อาอีโนะโมะเต๊ะ (ประเทศไทย) กล่าวว่า ต้องยอมรับว่าเศรษฐกิจโดยภาพรวมของประเทศยังไม่ฟื้นจริง ซึ่งสามารถวัดได้จากกำลังซื้อของผู้บริโภคต่างจังหวัด ซึ่งเป็นกำลังซื้อส่วนใหญ่ของประเทศ ไม่ได้กระเตื้องขึ้นมีเพียงในกรุงเทพฯ และหัวเมืองใหญ่เท่านั้นที่มีทิศทางด้านบวก ในส่วนของผู้ประกอบการเองก็ยังคงจับตาสถานการณ์อย่างใกล้ชิด "การที่เราเห็นว่าในกรุงเทพฯ มีการซื้อรถยนต์ใหม่ป้ายแดงมากขึ้น ไม่สามารถที่จะนำไปเป็นดัชนีชี้สภาพเศรษฐกิจหรือกำลังซื้อของทั้งประเทศได้ และในความเป็นจริงสภาพตลาดต่างจังหวัดก็ไม่ได้ดีขึ้นเลย" (กรุงเทพธุรกิจ 140743)

นายสมชาย ชุนหรัศมี กรรมการผู้จัดการ บจ.ทิปโก้ ฟู้ดส์ กล่าวว่า มี 2 ปัจจัยที่ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อภาวะเศรษฐกิจคือ 1) เสถียรภาพทางการเมืองยังเอาแน่นอนไม่ได้ และ 2) กฎหมายด้านการลงทุน ในหลายเรื่องยังไม่มีความพร้อมและทิศทางที่ชัดเจน (กรุงเทพธุรกิจ 140743)

ผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ กล่าวว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก 0.25% โดยอัตราดอกเบี้ยฝากประจำระยะ 3 และ 6 เดือน ลดลงเหลือ 3.25% จากเดิม 3.5% ส่วนระยะ 12 เดือน ยังคงอัตราเดิม 3.75% เช่นเดียวกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ที่คงไว้ที่ 2.75% เท่าเดิม สาเหตุที่ธนาคารลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงเนื่องจากสภาพคล่องโดยรวมของธนาคารอยู่ในระดับสูงกว่า 4 แสนล้านบาท ประกอบกับธนาคารให้ความสำคัญกับเงินฝากระยะยาวมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของธนาคารที่จะให้การบริการมีความเหมาะสมกับการปล่อยกู้มากยิ่งขึ้น และยอมรับว่าการที่ธนาคารพาณิชย์ยังต้องลดดอกเบี้ย สะท้อนให้เห็นว่าระบบเศรษฐกิจโดยรวมยังฟื้นตัวอย่างจำกัด รวมทั้งสินเชื่อของธนาคารยังเกิดขึ้นได้ไม่มากนัก เพราะนักลงทุนยังมีการลงทุนน้อยเมื่อเทียบกับกำลังการผลิตของภาคอุตสาหกรรมที่มีการใช้เพียง 55% เท่านั้น "อัตรานี้ถือว่าเป็นอัตราที่ต่ำมากเพราะในระบบที่มีการลงทุนและการขยายกำลังการผลิตซึ่งจะทำให้การลงทุนเพิ่มหรือขอสินเชื่อเพิ่มมากกว่านี้ อัตราค่าต้นทุนการผลิตจะต้องอยู่ในระดับ 70-80%" (กรุงเทพธุรกิจ 070743)

นางสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ ม.หอการค้าไทย เปิดเผยผลการสำรวจความเชื่อมั่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจไทยในเดือนมิ.ย. 2543 พบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคโดยรวมยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในเดือนมิ.ย.ดัชนีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ที่ 72.3 ส่วนดัชนีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับโอกาสในการทำงานลดลงเหลือ 63.1 ขณะที่ดัชนีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับรายได้ในอนาคตอยู่ในอัตรา 98.0 แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคลดลง โดยปรับตัวลดลงต่ำสุดในรอบ 8-12 เดือน และสัญญาณการปรับตัวของดัชนีในทุกรายการแสดงให้เห็นถึงการก่อตัวของความไม่มั่นใจของผู้บริโภคที่มีมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งน่าเป็นห่วงว่าการที่ผู้บริโภคเริ่มไม่มีความมั่นใจในระบบเศรษฐกิจ จะทำให้มีการชะลอตัวหรือลดการบริโภคลงจนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม (มติชนสุดสัปดาห์ 100743)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิต

1.1.1 โครงการแก้ความยากจนเข้าเป้า เผยช่วยสร้างอาชีพใหม่ให้ประชาชน

นายอนุศักดิ์ มุลวงษ์ พัฒนาการจังหวัดเพชรบุรีเผยว่าโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) เป็นโครงการที่ ก.มหาดไทยจัดทำขึ้นโดยกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการกระจายรายได้และความเจริญสู่ชนบทเพื่อมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โครงการดังกล่าวนี้ จ.เพชรบุรีได้รับงบประมาณตั้งแต่ปี 2536-2543 จำนวน 27.1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนที่มีฐานะยากจนใน 97 หมู่บ้านจำนวน 4,715 ครัวเรือนยืมไปใช้เป็นทุนประกอบอาชีพ โดยแยกเป็นครัวเรือนที่ยืมเป็นทุนประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรจำนวน 3,715 ครัวเรือน ค้าขาย 244 ครัวเรือน อุตสาหกรรมในครัวเรือนจำนวน 41 ครัวเรือน ด้านช่างจำนวน 65 ครัวเรือน และอาชีพอื่นๆ 22 ครัวเรือน สำหรับอาชีพที่ยืมเงินไปลงทุนแล้วประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วได้แก่อาชีพช่างตัดผม ช่างอบรีด ช่างซ่อมเครื่องยนต์

โครงการ กข.คจ. นี้เป็นโครงการที่ตอบสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมุ่งให้เกิดการพออยู่พอกินในระดับครัวเรือน นำไปสู่ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน เกิดความรักความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชน การบริหารจัดการเงินกองทุนในโครงการนี้เป็นเรื่องของผู้นำท้องถิ่น องค์กรประชาชน ที่เรียกว่าคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านเป็นผู้ดูแล ส่วนทางราชการเป็นผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมและประสานงานเท่านั้น สำหรับปัญหาการดำเนินงานบางพื้นที่เกิดจากคณะกรรมการกองทุนยังไม่เข้าใจระเบียบแนวทางในการบริหารจัดการเงินกองทุนและการจัดทำบัญชี ซึ่งได้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการฝึกอบรมทวนระเบียบแนวทางปฏิบัติและส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด (กรุงเทพฯธุรกิจ 180743)

1.2 ความเคลื่อนไหวแรงงานเด็กและสตรี

1.2.1 "11 ก.ค." วันประชากรโลกปี 2000 : ท้าโลกธรรมรงค์ ปกป้องหญิง คุ่มครองเด็ก

นพ.สมยศ เจริญศักดิ์ รองอธิบดีกรมอนามัย ก.สาธารณสุข กล่าวภายหลังเป็นประธานเปิดการสัมมนาวิชาการอนามัยการเจริญพันธุ์เนื่องในวันประชากรโลก วันที่ 11 ก.ค. 2543 ที่โรงแรมอมารีแอร์พอร์ตว่า วันประชากรโลกปีนี้อองค์การกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) ชักชวนให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญในการคุ้มครองชีวิตสตรีและเด็กหญิงให้มากขึ้น โดยเน้นประเด็นหลัก 3 เรื่องได้แก่ การยุติการกระทำรุนแรงและทารุณแก่สตรีและเด็กหญิงทุกรูปแบบ การล้มเลิกขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและไม่เป็นธรรม การละเมิดสิทธิและเสรีภาพของสตรีและเด็กหญิง โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพ แรงจัดการกับปัญหาโรคภัยที่ไม่น่าเกิดขึ้นกับสตรี เช่น มีการเสียชีวิตขณะคลอดหรือตั้งครรภ์ และให้โอกาสสตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและส่งเสริมให้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และกล่าวว่าเพศหญิงต้องรับภาระในการตั้งครรภ์และการคลอดทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคของระบบสืบพันธุ์มากกว่าระบบอื่น และมากกว่าเพศชาย สธ.จึงมีนโยบายให้ความสำคัญกับอนามัยเจริญพันธุ์ให้สถานบริการในสังกัดดูแลเรื่องการฝากครรภ์และการคลอดให้มีคุณภาพดีขึ้น (กรุงเทพฯธุรกิจ 120743)

ด้าน พญ.นาฬิลา ซาดิก ผอ.บริหารกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติกล่าวว่า ชีวิตของผู้หญิงเต็มไปด้วยความเสี่ยง ทุกๆ นาที ผู้หญิงคนหนึ่งต้องตายเพราะสาเหตุการตั้งครรภ์ รวมทั้งการเผชิญความเสี่ยงจากการตั้งครรภ์เมื่ออายุน้อยสูงกว่าการตั้งครรภ์เมื่ออายุมากขึ้น นอกจากนี้ความรุนแรงยังคร่าชีวิตสตรีในวัยเจริญพันธุ์ได้มากเท่าๆ กับโรคมาลาเรีย ผู้หญิง 1 ใน 3 คน ต้องเผชิญกับความรุนแรง ขณะที่ผู้หญิงจำนวน 350 ล้านคน ในโลกไม่มีโอกาสได้รับบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์ ดังนั้น วันประชากรโลกปีนี้ จึงขอเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับชายทั้งในด้านการศึกษา การดูแลสุขภาพ และอื่นๆ (ไทยรัฐ 120743)

1.3 การเคลื่อนไหวแรงงานต่างด้าว

1.3.1 'เอ็นจีโอ' วิพากษ์รัฐกวาดจับแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นนโยบายรายปี-ซ้ำซาก-ขาดแผน-และมาตรการระยะยาว

นายอดิสร เกิดมงคล คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า (กรพ.) กล่าวถึงกรณีที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) และเจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่รวมกว่า 300 นาย ได้เข้าจับกุมแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายจำนวนประมาณ 700 คน ที่บริเวณตลาดกุ่ม จ.สมุทรสาครเมื่อวันที่ 12 ก.ค. 2543 ที่ผ่านมาว่า การกวาดจับดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อสร้างกระแสเพราะใกล้ครบกำหนดการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวในเดือนสิงหาคมนี้ ทั้งนี้ หากรัฐบาลมีความจริงจังในการแก้ไขปัญหาและผลักดันแรงงาน

ต่างด้าวจริง ก็ควรจะมีการดูแลและตรวจสอบในบริเวณนี้ทุกระยะ แต่การมากวาดจับช่วงนี้ชี้ให้เห็นว่าทำไปเพื่อให้มีผลงานเท่านั้นและจะเป็นอย่างนี้ทุกปีตามฤดูกาลก่อนครบกำหนดผ่อนผัน องค์การพัฒนาเอกชนได้เสนอและยืนยันมาตลอดว่ารัฐบาลควรมีแนวทางแก้ปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่ไม่เช่นนั้นนโยบายรายปีแบบนี้ ซึ่งก่อนที่รัฐจะมีนโยบายรายปีออกมาก็มีเพียงการรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายรัฐและนายจ้างเท่านั้น โดยไม่เคยรับฟังฝ่ายอื่นเลยจึงเหมือนกับเป็นการประสานผลประโยชน์กันระหว่างรัฐที่ได้ผลงานการผลักดันกับนายจ้างที่ได้ใช้แรงงานต่างด้าว

ด้าน พล.ต.ต.ชาญวุฒิ วัชรพุกก์ รองผู้บังคับการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กล่าวว่า การจับกุมแรงงานต่างด้าวครั้งนี้เป็นคำสั่งของ พล.ต.อ.สันต์ ศรุตานนท์ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ทำการกวาดล้างแรงงานต่างด้าวใน จ.สมุทรสาครที่มีอยู่จำนวนมาก "ตลาดกึ่งแห่งนี้มีแรงงานต่างด้าวมากที่สุดของจังหวัด รวมทั้งยังเป็นแหล่งพักของแรงงานต่างด้าวที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดด้วย การกวาดล้างจะดำเนินเพิ่มขึ้นเพื่อผลักดันแรงงานต่างด้าวออกนอกประเทศให้หมด เนื่องจากขณะนี้ใกล้สิ้นสุดการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานต่อแล้ว และจะไม่มีการต่อใบอนุญาตอีก (กรุงเทพฯ 13,140743)

1.4 ความเคลื่อนไหวประชากรต่างประเทศ

1.4.1 ปิดฉากนัดหยุดงานสหภาพพนักงานธนาคารเกาหลีกลางคืน

สถานีเคเบิลทีวี วายทีเอ็นของเกาหลีใต้รายงานว่า ผู้นำสหภาพอุตสาหกรรมการเงินเกาหลี (เคเอฟไอยู) และตัวแทนเจรจาฝ่ายรัฐบาลกำลังร่างข้อตกลงร่วมกันและเตรียมจะประกาศยุติการนัดหยุดงานครั้งใหญ่ของสหภาพพนักงานธนาคารกว่า 20,000 คน ภายหลังจากที่สหภาพคนงานเคเอฟไอยูนัดหยุดงานครั้งใหญ่เมื่อวันที่ 11 ก.ค. 2543 เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลเกาหลียกเลิกแผนปรับโครงสร้างภาคธนาคารระลอก 2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นกฎหมายจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งด้านการเงิน เพื่อสนับสนุนการผนวกกิจการธนาคารที่อ่อนแอเข้าด้วยกัน ซึ่งพวกเขาเกรงว่าจะทำให้มีคนตกงานอีกเป็นจำนวนมาก หลังจากทีแผนปรับโครงสร้างรอบแรก เมื่อ 2 ปีที่แล้ว ส่งผลให้พนักงานธนาคารต้องตกงานไปถึงกว่า 43,000 คน

รายงานข่าวระบุว่า การบรรลุข้อตกลงมีขึ้นหลังจากนายลี ยอง คี ผู้นำเคเอฟไอยูเข้าพบกับนายลี ยอง กุน หัวหน้าคณะกรรมการตรวจสอบภาคการเงินที่โบสถ์ม็องดงในกรุงโซล เพื่อเจรจากันเป็นรอบที่ 4 โดยทั้ง 2 ฝ่ายเห็นพ้องกันในหลักการที่จะจัดตั้งบริษัทโฮลดิ้งด้านการเงินขึ้นตามแผนของรัฐบาล แต่กำลังอยู่ระหว่างการเจรจากำหนดเวลาในการถือกำเนิดขึ้นของบริษัทโฮลดิ้งอยู่ ทั้งนี้การนัดหยุดงานที่เริ่มขึ้นเป็นวันแรกเมื่อ 11 ก.ค. 2543 ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเงินท้องถิ่นมากนัก เนื่องจากธนาคารทุกแห่งในเกาหลีได้เปิดดำเนินการตามปกติ โดยมีพนักงานที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหภาพหรือเป็นสมาชิกสหภาพแต่ตัดสินใจไม่เข้าร่วมประท้วงมาให้บริการลูกค้า ขณะที่บางแห่งได้ว่าจ้างพนักงานที่เกษียณแล้วมาทำงานแทนพนักงานที่หยุดงานประท้วง สำหรับยอดของผู้เข้าร่วมการประท้วงครั้งนี้มีรายงานข่าวออกมาไม่ตรงกัน โดยทางฝ่ายสหภาพอ้างว่ามียอดกว่า 50,000 คน ขณะที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลแจ้งว่าอยู่ระหว่าง 20,000-25,000 คน (กรุงเทพฯ 120743)

2. การเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 การเคลื่อนไหวด้านสารพิษในสิ่งแวดล้อม

2.1.1 โรงงานผสมสี ปล่อยสารพิษนักเรียนเจ็บระนาว

เมื่อวันที่ 5 ก.ค. 2543 เกิดเหตุโรงงานผลิตสารเคมีสีย้อมผ้า กาวติดหนังและฟอกย้อมของ บริษัท อีเกิล เคมีเคิล อินดัสตรี จำกัด ซึ่งมีนายเกา ซี เหลียง ชาวไต้หวันเป็นเจ้าของ ปล่อยควันพิษจากโรงงานทำให้นักเรียนโรงเรียนวัดแพททง อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ที่มีรั้วติดกันจำนวน 1,400 คน มีอาการวิงเวียนศีรษะและนักเรียนประมาณ 200 คน เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน แสบจมูก แสบคอ และตาแดง บางส่วนต้องนำส่งห้องไอ.ซี.ยู. เมื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุข จ.สมุทรปราการ รพ.สมุทรปราการ ศูนย์ฝึกและสาธิตบริการอาชีวอนามัยสำโรงได้เข้าไปดำเนินการตรวจสอบและประสานการช่วยเหลือ นำเด็กที่ได้รับผลกระทบส่งรพ.สมุทรปราการเพิ่มอีก 100 คน รพ.วชิรปราการ 120 คน ซึ่งล่าสุดได้รับแจ้งจากโรงพยาบาลทั้ง 2 แห่งว่า เด็กสามารถกลับบ้านได้แล้ว

นายสมบุรณ์ สุขสำราญ ผู้ว่าราชการ จ.สมุทรปราการ พร้อมคณะ ได้บุกเข้าตรวจสอบโรงงานดังกล่าวพบว่า เป็นโรงงานขนาดใหญ่เนื้อที่กว่า 5 ไร่ มีตัวอาคารขนาดใหญ่ที่เป็นสถานที่ผลิต ใน 2 โถงมีถังบรรจุสารเคมีกว่า 1,000 ถัง เป็นถังพลาสติกขนาด 100 ลิตร และถังเหล็กขนาด 200 ลิตร ทั้งหมดวางกองทับกันอย่างไม่เป็นระเบียบ โดยคนงานจำนวนกว่า 50 คน ยังคงปฏิบัติงานตามปกติ นายสมบุรณ์ได้แจ้งให้ทางโรงงานรับผิดชอบและขอพบผู้บริหารโดยเฉพาะนายเกา ซี เหลียง แต่โรงงานบ่ายเบี่ยงที่จะให้ติดต่อผู้บริหารและไม่ยอมรับผิดชอบต่อกรณีที่เกิดขึ้น นายสมบุรณ์จึงใช้มาตรการเด็ดขาด โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายของผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ปิดโรงงานหยุดประกอบกิจการโดยทันที

ด้าน นพ.โอบาส สิ้นเพิ่มสุขสกุล ผอ.รพ.วชิรปราการ เปิดเผยว่า มีเด็กนอนพักรักษาตัวที่ รพ.วชิรปราการเกือบ 100 คน หากโรงงานไม่รับผิดชอบค่ารักษา รพ.อาสาสมัครแพทย์ทั้งหมด และกล่าวถึงเด็กที่มีอาการหนักมากกว่า มีเพียง 5 คนเท่านั้น แต่ทั้งหมดต้องอยู่ในความดูแลอาการอย่างใกล้ชิดจากแพทย์ ส่วนนางกษมา วรวรรณ ณ อยุรยา เลขาธิการคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติกล่าวว่า ปัญหาค่ารักษาพยาบาลของนักเรียนที่ล้มป่วยกว่า 200 คน เพราะคว้นพิษจากโรงงาน บริษัท อีเกิล เคมีเคิล อินดัสตรี จำกัด นั้นทางโรงงานจะต้องรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลและค่าเสียหาย (กรุงเทพฯธุรกิจ 060743,สยามรัฐ 110743, มติชน 08,120743)

2.2 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมเมือง

2.2.1 วิศวกรชี้ โครงการวงแหวนอุตสาหกรรม ไม่เข้าข่ายต้องศึกษามลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

จากกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ระบุว่า คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม มีนายทัญญู ณ ถลาง เป็นประธานมีความเห็นว่า แนวเวนคืนก่อสร้างโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม ช่วงทางลงพระประแดงไม่เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและส่งผลกระทบต่อโบราณสถานเก่าแก่บริเวณดังกล่าวด้วยนั้น เรื่องนี้วิศวกรโครงการกรมโยธาธิการให้ความเห็นว่าโครงการนี้ไม่เข้าข่ายที่จะต้องศึกษามลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นสะพานทางยกระดับและถนนพื้นราบไม่ใช่ทางพิเศษหรืออุโมงค์ อย่างไรก็ตาม ได้มีการศึกษามลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นแล้วและได้รายงานให้ ก.วิทยาศาสตร์ฯ ทราบ ทางกระทรวงฯ ก็เห็นด้วยเพียงแต่มีข้อเสนอแนะให้ระมัดระวังในระหว่างการก่อสร้าง ซึ่งทางกรมโยธาธิการได้จัดทำแผนรองรับไว้แล้ว รวมทั้งสภาพพื้นที่ ก็เห็นชอบด้านการลงทุน ก่อน ครม.มีมติอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้าง ส่วนการเวนคืนที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนนั้น ถ้าวัดตามพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดิน ซึ่งต้องกำหนดเขตทางครอบคลุมพื้นที่ไว้กว้างอาจกระทบต่อวัด โรงเรียน แต่พื้นที่ที่ใช้ก่อสร้างจริงจะเล็กกว่าแนวที่เวนคืนไว้ กรมโยธาธิการจะพยายามไม่ให้เกิดผลกระทบหรือกระทบน้อยที่สุด ทั้งนี้ กรมโยธาธิการพร้อมที่จะชี้แจงในทุกกรณี

สำหรับความคืบหน้า การเวนคืนที่ดิน ขณะนี้ผลงานรวม 20% ของพื้นที่ที่ได้ดำเนินการแล้วและกำลังทยอยจ่ายค่าทดแทนให้แก่พื้นที่ในเขตยานนาวา คงเหลือพื้นที่หลักจุดใหญ่ 3 แห่งได้แก่ พื้นที่ปู่เจ้าสมิงพราย พระประแดง และสุขสวัสดิ์ ขณะนี้อยู่ระหว่างเจรจาค่าทดแทน (ไทยรัฐ 120743)

2.3 ดิน น้ำ ป่า

2.3.1 ความเคลื่อนไหวด้วยน้ำ : อุดรน้ำท่วมใหญ่รอบ 100 ปี ดึงเที่ยวบิน

รายงานข่าวจากศูนย์ข้อมูลเขื่อนรายงานว่า จากภาวะฝนตกหนักกระหน่ำ จ.อุดรธานีระหว่างวันที่ 10-12 ก.ค. 2543 ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันไปทั่วพื้นที่ จ.อุดรธานี โดยเฉพาะในเขตเทศบาลนครอุดรธานีได้ถูกน้ำท่วมเกิน 70% ของพื้นที่ทั้งหมดสร้างความเดือดร้อนและเสียหายแก่ที่อยู่อาศัยและบรรดาร้านค้าในเขตเทศบาลเป็นอย่างมาก

นายเกียรติพันธ์ น้อยมณี ผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานีได้เปิดเผยว่า จากการออกตรวจความเสียหายในพื้นที่ต่างๆ ในเขตเทศบาลนครอุดรธานีพบว่า ถนนทุกสายได้ถูกน้ำท่วมและมีระดับน้ำท่วมที่สูงมากเฉลี่ยแล้วประมาณ 70-80 เซนติเมตร บางช่วงมีความลึกถึง 1 เมตรเศษ และเป็นท่วมที่ฉับพลัน ประชาชนไม่สามารถเคลื่อนย้ายสิ่งของหรือสัตว์เลี้ยงได้ ทางจังหวัดได้ประสานกับทางเทศบาลนครอุดรธานีในการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ทั้งอาหาร ยารักษาโรคและเรือท้องแบนจำนวน 10 ลำ และจะมีการลำเลียงอาหารและยารักษาโรคมาให้อีกครึ่งหนึ่ง ภาวะน้ำท่วมเทศบาลนครอุดรธานีในครั้งนี้ที่ทราบจากคนเฒ่าคนแก่ว่าเป็นภาวะน้ำท่วมเขตเทศบาลที่รุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ก่อตั้งเมืองอุดรฯ มา 100 กว่าปีแล้ว ส่วนอำเภอต่าง ๆ นั้น ได้รับรายงานว่าน้ำท่วมหลายอำเภอ

นายกฤษฎา คุณะปุระ ประธานหอการค้า จ.อุดรธานี กล่าวว่า ความเสียหายในครั้งนี้เป็นการเสียหายจากอุทกภัยที่หนักที่สุดตั้งแต่มีการก่อตั้งเมืองอุดรธานีมา ประมาณการค่าความเสียหายเบื้องต้นไม่น่าจะต่ำกว่า 10 ล้านบาท และยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาวอีกด้วย อนึ่ง ในวันที่ 12 ก.ค. 2543 บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ประกาศงดเที่ยวบิน TG 018 ซึ่งจะออกจากดอนเมืองเวลา 17.15 น.มาอุดรธานีทำให้เที่ยวบิน TG 019 ที่จะออกจากอุดรธานีเวลา 19.35 น.ต้องงดไปด้วย เพราะท่าอากาศยานอุดรธานีไม่อนุญาตให้การบินไทยนำเครื่องบินลงจอด เนื่องจากท่าอากาศยานอุดรธานีได้ถูกน้ำท่วมระดับน้ำสูงเกือบ 1 ฟุต (กรุงเทพฯธุรกิจ 120743)

2.3.2 การเคลื่อนไหวเขื่อน : เชื้อนปากมูลความรุนแรงของรัฐกับอหิงสาของมือชาวบ้าน

-คณะกรรมการกลางเสนอให้รัฐเปิดประตูเขื่อนปากมูล 8 บานในฤดูฝนเพื่อต่อชีวิตชาวประมง

วันที่ 6 ก.ค. 2543 เป็นวันที่คณะกรรมการกลางเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษจากคนจนหมดอายุลง หลังจากที่นายบัญญัติได้ลงนามแต่งตั้งเมื่อวันที่ 2 มิ.ย. 2543 เพื่อให้เป็นตัวกลางในการไกลเกลี่ยระหว่างการไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กับสมาชิกคนจนที่เข้ายึดโรงไฟฟ้าปากมูลเพื่อเรียกร้องให้ กฟผ. เปิดประตูระบายน้ำของเขื่อนปากมูล 8 บาน ตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 2543 ที่ผ่านมา

วันที่ 7 ก.ค. 2543 คณะกรรมการกลางฯเสนอข้อเรียกร้องการแก้ไขปัญหามลพิษจากคนจนหมดอายุลง โดยนายบัญญัติ บรรทัดฐาน โดยนายบัณฑิต อ่อนดี ประธานคณะกรรมการกลางฯได้สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษระยะสั้นและระยะยาวเพื่อเสนอรัฐบาล โดยคณะกรรมการกลาง

เห็นว่าอันดับแรกรัฐบาลควรสั่งให้ยุติการดำเนินคดีกับชาวบ้านหรือผู้นำสมัชชาคนจน 14 คน ที่ได้แจ้งความกับตำรวจไว้ เพราะเป็นการก่อความวุ่นวายและไม่สร้างสรรค์ หลังจากนั้นควรสั่งให้มีการเปิดประตูระบายน้ำทั้ง 8 บานของเขื่อนปากมูล ในช่วงฤดูฝนของทุกปีก่อนเป็นการชั่วคราว เนื่องจากเป็นช่วงการอพยพของปลาและฤดูวางไข่เพื่อชาวประมงจะสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ และตั้งคณะกรรมการทดลองเปิดเขื่อนปากมูลเพื่อประเมินผลกระทบในภาพรวมของการเปิดเขื่อนและนำเสนอรัฐบาลเพื่อดำเนินการต่อไป อย่างไรก็ตาม นายบัณฑิตได้กล่าวอย่างรู้จักรัฐบาลนายชวน หลีกภัยดีว่า โดยส่วนตัวยังไม่อยากเชื่อว่าการแก้ไขปัญหามาตามแนวทางที่เสนอจะได้รับการดำเนินการอย่างจริงจังจากรัฐบาล (ผู้จัดการ 070743)

หลังจากที่คณะกรรมการกลางฯเสนอให้เปิดประตูเขื่อนแต่ไม่ได้รับการตอบรับจากรัฐบาล และด้วยประสบการณ์การต่อสู้ของสมัชชาคนจนที่ผ่านมากกว่า 10 ปี ทำให้สมัชชาฯจำเป็นต้องนำยุทธศาสตร์ม็อบบุกทมิฬเข้าสู่รัฐสภาอันเป็นศูนย์กลางอำนาจของรัฐบาล โดยวันที่ 10 ก.ค. 2543 กลุ่มผู้ชุมนุมกว่า 300 คน จาก จ.ชัยภูมิเดินทางมาถึงสถานีรถไฟหัวลำโพง ขณะที่กลุ่มสมัชชาคนจนกว่า 1,000 คน จาก จ.อุบลราชธานีเข้ามาสมทบ และย้ายไปชุมนุมที่หน้าทำเนียบรัฐบาล และมีบางส่วนยังคงเคลื่อนไหวที่สันเขื่อนปากมูลที่จ.อุบลราชธานี (สยามรัฐ, ผู้จัดการ 110743)

-มท1. ส่งสัญญาณไม่ปฏิบัติตามคณะกรรมการกลางฯที่ตั้งมากับมือ

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรีและรมต.มหาดไทย ได้ออกมาเปิดเผยถึงปัญหาความยืดเยื้อในการแก้ไขปัญหาการชุมนุมประท้วงของกลุ่มสมัชชาคนจน จ.อุบลราชธานี ที่บริเวณทำเนียบรัฐบาลในขณะนี้ว่า ปัญหาภาคปฏิบัติคือ รัฐบาลคงทำตามความต้องการของคณะกรรมการกลางฯทั้งหมดไม่ได้ และได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดูแลแก้ไขอยู่แล้ว แต่ต้องใช้ระยะเวลาสักหน่อย จะมาคาดคั้นในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ คงจะกระทำไม่ได้ (ไอเอ็นเอ็น 130743)

-ตำรวจใช้ความรุนแรงเข้าทำร้ายและกวาดจับม็อบไปกว่าสองร้อยคน

คืนวันที่ 16 ก.ค. 2543 สมัชชาคนจนได้ใช้บันไดปีนกำแพงเข้าทำเนียบรัฐบาล และวันที่ 17 ก.ค. 2543 เจ้าหน้าที่ตำรวจสำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติภารกิจตีตลบหลังกลุ่มผู้ชุมนุมที่ปักหลักภายในทำเนียบรัฐบาลด้วยการใช้กระบอกทำร้ายผู้หญิงและคนชรา และมีผู้ถูกจับกุมกว่าสองร้อยคน และควบคุมตัวไปดำเนินคดีในข้อหาบุกรุกสถานที่ราชการและนำไปฝากขังที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 และโรงเรียนตำรวจนครบาลศาลายา จ.นครปฐม (กรุงเทพธุรกิจ 180743) (โปรดดูรายละเอียดการจับกุมม็อบในรายงานภาคการเมืองฉบับนี้ด้วย)

-นักวิชาการและองค์กรประชาชนด้านการใช้ความรุนแรงของรัฐบาลในการปราบม็อบคนจน

นายเสน่ห์ วิชัยวงศ์ ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาชนบทภาคอีสาน (กป.อพช.อีสาน) และนายสนั่น ชูสกุล ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำมูล ทำจดหมายเปิดผนึกเรียกร้องให้รัฐบาลยุติการใช้ความรุนแรงและแก้ปัญหาคนจนอย่างจริงจัง และให้รัฐบาลรีบนำมติข้อเสนอของคณะกรรมการกลางฯ เข้าสู่การรับรองของคณะรัฐมนตรีโดยเร็วเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาตามที่รัฐบาลเคยประกาศไว้

ด้านนักวิชาการ และองค์กรเอกชนภาคเหนือ ในนามองค์กรประชาชนภาคเหนือ ซึ่งเป็นตัวแทนเครือข่ายเกษตรกร และป่าชุมชนกว่า 1,000 หมู่บ้านในภาคเหนือ นำโดย ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ ม.เชียงใหม่ และนายสมชัย ศิริชัย ประธานเครือข่ายเกษตรกรภาคเหนือได้ร่วมกันออกแถลงการณ์ประณามรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีที่สั่งเจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรงจัดการกับกลุ่มชาวบ้านเขื่อนปากมูลที่บุกเข้าไปในทำเนียบรัฐบาล โดยอ้างต้องเคลียร์พื้นที่รับผู้บริจาคเงิน หลังเกิดเหตุการณ์ตำรวจสลายม็อบทำให้ชาวบ้านแม่มูลม้วยนัยจับรถไฟบุกกรุงอีกระลอก (กรุงเทพธุรกิจ 180743)

-องค์กรปชต. ประณามรัฐบาลใช้ความรุนแรงกับม็อบ

นายพิภพ ธงไชย ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยเปิดแถลงข่าวในนามองค์กรประชาธิปไตย 8 องค์กร โดยได้ประณามการกระทำของรัฐบาลที่ใช้ความรุนแรงเข้าสลายการชุมนุมของกลุ่มสมัชชาคนจน ทั้งที่เป็นการชุมนุมอย่างสันติวิธี ส่วนการบุกเข้าไปในทำเนียบรัฐบาลของสมัชชาคนจนนั้น ก็เป็นเพียงมาตรการหนึ่งในการเคลื่อนไหวเพื่อสื่อถึงสังคมกับนายกรัฐมนตรีว่าประชาชนไม่มีทางเลือกแล้ว เข้าไปอย่างสันติวิธีไม่ได้เข้าไปทำลายทรัพย์สินราชการใดๆ ทั้งสิ้น นั่นก็เป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญด้วยทรัพย์สินในทำเนียบรัฐบาลเป็นทรัพย์สินของประชาชน และเรียกร้องให้รัฐบาลปล่อยตัวผู้ชุมนุมที่ถูกจับกุมตัวไปอย่างไม่มีเงื่อนไขและขอให้แก้ไขปัญหาของสมัชชาคนจนตามมติของคณะกรรมการกลางฯอย่างเร่งด่วน

นายอดิสร เทียงเกษ อดีตร.ส.ขอนแก่น พรรคความหวังใหม่ กล่าวว่า ภาพการใช้ความรุนแรงกับประชาชนที่มาร้องขอความเป็นธรรมของรัฐบาลเกิดขึ้นมาหลายครั้งแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามาทำหน้าที่ในการดูแลยังประชาชนต้องมีความอดทนให้มากกว่านี้ เพราะเหตุการณ์ที่แพร่ภาพออกไปทั่วโลก ทำให้ชื่อเสียงของประเทศไทยต้องเสียหายเป็นอย่างมาก วิสัยทัศน์ที่ดีที่สุดขณะนี้ก็คือทุก

ฝ่ายต้องหันหน้ามาเจรจากันอย่างสันติ ในสมัยรัฐบาลของพรรคความหวังใหม่ ไม่เคยเกิดปัญหาเช่นนี้ขึ้น สามารถแก้ปัญหาเชิงอนุภาคได้เป็นอย่างดี (กรุงเทพฯธุรกิจ 180743)

-กระแสประชาชนดันรัฐยอมนำข้อเสนอคณะกรรมการกลางเข้าพิจารณาที่ประชุม ครม. 25 ก.ค.

นายอริสา อิมฮอฟ เจ้าหน้าที่ทรงรงศ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แห่งเครือข่ายแม่บ้านนานาชาติ ได้ส่งโทรสารในนาม 74 องค์การ 21 ประเทศถึงนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ในวันที่ 25 ก.ค. 2543 เรียกร้องให้หยุดตั้งข้อหาผู้ชุมนุม หยุดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใช้ความรุนแรง เปิดประตูเชิงอนุภาค ทำตามข้อเรียกร้องของชาวบ้าน เพราะพวกเขามีโชอาชญากร แต่พวกเขาต้องการที่จะยืนยันถึงสิทธิของพวกเขา (กรุงเทพฯธุรกิจ 260743)

ด้วยแรงกดดันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในวันที่ 25 ก.ค. 2543 ที่ประชุม ครม.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณามติของคณะกรรมการกลางแก้ไขปัญหามติของประชาชนคนทั้ง 16 กรณี และ ครม.ได้ข้อสรุปยอมดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกลางเพียง 8 กรณี ยกเว้นในประเด็น 3 ปัญหาหลักที่ไม่มีมติออกมา แบ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเชื่อน 8 กรณี ข้อเรียกร้องเรื่องป่าไม้ในเขตที่ดินทำกินในเขตป่าไม้ 5 กรณี ปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่สาธารณประโยชน์ หรืออยู่ในพื้นที่พัฒนาโครงการของรัฐ 3 กรณี ด้านนายประสิทธิ์พร กาพ่อนศรี ที่ปรึกษาของกลุ่มสมัชชาคนจน กล่าวว่า เป็นมติที่ไม่สามารถรับได้ ซึ่งทางกลุ่มฯจะได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนต่อไป (กรุงเทพฯธุรกิจ 270743)

จากแรงกดดันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ในวันที่ 25 ก.ค. 2543 ที่ประชุม ครม.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณามติของคณะกรรมการกลางแก้ไขปัญหามติของประชาชนคนทั้ง 16 กรณี และ ครม.ได้ข้อสรุปยอมดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกลางเพียง 13 กรณี ยกเว้นใน 3 ปัญหาหลักที่ไม่มีมติออกมา แบ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเชื่อน 8 กรณี ข้อเรียกร้องเรื่องป่าไม้ในเขตที่ดินทำกินในเขตป่าไม้ 5 กรณี ปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่สาธารณประโยชน์ หรืออยู่ในพื้นที่พัฒนาโครงการของรัฐ 3 กรณี (มติครม. เพิ่มเติม 250743) ด้านนายประสิทธิ์พร กาพ่อนศรี ที่ปรึกษาของกลุ่มสมัชชาคนจน กล่าวว่า เป็นมติที่ไม่สามารถรับได้ ซึ่งทางกลุ่มฯจะได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนต่อไป

ด้านนายันทโชติ ชัยรัตน์ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน กล่าวว่า สมัชชาคนจนเรียกร้องให้รัฐบาลเปิดเวทีสาธารณะเพื่อสอบถามความคิดเห็นเรื่อง มติครม. 30 มิ.ย. 2541 และการไม่ยอมรับข้อเสนอของคณะกรรมการกลางฯ เมื่อรัฐบาลไม่ได้ปฏิบัติ ในวันที่ 27 ก.ค. 2543 สมัชชาคนจนจะเริ่มอดข้าวประท้วงโดยเริ่มจากจำนวน 40 คน หนึ่งในสัปดาห์สุดท้ายของเดือน ก.ค. องค์การประชาชนรวมทั้งพรรคการเมือง องค์การธุรกิจเริ่มออกมาให้กำลังใจแก่สมัชชาคนจนและร่วมกันขับไล่รัฐบาลให้ยุบสภา (กรุงเทพฯธุรกิจ 270743)

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ได้เสนอผลสำรวจความคิดเห็นของชาวกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการชุมนุมประท้วงของประชาชนในขณะนี้ พบว่าร้อยละ 85.9 เห็นว่าการบุกยึดทำเนียบรัฐบาลเป็นเรื่องไม่ถูกต้องรวมทั้งสนับสนุนให้ดำเนินคดีกับผู้ที่ทำผิดกฎหมายดังกล่าวถึงร้อยละ 64.1 (กรุงเทพฯธุรกิจ 280743)

(โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ในรายงานภาคการเมืองการปกครองในฉบับนี้ด้วย)

2.4 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ

2.4.1 เกิดแผ่นดินไหวในญี่ปุ่น มีประชาชนบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนหนึ่ง

สำนักงานอุตุนิยมวิทยาของญี่ปุ่นรายงานว่า เกิดเหตุแผ่นดินไหวขึ้นบนเกาะโคชูชิม่าและเกาะนิจิชิม่า เมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2543 เวลา 14.02 น.ตามเวลาในไทย วัดแรงสั่นสะเทือนได้ 6.4 ริคเตอร์ บนเกาะโคชูชิม่า และ 6.1 ริคเตอร์ บนเกาะนิจิชิม่า ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของกรุงโตเกียว ทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นชาย 1 คน เนื่องจากแผ่นดินถล่มขณะขับรถยนต์ และมีผู้ได้รับบาดเจ็บหลายคน ขณะที่รถยนต์ได้รับความเสียหายทั้งสิ้น 3 คัน (กรุงเทพฯธุรกิจ 020743)

2.4.2 แผ่นดินไหว สะเทือนถึงกรุงจาการ์ตา มีผู้บาดเจ็บ 64 คน บ้านพังร้อยหลัง

เมื่อวันที่ 12 ก.ค. 2543 เกิดแผ่นดินไหวขึ้นราว 15 นาที วัดความรุนแรงได้ 5.1 ริคเตอร์ เขย่าเกาะชวาและสุมาตรา จุดศูนย์กลางอยู่ใต้ทะเลลึก 33 กม.ในช่องแคบซุนดา ซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างสองเกาะใกล้เมืองซิงกอน แรงสั่นสะเทือนรู้สึกได้ในหลายพื้นที่รวมทั้งในกรุงจาการ์ตา ทำให้ประชาชนแตกตื่นหนีออกจากบ้านและอพยพขึ้นเป็นแถว อาคารสูงหลายแห่งแกว่งไปมา ใต้เก้าอี้เคลื่อนตัวระริก ช้ำมีรถหลายคันพลิกคว่ำ มีรายงานผู้บาดเจ็บแล้ว 64 คน โดยเฉพาะที่เมืองซีเลกอล ทำให้บ้านเรือนประชาชนหลายร้อยหลัง รวมทั้งที่หมู่บ้านคารินกิน คูลอน และภูมิภาคโดยรอบเสียหายหรือพังยับ (ไทยรัฐ 130743)

2.4.3 โคลนถล่มในอินเดีย คร่าชีวิตกว่า 50 ศพ

สารวัตรตำรวจจันทราซันท์ คเต จากสถานีตำรวจคัทโกปาร์ ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเมืองบอมเบย์ ประเทศอินเดีย เปิดเผยเมื่อวันที่ 12 ก.ค. 2543 ว่า เกิดเหตุโคลนถล่ม 2 จุด บริเวณเขตคัทโกปาร์ และชุมชนแออัดปาร์คไซท์ เนื่องจากฝนที่กระหน่ำลงมาอย่างหนัก

ในเมืองบอมเบย์ ส่งผลให้โคลนยักษ์ถล่มลงมาทับบ้านเรือนโกโรโกโสของคนยากจนย่านสลัมบริเวณใกล้เคียงในบอมเบย์ ทำให้ประชาชนเสียชีวิตอย่างน้อย 60 ราย บาดเจ็บ 38 ราย จากคำบอกเล่าของชาวบ้านว่า อาจมีผู้ติดอยู่ใต้โคลนอย่างน้อย 100 คน เพราะขณะเกิดเหตุฝนตกหนัก สมาชิกครอบครัวรวมตัวอยู่ในบ้าน 150-400 คน เจ้าหน้าที่ที่สามารถช่วยเหลือออกมาได้แล้ว 50 คน ถูกส่งเข้าไปยังโรงพยาบาล 80 คน คาดว่าตัวเลขผู้เสียชีวิตจะเพิ่มสูงขึ้นกว่านี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุได้ทั่วบริเวณและสภาพฝนที่กระหน่ำลงมาอย่างหนักนั้น ทำให้การช่วยเหลือประชาชนเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก นอกจากนี้บนไหล่เขาที่เกิดเหตุมีหินก้อนใหญ่ขวางอยู่ทำให้ไม่สามารถนำอุปกรณ์ช่วยเหลือขึ้นไปได้จึงต้องใช้มือเปล่าแทน ทั้งนี้ ฝนที่ตกหนักอย่างต่อเนื่องในเมืองบอมเบย์ตั้งแต่วันที่ 1-12 ก.ค. 2543 ส่งผลให้การคมนาคมหยุดชะงัก รวมทั้งไฟฟ้าและระบบการสื่อสารถูกตัดขาด (กรุงเทพฯธุรกิจ, ไทยรัฐ 140743)

2.4.4 ภูเขาขยะฟิลิปปินส์ถล่มทับสลัม

เมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2543 เกิดโศกนาฏกรรมกองขยะยักษ์ขนาดราว 3 เท่าของสนามฟุตบอล สูงกว่า 15 เมตรในย่านลูบิง ปันกาโก (แดนสุขาวดี) ใน อ.ปายา-ตัส เขตเกซอนซิตี ซานกรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ถล่มทับบ้านเรือนชาวสลัมกว่า 200 หลัง เมื่อวันที่ 12 ก.ค. 2543 หน่วยกู้ภัยพบเหยื่อที่ถูกฝังใต้กองขยะแล้ว 150 ศพ คาดว่ายอดจะพุ่งขึ้นอีกมาก เพราะยอดผู้สูญหายซึ่งคาดว่าถูกฝังอยู่ยังสับสนระหว่าง 170-300 คน สำนักงานป้องกันภัยพลเรือนเผยว่า ผู้สูญหายมีหลายร้อยคน แต่ยากจะระบุจำนวนที่แท้จริงได้ เพราะเจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำสำมะโนประชากรย่านนั้นไว้ ด้านหน่วยกู้ภัยยังเร่งขุดค้นกองขยะแต่แทบหมดหวังที่จะพบผู้รอดชีวิตแล้ว ศพที่ถูกฝังอยู่เริ่มส่งกลิ่นเหม็นตลบอบอวล จนกลบกลืนขยะไปสิ้น เจ้าหน้าที่กู้ภัยหวังว่าจะเกิดโรคระบาดตามมา และว่าสิ่งที่ต้องการสำหรับปฏิบัติการขุดค้น ก็คือถุงพลาสติก สารย่อยสลาย ดึงมือชนิดพิเศษ หน้ากากและปูนขาว รวมทั้งสารเคมีสำหรับป้องกันการติดเชื้อโรค อย่างไรก็ตาม ยังมีชาวสลัมบางคนเข้าไปเก็บขยะขายต่อไป (ไทยรัฐ 13,140743)

3. การเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

3.1 การเคลื่อนไหวด้านพลังงานภายในประเทศ

3.1.1 การเคลื่อนไหวด้านราคาน้ำมันและผลกระทบ

สถานการณ์ราคาน้ำมันโลกที่ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่เดือน มิ.ย. 2543 ทำให้ราคาน้ำมันต้นเดือน ก.ค. ปรับขึ้นอีกโดยราคาน้ำมันดีเซลอยู่ที่ 12.99 บาทต่อลิตร น้ำมันเบนซินออกเทน 95 ราคา 15.89 บาทต่อลิตร และเบนซินออกเทน 91 ราคา 14.89 บาทต่อลิตร และกลางเดือน ก.ค. ราคาน้ำมันเบนซินพิเศษปรับตัวสูงถึง 37.45 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล น้ำมันดีเซลปรับขึ้นเป็น 33.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ประกอบกับค่าเงินบาทได้อ่อนตัวมาอยู่ที่ระดับ 40.24 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นในวันที่ 20 ก.ค. 2543 การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ซึ่งแบกรับต้นทุนราคาน้ำมันจนค่าการตลาดลดลงถึง 30 สตางค์ต่อลิตร จำเป็นต้องปรับราคาขายปลีกน้ำมันทั้งเบนซินและดีเซลอีก 30 สต.ต่อลิตร โดยราคาน้ำมันเบนซินพิเศษออกเทน 95 ปรับสูงถึง 16.19 บาทต่อลิตร เบนซินออกเทน 91 ราคา 15.19 บาทต่อลิตร และดีเซลอยู่ที่ 13.29 บาทต่อลิตร นับเป็นราคาดีเซลที่สูงเป็นประวัติการณ์ (กรุงเทพฯธุรกิจ 05,210743)

3.1.2 ก.คมนาคมอนุมัติขึ้นค่าโดยสาร 2-9 สต.ต่อกม.

นายลิขิต ขาวเขียว รองปลัด ก.คมนาคม เปิดเผยภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการขนส่งทางบกกลาง เพื่อพิจารณาเรื่องการปรับอัตราค่าโดยสารของรถยนต์โดยสาร เมื่อวันที่ 14 ก.ค. 2543 ว่าที่ประชุมเห็นชอบให้มีการปรับอัตราค่าโดยสารทั้งในส่วนของการร่วมบขส.รถประจำทางและรถที่ให้บริการภายในและระหว่างจังหวัดตามอัตราที่กรมการขนส่งทางบกเสนอให้ปรับขึ้นตามระยะทางประกอบด้วย ระยะที่ 0-40 กม. ให้ปรับขึ้น 9 สตางค์ต่อ กม. ระยะที่ 41-150 กม. ให้ปรับขึ้น 7 สตางค์ต่อ กม. และระยะที่ 151 กม. ขึ้นไป ให้ปรับขึ้นได้ 2 สตางค์ต่อ กม.

ทั้งนี้ เนื่องจากพิจารณาเห็นแล้วว่าราคาน้ำมันได้ปรับขึ้นมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน รวมถึงการปรับครั้งนี้ด้วยก็ถือว่าปรับขึ้นถึง 22% จากที่น้ำมันดีเซลมีราคาเฉลี่ย 10.16 บาท ซึ่งเป็นฐานในการคิดอัตราค่าโดยสารที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ทำให้ต้นทุนการให้บริการของผู้ประกอบการสูงขึ้นประมาณ 9-18% ตามระยะทางในการให้บริการ

โดยขณะนี้ ยังไม่สามารถประกาศอัตราค่าโดยสารใหม่ได้ เนื่องจากต้องรอให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.คมนาคม พิจารณาและลงนามเห็นชอบก่อน หลังจากนั้น ต้องใช้เวลาอีกประมาณ 15 วันถึง 1 เดือน จึงจะสามารถประกาศอัตราค่าโดยสารใหม่ได้ อนึ่ง ผู้ประกอบการที่ให้บริการนอกจากจะได้ปรับอัตราค่าโดยสารตามที่กรมอนุมัติแล้ว ยังจะมีรายได้เพิ่มจากการบวกค่าธรรมเนียมของรถแต่ละประเภท เนื่องจากอัตราค่าโดยสารที่กรมฯนำไปคำนวณเป็นค่าโดยสารที่คิดจากรถธรรมดา ซึ่งรถปรับอากาศในประเภทต่างๆ จะมีรายได้เพิ่มขึ้น คือรถปรับอากาศประเภท ป.2 (ไม่มีห้องน้ำ) สามารถบวกค่าธรรมเนียมเพิ่มได้ 40% ของราคาค่าโดยสาร, ป.1 (มีห้องน้ำ) บวกเพิ่มได้ 80% ป.1 (32 ที่นั่ง) บวกเพิ่มได้ 110% และ ป.1 แบบ 24 ที่นั่ง บวกเพิ่มได้ 180% (กรุงเทพฯธุรกิจ 150743)

3.1.3 การเคลื่อนไหวด้านพลังงานก๊าซ

-คนสงขลาหนีหมิ่นถกท่อก๊าซ ฝ่ายต่อต้านเรียกร้องเลิกโครงการ

เมื่อวันที่ 7 ก.ค. 2543 ที่โรงแรมสยามซิตี้ ถ.ศรีอยุธยา มีการสัมมนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียและโครงการแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย เพื่อซักซ้อมชี้แจงประเด็นที่จะมีการทำประชาพิจารณ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระหว่างวันที่ 29-30 ก.ค. 2543 ที่ จ.สงขลา พล.อ.จรัล กุลละวณิชย์ ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการฯ กล่าวว่า ขณะนี้มีผู้ประสงค์แจ้งความจำนงที่จะขอเข้าร่วมการทำประชาพิจารณ์ที่หอประชุมนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา จำนวน 13,613 คน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง 8,000 คน แต่ห้องประชุมสามารถจุคนได้ประมาณ 2,000 คน เท่านั้นจึงมีหนังสือแจ้งไปให้คนเหล่านั้นส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมประมาณ 1,800 คน ส่วนที่เหลือได้เตรียมโทรทัศน์วงจรปิดและกางเต็นท์ไว้ใกล้ๆ ที่ประชุมเพื่อรองรับ (มติชน 080743)

ด้านเครือข่ายพลเมืองสงขลา 24 องค์กรได้ออกแถลงการณ์เมื่อเร็วนี้ๆ เพื่อร่วมเรียกร้องให้รัฐบาลทำประชาพิจารณ์ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และให้ตรงประเด็นในการทำโครงการขนาดใหญ่ซึ่งรัฐต้องทำ 2 อย่างก่อน คือ 1) ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ก่อน (มาตรา 59) ซึ่งก่อนหน้านี้เครือข่ายพลเมืองสงขลาระบุว่า ได้ออกมาเตือนรัฐบาลถึง 2 ครั้ง ก่อนที่จะมีการลงนามในสัญญา (ครั้งที่ 1 ที่อาคารเอกประสงค์เปรม ดิถสุภานนท์ วันที่ 22 เม.ย. 2541 และครั้งที่ 2 ที่บริเวณด่านนอก อ.สะเดา จ.สงขลา วันที่ 30 ต.ค. 2542) ว่าโครงการนี้ต้องทำประชาพิจารณ์ตามกฎหมายบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินการ 2) ต้องศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมก่อนและศึกษาให้ตรงประเด็น (มาตรา 56) ทั้งนี้โครงการท่อก๊าซเป็นเพียงหนึ่งในแผนแม่บทพัฒนาภาคใต้ตอนล่างเท่านั้น ดังนั้นโดยเจตนารมณ์รัฐต้องนำแผนแม่บทมาทำประชาพิจารณ์ก่อน จึงค่อยทำประชาพิจารณ์โครงการต่างๆ ที่จะตามมา เพราะโครงการท่อก๊าซและแยกก๊าซธรรมชาติฯ แม้จะเป็นโครงการใหญ่นับหมื่นล้านบาท แต่ก็เล็กกว่าโครงการนิคมอุตสาหกรรมที่มีเงินลงทุนนับแสนล้านบาทที่จะตามมาในอนาคต ดังนั้นองค์กรเครือข่ายฯจึงเรียกร้องให้รัฐบาลเปิดเผยความจริงทั้งหมดที่ได้กระทำกับโครงการนี้ไปแล้ว รวมทั้งต้องเปิดเผยรายละเอียดของสัญญาที่เซ็นไปแล้วต่อสาธารณชน และรัฐต้องยกเลิกการทำประชาพิจารณ์ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 29-30 ก.ค. 2543 นี้ (ผู้จัดการ 080743)

-ประชาพิจารณ์ท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ล่ม กก.สั่งเลื่อนไม่มีกำหนด

ผู้สื่อข่าวรายงานบรรยากาศการประชุมประชาพิจารณ์โครงการท่อก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียและโครงการโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซียนัดแรกซึ่งจัดขึ้นที่หอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 29 ก.ค. 2543 ว่ามีกลุ่มประชาชนในพื้นที่ร่วมโครงการจาก 5 อำเภอ ประกอบด้วย เทพา จะนะ นาทมอม หาดใหญ่และสะเดา 4,000-5,000 คน และกลุ่มคัดค้านที่อยู่รอบๆ หอประชุมและเข้าร่วมในห้องประชุมกว่า 2,000 คน เข้าร่วมรับฟังการทำประชาพิจารณ์ในครั้งนี้ตั้งแต่เวลา 8.00 น. หลังจากประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์จะกล่าวเปิดประชุมการทำประชาพิจารณ์ ก็เกิดการชุลมุน เนื่องจากกลุ่มคัดค้านจำนวนกว่า 300 คน ได้ใช้รถติดเครื่องขยายเสียงโจมตีการทำประชาพิจารณ์ ในเวลาเดียวกันกลุ่มตัวแทนสมาพันธ์นักศึกษาทักษิณและสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยได้เดินทางมาจากกรุงเทพฯ เพื่อสมทบกับกลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้านพร้อมทั้งบุกเข้าไปหอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ ยื่นหนังสือเพื่อยับยั้งการทำประชาพิจารณ์

จนถึงเวลา 10.00 น. บรรยากาศค่อนข้างตึงเครียด ทำให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการประสานความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมทรัพยากรธรณี ก.อุตสาหกรรม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถทำการประชาพิจารณ์ต่อไปได้ แม้ว่าทางพลเอกจรัลได้พยายามไกลเกลี่ยให้กลุ่มนักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างสันติวิธี แต่กลุ่มตัวแทนนักศึกษายังคงต่อรองเพื่อยับยั้งให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์หยุดดำเนินการ เพราะเห็นว่าการทำประชาพิจารณ์วันนี้เป็นเพียงการประชาสัมพันธ์โครงการเท่านั้น ในที่สุดพลเอกจรัลต้องสั่งยุติการประชุมชั่วคราว และเวลา 12.50 น. พล.อ.จรัล พร้อมด้วยกรรมการ 9 คน และนายบัญญัติ จันทน์เสนา ผู้ว่าราชการ จ.สงขลา เปิดแถลงข่าวว่าพร้อมจะชี้แจงถึงเหตุการณ์ปิดการประชุมอย่างเร่งด่วนและไม่สามารถที่จะดำเนินการทำประชาพิจารณ์ต่อไปได้ทั้งในวันนี้และวันที่ 30 ก.ค. 2543 ตนและคณะกรรมการจะหารือกันใหม่อีกครั้งว่าจะดำเนินการทำประชาพิจารณ์ได้อีกเมื่อใด (กรุงเทพธุรกิจ 300743)

- กพข.ชี้ขาดขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม

นายเมตตา บันเทิงสุข รักษาการเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) เปิดเผยว่า ในการประชุม กพข.วันที่ 13 ก.ค. 2543 ที่ประชุมจะพิจารณาถึงสถานการณ์ราคาน้ำมันที่ได้ปรับขึ้นมาโดยตลอด และยังได้รับผลกระทบจากค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลงซึ่งจะมีการรายงานผลกระทบและแนวทางแก้ปัญหาด้วย นอกจากนี้ ยังจะเสนอให้พิจารณาปัญหาค่าเทออร์เพย์ก๊าซพม่า รวมถึงให้ที่ประชุมตัดสินใจว่าจะแก้ปัญหาราคาก๊าซหุงต้มที่ปรับตัวขึ้นอย่างไร ระหว่างการปรับขึ้นราคาก๊าซหุงต้ม หรือการปรับขึ้นเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือจะใช้ทั้งสองวิธี เพราะหากไม่เร่งแก้ปัญหาี้ เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ปัจจุบันเหลือ 1,000 ล้านบาท จะอุดหนุนราคาก๊าซ

หุงต้มได้เพียง 2 เดือนเท่านั้น เพราะขณะนี้ต้องอุดหนุนราคาถึง กก.ละ 6-7 บาท หรือ 100 บาท/ถัง 15 กก. แต่หากขึ้นราคาก๊าซหุงต้มขนาด 15 กก. จะปรับขึ้นราคาจาก 180 บาท/ถังเป็น 280 บาท/ถัง

ด้านนายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ผู้จัดการใหญ่ ปตท.ก๊าซธรรมชาติ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) กล่าวว่า ก่อนการประชุม กพท. คงจะตัดสินใจว่าจะแบ่งความรับผิดชอบในเรื่องอัตราดอกเบี้ยที่เกิดจากสัญญาเทคเกอร์ระหว่าง ปตท. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และประชาชนในสัดส่วนเท่าใด จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวได้เปรียบเทียบกับราคาน้ำมันดิบ 3 ราคาได้แก่ อัตรา 18, 22 และ 25 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล หากราคาน้ำมันอยู่ที่ 22 และ 25 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล แล้วจะไม่มีภาระดอกเบี้ย เพราะการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซหุงต้มจะถูกกว่าผลิตจากน้ำมัน แต่หากอยู่ที่ 18 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ภาระจะอยู่ที่ 1,000 ล้านบาท เมื่อคิดดอกเบี้ยที่ 6% อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาเทคเกอร์เพียงอย่างเดียวไม่มีการเจรจาจากผู้ผลิตเพื่อขอเลื่อนเวลาหรือลดปริมาณการรับก๊าซ รวมทั้งให้ กฟผ. ใช้ก๊าซเพิ่มขึ้นด้วย (ไทยรัฐ 110743)

3.2 การเคลื่อนไหวด้านพลังงานในต่างประเทศ

3.2.1 ซาอุดีอาระเบียเพิ่มการผลิตน้ำมันดิบเพิ่มหากราคาขายสูง 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

เมื่อวันที่ 3 ก.ค. 2543 นายอาลี อัล-โนมี รัฐมนตรีน้ำมันซาอุดีอาระเบีย กล่าวกับสำนักข่าวเอสพีเอว่าซาอุดีอาระเบียพร้อมที่จะเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันขึ้นอีก 500,000 บาร์เรลต่อวัน หากราคาน้ำมันยังแพงกว่าบาร์เรลละ 30 ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อให้ราคาลงมาอยู่ในระดับบาร์เรลละ 25 ดอลลาร์สหรัฐ ตามที่กลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (โอเปก) ตั้งเป้าหมายไว้ การให้สัมภาษณ์ของนายอาลี อัล-โนมี ได้สร้างความขุนเคืองให้กับสมาชิกหลายชาติในกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน โดยลิเบียซึ่งยืนอยู่ข้างเดียวกับอิหร่าน อิรัก และอีกหลายประเทศ รวมถึงเวเนซุเอลาแสดงความเห็นว่าซาอุดีอาระเบียไม่ควรเพิ่มปริมาณการผลิตน้ำมันเข้าตลาด พร้อมกับเรียกร้องทางการริยาดไม่ให้ดำเนินการเรื่องนี้เพียงลำพัง และควรปฏิบัติตามฉันทามติของโอเปก

ด้านนายอาลี โรดริเกซ รัฐมนตรีน้ำมันของเวเนซุเอลา ประธานกลุ่มโอเปกคนปัจจุบัน กล่าวกับผู้สื่อข่าวที่คาราคัส ว่าเขาไม่ทราบเกี่ยวกับการตัดสินใจของซาอุดีอาระเบียในเรื่องนี้ เพราะการเพิ่มการผลิตน้ำมันจำเป็นต้องมีการหารือกันระหว่างสมาชิกทั้ง 11 ประเทศ ส่วนนักวิเคราะห์ห่มองว่า ซาอุดีอาระเบียตัดสินใจโดยรับฟังเสียงเรียกร้องจากสหรัฐ ซึ่งเป็นผู้บริโภคน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของโลก ที่ต้องการให้กลุ่มโอเปกเพิ่มการผลิตน้ำมันขึ้น อย่างไรก็ตาม นายลีโอ ดรอแลต์ หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์จากศูนย์ศึกษาพลังงานโลกในกรุงลอนดอน กล่าวว่า ซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของโลกจะยังคงเดินหน้าเพิ่มปริมาณการผลิตตามที่ประกาศไว้ "ผมไม่คิดว่าพวกเขาจะถอยหลัง ...พวกเขาตั้งใจที่จะเพิ่มการผลิตน้ำมันเข้าสู่ตลาดด้วยตัวเอง" (กรุงเทพธุรกิจ 050743, ผู้จัดการ 070743)

3.2.2 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ คูเวต และแอลจีเรีย หนุนซาอุดีอาระเบียเพิ่มการผลิต

แหล่งข่าวจากสมาชิกของโอเปกเปิดเผยว่า สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ยูเออี), คูเวต และแอลจีเรีย มีแนวโน้มร่วมมือกับซาอุดีอาระเบียที่จะผลิตน้ำมันเข้าสู่ตลาดเพิ่มอีกวันละ 500,000 บาร์เรลและจะประกาศภายใน 2-3 วัน ช้างหน้า โดยประเทศทั้ง 3 เป็นสมาชิกของโอเปกเพียงไม่กี่ชาติที่ยังไม่ได้เพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันในปัจจุบัน นอกจากนี้ 3 ประเทศดังกล่าวแล้วเม็กซิโกซึ่งมิได้เป็นสมาชิกโอเปก และยังมีเหลือกำลังการผลิตน้ำมันที่สามารถเพิ่มได้อีก อาจเข้าร่วมแผนเพิ่มการผลิตน้ำมันของโอเปกอีกราย ด้านนายฟิล ฟลินซ์ นักวิเคราะห์ด้านพลังงานจากอลารอน เทรดิง คอร์ป ในชิคาโก กล่าวว่า "พวกเขาตระหนักดีว่า หากไม่ผลิตน้ำมันเพิ่มเข้าสู่ตลาด ปล่อยให้ปริมาณน้ำมันมีเท่าระดับปัจจุบัน ราคาน้ำมันอาจพุ่งขึ้นถึงระดับ 40 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งเสี่ยงต่อการสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจโลก"

ข่าวการตัดสินใจที่จะเพิ่มการผลิตน้ำมันดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันดิบล่วงหน้าในตลาดในเม็กซิโกในสหรัฐลดลงในวันที่ 5 ก.ค. 2543 โดยราคาน้ำมันดิบสำหรับส่งมอบ เดือน ส.ค.ปิดตลาดลดลง 1.80 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล หรือลดลงกว่า 5 % มาอยู่ที่ระดับ 30.70 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ขณะที่ราคาน้ำมันดิบเบรนต์ทะเลเหนือที่ตลาดลอนดอนซึ่งลดลงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่มีรายงานข่าวนี้ ราคาซื้อขายเพื่อส่งมอบในช่วงเดียวกันก็ลดลงอีก 23 เซนต์ ลงมาปิดตลาดที่ระดับ 29.35 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล (กรุงเทพธุรกิจ 070743)

นักวิเคราะห์จากคอยซ์ แบงก์ ให้ความเห็นว่า การตัดสินใจดังกล่าว ก็เพราะซาอุดีอาระเบียต้องการแสดงความเป็นผู้นำในการควบคุมตลาดน้ำมัน ไม่ให้ราคาเหวี่ยงหวาดเกินไป โดยประกาศผลิตน้ำมันเพิ่มขึ้น จนราคาน้ำมันลดลงถึง 25 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลตามเป้าหมายที่โอเปกวางไว้ อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์ห่มองว่า การที่ซาอุดีอาระเบียต้องนำแผนเพิ่มกำลังการผลิต ไปหารือกับผู้ผลิตรายอื่นๆ ก่อนลงมือเพิ่มการผลิตจริง ส่งผลให้ผู้ค้าหลายรายเริ่มเคลื่อนไหว เพื่อเก็งกำไรระยะสั้น เนื่องจากยังไม่ทราบแน่ชัดว่า ซาอุดีอาระเบียจะดำเนินการอย่างไรได้บ้าง และจะเริ่มเพิ่มการผลิตเมื่อใด นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ระดับสูงในโอเปกหลายคน คาดหมายว่า จะมีการเจรจาหารือถึงประเด็นนี้ ระหว่างที่พวกเขามาร่วมประชุมกันในแอลเจียร์ เมืองหลวงของแอลจีเรียสุดสัปดาห์นี้ เพื่อวางแผนงานการประชุมสุดยอดผู้นำของโอเปก ที่จะจัดขึ้นในเดือน ก.ย. ที่คาราคัส เมืองหลวงของเวเนซุเอลา ในโอกาสฉลองครบ 40 ปีของการก่อตั้งโอเปก (กรุงเทพธุรกิจ 070743)

3.2.3 ท่อน้ำมันไนจีเรียระเบิดคร่าเหยื่อกว่า 250 ราย

เจ้าหน้าที่ทางการไนจีเรีย รายงานว่า เมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2543 เกิดเหตุการณ์ท่อส่งน้ำมันระเบิดที่หมู่บ้านอดเจนอกเมืองวารรี ทางตอนใต้ของประเทศไนจีเรีย ปรากฏว่าร่างผู้เสียชีวิตกระจายทั่วบริเวณที่เกิดเหตุ นับจำนวนได้กว่า 250 ศพ ขณะที่ประชาชนอีกหลายรายสูญหาย และได้รับบาดเจ็บ แต่ยังไม่ทราบสาเหตุของการระเบิด ทั้งนี้ ท่อส่งน้ำมันดังกล่าวเป็นของบริษัทเนชั่นแนลปิโตรเลียม คอร์ปอเรชัน (เอ็นเอ็นพีซี) เหตุระเบิดเกิดขึ้นในขณะที่ประชาชนกำลังตักน้ำมันที่รั่วไหลจากท่อดังกล่าว เพื่อนำไปขายในตลาดมืด

ชาวบ้านในบริเวณนั้นเผยว่า ท่อส่งน้ำมันดังกล่าว ล้ำเสียงน้ำมันเชื้อเพลิงที่กลั่นแล้วจากเมืองวารรีไปสู่ภาคเหนือ แต่ถูกพวกขโมยแอบเจาะเอาน้ำมันไปขายตั้งแต่คืนวันที่ 2 ก.ค. 2543 ทำให้ชาวบ้านที่รู้ข่าวพากันไปขโมยตักน้ำมันไปขาย จุดเกิดเหตุอยู่ใกล้เมืองเจสซี สถานที่เกิดเหตุท่อส่งน้ำมันระเบิดเพราะสาเหตุเดียวกันเมื่อเดือน ต.ค. ปี พ.ศ. 2541 ซึ่งมีผู้เสียชีวิตถึง 1,000 คน

อนึ่ง ท่อส่งน้ำมันยาวกว่า 5,000 กม. ซึ่งพาดผ่านทั่วประเทศไนจีเรียกลายเป็นแหล่งหาเงินของขโมย และชาวบ้าน บ่อยครั้งที่มีการแอบเจาะท่อเพื่อขโมยน้ำมันไปขายในตลาดมืดที่กำลังเฟื่องฟู ทำให้เกิดโคกนาฏกรรม สยองทำนองดังกล่าวขึ้นหลายครั้งแล้ว (ไทยรัฐ 120743, กรุงเทพฯ กิจ 130743)

3.2.4 ญี่ปุ่นสั่งปิดเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์เตาที่ 3

บริษัทโตเกียว อิเล็กทริก พาวเวอร์ (เทปโก) ซึ่งเป็นบริษัทผลิตกระแสไฟฟ้าใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ประกาศเมื่อวันที่ 25 ก.ค. 2543 ว่า บริษัทได้สั่งปิดเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ในโรงงานฟูกูชิมะซึ่งอยู่ห่างจากกรุงโตเกียวไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ 250 กม. หลังตรวจพบสารไอโอดีนปนเปื้อนอยู่ในน้ำหล่อเย็นของเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ การสั่งปิดเตาปฏิกรณ์ดังกล่าวนับเป็นการปิดเตาปฏิกรณ์เตาที่ 3 ของโรงงานแห่งนี้ นับตั้งแต่เกิดเหตุแผ่นดินไหวเมื่อวันที่ 21 ก.ค. 2543 ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม โฆษกของเทปโก ยังไม่ยืนยันว่า การสั่งปิดเตาปฏิกรณ์เตาที่ 2 และ 3 เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์แผ่นดินไหวหรือไม่ และระบุว่า สาเหตุที่ทำให้มีการรั่วไหลของสารไอโอดีน อาจมาจากข้อบกพร่องในแท่งเชื้อเพลิง อย่างไรก็ตาม ต้องรอผลการสอบสวนอีกครั้ง ก่อนจะสรุปแน่ชัดในเรื่องนี้ พร้อมยืนยันว่า ไม่พบสารกัมมันตภาพรังสีรั่วไหลจากเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่ถูกสั่งปิดไป อนึ่ง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ญี่ปุ่นเผชิญกับอุบัติเหตุนิวเคลียร์หลายต่อหลายครั้ง รวมทั้งกรณีเมื่อ ก.ย. ปีที่แล้ว ซึ่งคร่าชีวิตคนงานไป 2 คน นับเป็นอุบัติเหตุนิวเคลียร์ร้ายแรงที่สุดของญี่ปุ่น ซึ่งมีเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ทั้งหมด 51 เตาทั่วประเทศ (กรุงเทพฯ กิจ 260743)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวประเด็นร้อนทางการเมืองการปกครอง

1.1 มีอบสมัชชาคนจนบุกทำเนียบรัฐบาล ถูกเจ้าหน้าที่รัฐปราบปรามบาดเจ็บหลายสิบคน รัฐบาลเปียงเบนประเด็นให้เป็นการเมืองด้วยการค้นหามือที่สาม ขณะที่องค์กรประชาธิปไตยร่วมเรียกร้องขับไล่รัฐบาล

จากการที่กลุ่มสมัชชาคนจน อันประกอบด้วยกลุ่มชาวบ้านที่ประสบปัญหาต่างๆ เช่น กลุ่มที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเขื่อน และกลุ่มที่ประสบปัญหาป่าไม้และที่ดิน ได้มาชุมนุมที่หน้าทำเนียบรัฐบาล เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหา 16 กรณี ตามมติของคณะกรรมการกลางที่นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รมต.มหาดไทย ตั้งขึ้น โดยเฉพาะมติที่ให้เปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลเป็นเวลา 4 เดือน แต่รัฐบาลเพิกเฉยไม่ยอมสั่งการตามมติคณะกรรมการกลาง โดยให้เหตุผลว่าต้องให้หน่วยราชการแต่ละหน่วยกลับไปพิจารณาก่อน

ปรากฏว่าในคืนวันที่ 16 ก.ค. 2543 ตรงกับวันอาสาฬหบูชา กลุ่มสมัชชาคนจนประมาณ 1,000 คน ซึ่งกลับมาจากกรเวียนเทียนวันอาสาฬหบูชาที่วัด ได้อาศัยจังหวะที่ตำรวจรักษาการที่ทำงานมีจำนวนน้อย ใช้บันไดพาดขอบรั้วป็นเข้าไปในบริเวณทำเนียบรัฐบาลได้ประมาณ 200 คน ขณะที่ด้านนอกกำแพงตำรวจได้มีการเสริมกำลังเพิ่มเติมใช้วิธีฉีดน้ำใส่ และใช้กระบอกในการประทะ รวมทั้งมีการขอร้องให้กลุ่มชาวบ้านออกจากบริเวณทำเนียบ แต่กลุ่มก็ยังยืนยันว่าจะอยู่จนกว่าผลการศึกษาของคณะกรรมการกลางเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาคือเขื่อนปากมูลจะเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งได้มีการออกแถลงการณ์ว่า รัฐบาลไม่ได้ดำเนินการใดๆ ทั้งที่กลุ่มสมัชชาคนจนได้มีการเคลื่อนไหวมานานแล้ว ดังนั้นการเคลื่อนเข้าไปในทำเนียบจึงเป็นมาตรการเพื่อเร่งผลักดันให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรมขึ้น (ไทยโพสต์ 170743)

ต่อมา ในเวลา 14.30 น. วันที่ 17 ก.ค. 2543 รัฐบาลกลับได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 2,000 นายบุกเข้าทำการจับกุมกลุ่มสมัชชาคนจนที่ป็นรั้วเข้าไปอยู่ในทำเนียบ ในข้อหาบุกรุกสถานที่ราชการและมั่วสุมก่อให้เกิดความวุ่นวาย โทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ใน

ขณะเดียวกันก็บุกยึดเครื่องกระจายเสียงพร้อมทั้งรถหกล้อที่ใช้เป็นเวทีปราศรัยของผู้ชุมนุมไปด้วย ผู้ถูกจับกุมมีทั้งหมด 225 คน ผู้ต้องหาชายแยกไปควบคุมตัวที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 ส่วนผู้ต้องหาหญิงควบคุมตัวไว้ที่ โรงเรียนตำรวจนครบาลศาลายา กำหนดค่าประกันตัวคนละ 30,000 บาท รัฐบาลให้เหตุผลในการต้องดำเนินการดังกล่าวว่าเนื่องจากรองนายกรัฐมนตรีจึงจะเข้าพบนายกฯ ที่ทำเนียบรัฐบาล การมีมือบอนอยู่ในทำเนียบจะเป็นภาพที่ไม่เหมาะสม (ไทยโพสต์, มติชน, สยามรัฐ 180743, ไทยโพสต์ 190743) ส่วนนายกฯ ขวน หลีกภัยให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนหลายครั้ง หลายที่ ว่าให้ตำรวจดำเนินการตามกฎหมายเพราะเป็นตัวอย่างไม่ดีต่อบ้านเมือง (มติชน180743) หรือยอมถูกดำเนินคดีแต่ไม่ยอมเสียอุดมการณ์ (กรุงเทพธุรกิจ 310743) เป็นต้น

หลังเหตุการณ์ดังกล่าว องค์กรประชาธิปไตย 8 องค์กรออกแถลงการณ์ร่วมกันมีมติประณามการกระทำของรัฐบาลที่ใช้วิธีการทำนองเดียวกับรัฐบาลเผด็จการในการปราบปรามประชาชน และเรียกร้องให้รัฐบาลปล่อยตัวผู้ถูกจับกุมทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไข (ไทยโพสต์, มติชน 180743) ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ถูกประณามจากนักวิชาการเช่นกัน โดยชี้ว่าเป็นความจำเป็นของชาวบ้านที่จะต้องหาวิธีกดดันให้รัฐบาลใส่ใจกับข้อเรียกร้องที่นานกว่า 16 เดือน ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ระบุว่ารัฐบาลบอกว่ากำลังสืบว่ามีมือที่สามในการก่อการข้างต้น แสดงว่ารัฐบาลมองทุกอย่างเป็นการเมือง และพยายามเบี่ยงเบนประเด็น (มติชน180743, ผู้จัดการ 190743) รวมทั้งแถลงการณ์ของสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) ที่ระบุว่าการละเมิดกฎหมายโดยบุกเข้าไปในทำเนียบของสมัชชาคนจนมีสาเหตุจากการที่รัฐบาลละเลยปัญหาของประชาชน แต่การตอบโต้ของรัฐบาลสะท้อนถึงรัฐบาลมองคนจนเป็นศัตรู (สยามรัฐ 180743)

รายงานข่าวกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เสนอให้เด็กและผู้สูงอายุได้รับการปล่อยตัวแต่กลุ่มผู้ต้องหาปฏิเสธ โดยบอกว่าต้องได้รับการปล่อยตัวทั้งหมด ขณะเดียวกันมีผู้ชุมนุมจากอุบลราชธานีและศรีสะเกษมาสมทบเพิ่มขึ้น และมีสมาชิกวุฒิสภาบางกลุ่มเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐบาลนำปัญหาปากมูลเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ไทยโพสต์, ผู้จัดการ 190743)

ในท้ายที่สุด เมื่อมีกระแสความไม่พอใจการกระทำของทางการเริ่มแผ่ขยาย สื่อมวลชนทั้งวิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์รายงานโจมตีอย่างต่อเนื่อง ในวันที่ 19 ก.ค. 2543 กลุ่มผู้ชุมนุมก็ได้รับการประกันตัวออกมาทั้งหมด โดยนายจำเริญ วราภรณ์ นายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ซึ่งรายงานข่าวระบุว่าเป็นผู้ใกล้ชิดกับพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ ท่ามกลางความเคลือบแคลงสงสัยของผู้นับทั่วไป (กรุงเทพธุรกิจ, ไทยโพสต์, มติชน 200743) สำหรับความเคลื่อนไหวของพรรคความหวังใหม่อดีตฝ่ายค้านในสภาผู้แทนฯ นั้น พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ บอกว่ารัฐบาลควรแก้ปัญหาด้วยความจริงใจ อย่าคิดแต่ว่ามีเบื้องหลัง การใช้ความรุนแรงเป็นความบกพร่องของรัฐบาล เพราะสิ่งที่ประชาชนต้องการไม่ใช่ปัญหาทางการเมืองแต่เป็นปัญหาด้านความเป็นอยู่ (สยามรัฐ 220743)

แม้การให้ประกันตัวผู้ต้องหาและการลงมาพบกลุ่มสมัชชาคนจนของนายกฯ ขวน หลีกภัย กลางดึกคืนวันที่ 21 ก.ค.2543 จะเป็นการลดกระแสกดดันก็ตาม แต่จากการให้สัมภาษณ์ของพล.ต.ท.โยธิน มัยยมนันท์ ผู้บัญชาการตำรวจสันติบาล ระบุว่าสมัชชาคนจนได้รับการว่าจ้างและรับเงินคนละ 2-3 ร้อยบาท สร้างความไม่พอใจให้กับผู้ชุมนุมเป็นอันมาก (ผู้จัดการ 220743) ส่วนนายบัญญัติ บรรทัดฐานรมต.มหาดไทย ยืนยันนำมติคณะกรรมการกลางเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ 25 ก.ค.2543 แน่นนอน (กรุงเทพธุรกิจ 240743) พร้อมกันนั้นยอดผู้ชุมนุมหน้าทำเนียบรัฐบาลได้เพิ่มเป็น 3,000 คน (ไทยโพสต์ 250743) นอกจากนี้ รัฐบาลยังต้องเผชิญกับการเคลื่อนไหวของเครือข่ายแม่บ้านนานาชาติ องค์กรนานาชาติทั่วโลก ซึ่งเรียกร้องให้นายกฯ สั่งเปิดประตูเขื่อนปากมูล เนื่องจากเขื่อนได้ทำลายอาชีพประมง รวมทั้งได้ส่งจดหมายเปิดผนึกในนามองค์กรนานาชาติ 74 องค์กรจาก 21 ประเทศทั่วโลก ว่าจะร่วมอดอาหารกับกลุ่มผู้ชุมนุมโดยทำที่กรุงวอชิงตัน ไม่แต่เท่านั้น ยังมีหนังสือจากองค์กรต่อต้านการสร้างเขื่อนในประเทศญี่ปุ่น และแนวร่วมนักทรงรงค์คัดค้านเขื่อนแห่งประเทศไทยถึงนายกฯ เรียกร้องให้ประชุมคณะรัฐมนตรีในวันที่ 25 ก.ค.2543 เพื่อรับรองข้อเสนองของคณะกรรมการกลาง ซึ่งกรณีเร่งด่วนคือการเปิดประตูเขื่อนปากมูลเพื่อให้ปลาขึ้นไปวางไข่ในแม่น้ำมูลได้ (สยามรัฐ 260743)

อย่างไรก็ตาม หลังการลงมติของคณะรัฐมนตรี กลุ่มผู้ชุมนุมยื่นหยัดที่จะชุมนุมต่อไปเพราะไม่พอใจมติกรม. ที่ไม่ยอมยกเลิกมติกรม. วันที่ 30 มิ.ย. 2541 เกี่ยวกับการใช้ภาพถ่ายทางอากาศพิสูจน์สิทธิ เหตุผลคือหากยินยอมจะส่งผลถึงการทำลายป่าทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าอุทยาน ส่วนกรณีเปิดประตูเขื่อนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยยืนยันว่าจะทำความเสียหายถึง 212 ล้านบาท (มติชน 270743) ส่วนกลุ่มสมัชชาคนจนที่ทำเนียบรัฐบาลบางส่วนร่วมกันสร้างความกดดันต่อรัฐบาลด้วยการอดอาหาร เพื่อให้รัฐบาลยอมรับข้อเสนอให้เปิดเวทีได้สวนสาธารณะเพื่อชี้แจงมติคณะรัฐมนตรีต่อมติคณะกรรมการกลางทั้ง 16 ประเด็น เพื่อพิสูจน์ว่ามติกรม.ที่ออกมาชอบธรรมแล้ว(กรุงเทพธุรกิจ, มติชน 280743)

นายกฯ ขวน หลีกภัย ผ่อนคลายท่าทีของรัฐบาลด้วยการยินยอมให้รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเข้าร่วมชี้แจงการดำเนินงานทั้งหมดต่อที่สาธารณะ(กรุงเทพธุรกิจ 290743) วันที่ 29 ก.ค.2543 กลุ่มเครือข่ายองค์กรประชาธิปไตยและองค์กรพัฒนาเอกชน 169 องค์กรจัดชุมนุมใหญ่ที่ท้องสนามหลวง จากนั้นเดินขบวนไปยังทำเนียบรัฐบาลพร้อมประกาศขับไล่นายกฯ ขวน หลีกภัย และปิดถนนพิษณุโลกผลัดเปลี่ยนกันขึ้นอภิปรายบนรถ (กรุงเทพธุรกิจ 310743) การชุมนุมเรียกร้องของสมัชชาคนจนยังคงยืดเยื้อต่อไป

2. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการปกครอง

2.1 การแก้ไขกฎหมายเลือกตั้ง : กลยุทธ์ยึดอายุรัฐบาล?

การแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งได้ริเริ่มโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสถาบันพระปกเกล้า ได้เสนอประเด็นแก้ไข พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. และ ส.ว. พ.ศ. 2541 และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2541 ต่อรัฐบาลก่อน แต่ประเด็นที่เสนอได้รับการทักท้วงจากนักวิชาการด้านนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าไม่ใช่ประเด็นแก้ไขกฎหมายแต่เป็นประเด็นทางเทคนิค และระบุว่าควรเน้นที่อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเลือกตั้งของกกต. โดยเฉพาะการประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง ส.ส. และเสนอให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ แต่ปรากฏว่ารายชื่อบุคคลทำงานซ้ำซ้อนกับที่รัฐบาลเสนอ ทางรัฐสภาจึงถอนคณะทำงานของรัฐสภาออก (มติชน 040743, ไทยโพสต์ 050743)

โดยเมื่อวันที่ 4 ก.ค.2543 คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งนายมีชัย ฤชุพันธุ์ อดีตประธานวุฒิสภา เป็นประธานคณะทำงานยกร่างแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ 2 ฉบับดังกล่าว โดยมีตัวแทน 5 ฝ่ายประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์ กลุ่มนักการเมือง (รัฐสภา) และกลุ่มนักวิชาการ ร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งนายมีชัย ฤชุพันธุ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการยกร่างฯ ซึ่งว่าอาจทำไม่สำเร็จภายใน 15 วัน เพราะยังมีกระบวนการของวุฒิสภาอีกขั้นตอนหนึ่ง และเปิดใจว่าเมื่อเข้ามาทำงานตรงนี้จะทำให้ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือในการยึดอายุให้รัฐบาล แต่ตนไม่ใช่นักวิชาการเมื่อรัฐบาลให้ทำก็ยินดีให้ความร่วมมือ และสรุปว่ารัฐบาลในฐานะผู้นำต้องเลือกวิธีการที่ดีที่สุด เพราะปัจจุบันสถานการณ์การเมืองวุ่นไปหมด ส.ส.ที่อยู่ในสภาบางคนชื้ออยู่พรรคแต่ตัวอยู่อีกพรรค เป็นต้น (มติชน 050743)

รายงานข่าวระบุ การตั้งคณะทำงานยกร่างแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งดังกล่าวของรัฐบาล มีส่วนช่วยลดแรงกดดันจากภายนอกที่มีต่อรัฐบาล ส่วนการแต่งตั้งตัวแทนจากฝ่ายรัฐสภา 3 คนเพื่อร่วมเป็นคณะทำงานนั้น นายพิชัย รัตตกุล ประธานสภาผู้แทนราษฎร บอกว่าเสนอชื่อไป 3 คนแล้วคือ นายทิวา เงินยวง ส.ส.กทม. พรรคประชาธิปัตย์ นางลลิตา ฤกษ์สำราญ ส.ส.กทม. พรรคประชากรไทย และนายแก้ว สวรร อติโพธิ์ ส.ว.กทม. (กรุงเทพฯธุรกิจ ,ไทยโพสต์ 06,080743)

แต่การประชุมวุฒิสภานอกรอบจำนวน 196 คนในวันที่ 7 ก.ค.2543 มีมติไม่ส่งผู้แทนเข้าร่วมคณะทำงานฯ โดยให้เหตุผลว่ารัฐบาลต้องการยืดเวลาเพื่ออยู่ในอำนาจต่อไป และจะใช้สมาชิกวุฒิสภาเป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรม ทั้งที่ความชอบธรรมของรัฐบาลหมดไปตั้งแต่ฝ่ายค้านลาออกแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้มิได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมคณะทำงาน แต่วุฒิสภาก็ได้ส่งรายงานผลการดำเนินงานของคณะทำงานพิจารณาศึกษาผลกระทบควินิจชัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสมาชิก ให้แก่คณะทำงานฯ ประกอบการพิจารณา (ไทยโพสต์, กรุงเทพฯธุรกิจ 080743, มติชน 090743)

วันที่ 8 ก.ค.2543 คณะทำงานยกร่างฯได้ประชุมนัดแรกที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และนัดที่สองในวันที่ 9 ก.ค.2543 สถานที่เดียวกัน ได้ข้อสรุปเบื้องต้นที่จะเพิ่มอำนาจให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งหลายประการด้วยกัน เช่น การเพิ่มอำนาจให้กับกกต.ในการเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ส่งเอกสาร และเข้าไปในสถานที่ นับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาออกแล้วเสร็จ กกต.มีอำนาจในการตรวจค้นเอกสารหลักฐานในสถานที่ใดๆ โดยไม่ต้องมีหมายค้น เว้นแต่เจ้าหน้าที่อื่นหรือ กกต.จังหวัดที่ กกต.มอบอำนาจดำเนินการ กกต.มีสิทธิเพิกถอนสิทธิผู้สมัครหลังการรับสมัครจนถึงก่อนวันเลือกตั้งหากผู้สมัครมีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติ กรณีปัญหาวุฒิการศึกษาให้ทบวงมหาวิทยาลัยหรือ ก.ศึกษาฯ แล้วแต่กรณีวินิจฉัย ระหว่างนั้นหากพบว่าผู้สมัครกระทำการทุจริต กกต.เพิกถอนการสมัครและตัดสิทธิเลือกตั้งได้ทันที แต่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน มีประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ถ้าเจ้าหน้าที่ทุจริต ให้เลื่อนการเลือกตั้งสำหรับเขตขณะเดียวกันก็กำหนดให้กกต.จัดการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันเลือกตั้งวันแรก (ไทยโพสต์,มติชน100743)

สมาชิกวุฒิสภาได้ตั้งข้อสังเกตผลสรุปเบื้องต้นของคณะทำงานฯ ว่าอาจมีเจตนากำหนดแนวทางและประเด็นแก้ไขเพื่อซื้อเวลาให้รัฐบาล โดยเฉพาะอำนาจของกกต.ในการเพิกถอนสิทธิที่น่าจะเป็นกระบวนการทางศาลเพราะสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ (กรุงเทพฯธุรกิจ 100743) และผลจากการประชุมในวันที่ 11 ก.ค.2543 ซึ่งประเด็นการพิจารณาประกอบด้วยปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อ โดยวางแนวทางว่า หากมีผู้ทุจริตให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเช่นเดียวกับกรณีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ส่วนคะแนนของพรรคการเมืองที่ได้ประโยชน์จากการทุจริต หรือคนของพรรคมีส่วนรู้เห็นกับการไม่ทุจริต ให้ถือว่าบัตรที่ลงคะแนนให้พรรคการเมืองนั้นเป็นบัตรเสียและมีให้บัตรคะแนน ทั้งนี้เฉพาะในเขตที่มีการทุจริตหรือทุกเขตของจังหวัด กรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐทุจริตให้เลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น และมีบทลงโทษบุคคลที่กลั่นแกล้งพรรคการเมืองหรือผู้สมัครทั้งทางอาญาและโทษทางการเมืองการเลือกตั้ง นั่นคือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้ง

ส่วนการนับคะแนนนั้นโดยหลักเกณฑ์ที่บีบรัดต้องมาครบ แต่เมื่อพ้นเวลาสามชั่วโมงไปแล้วนับแต่ปิดเวลาเลือกตั้งให้กรรมการลงมือนับคะแนนได้ โดยคำนึงถึงเจตนาที่ไม่ต้องการให้รู้ว่าจะแต่ละหน่วยเลือกตั้งมีคะแนนเป็นอย่างไร หากหีบบัตรที่เหลือมาถึงเมื่อ 24 ชั่วโมงไปแล้ว ถ้า กกต.เห็นว่าความล่าช้าน่าจะเสี่ยงว่าจะทุจริตก็ให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ สำหรับการให้สิทธิของผู้ยื่นขอเขตการเลือกตั้งถ้าประสงค์จะลงคะแนน ณ ที่ที่ตนมีถิ่นที่อยู่ในวันเลือกตั้งต้องลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กกต.กำหนด และกระทำก่อนวันเลือกตั้ง 15 วัน การเลือกตั้งในต่างประเทศให้กระทำเฉพาะในการเลือกตั้งทั่วไปโดยมีสิทธิทั้งบัญชีรายชื่อและเขตเลือกตั้ง ส่วนการเลือกตั้งซ่อมหรือเลือกตั้งใหม่ให้เป็นไปตามที่ กกต.กำหนด นอกจากนี้ยังเพิ่มอำนาจ กกต.ให้ขอเอกสารจากธนาคารโดยให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแจ้งรายการทำธุรกรรมของบุคคลที่ กกต.แจ้งให้ทราบถึงการเคลื่อนย้ายเงินตามที่ กกต.ร้องขอ กรณีการจัดตั้งศาลพิเศษหรือหน่วยงานกลางที่จะมาร่วมพิจารณาตัดสินคดีของผู้สมัครเลือกตั้งที่พบว่าทุจริตนั้น นายวิจิตร อยู่สุภาพ เลขาธิการ กกต.ยืนยันว่ามีแน่นอน แต่ตอนนี้ยังไม่ได้กำหนดข้อองค์กร (สยามรัฐ, มติชน 120743)

ผลการประชุมคณะทำงานในวันที่ 12 ก.ค.2543 เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นปลีกย่อยต่างๆ เช่นการดำเนินกิจกรรมของผู้ตั้งใจลงรับสมัครเลือกตั้งหากทำก่อนที่ออกพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้ง ไม่มีความผิด หากทำหลังแม้เป็นกิจกรรมเดียวกันถือว่าผิด ทั้งนี้กำหนดไม่เกิน 6 เดือนก่อนวันเลือกตั้ง เป็นต้น ข้าราชการว่าหลังจากนี้ (15-18 ก.ค.) คณะทำงานจะประชุมร่วมกันที่เมืองพัทยาเพื่อยกร่างแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งจากนั้นจึงเสนอต่อรัฐบาลต่อไป (ไทยโพสต์ 130743) โดยประชุมร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าอย่างเป็นทางการนัดแรกในวันที่ 15 ก.ค.2543 และข้อสรุปคือการตัดข้อเสนอของสถาบันพระปกเกล้าที่ให้ตรวจสอบการใช้เงินก่อนพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้ง 6 เดือนทิ้งไปก่อน เพราะด้วยเงื่อนไขของเวลาอาจทำให้พิจารณาไม่ทัน โดยเห็นควรให้นำไปแก้ไขกฎหมายคราวต่อไป นอกจากนี้ ยังพิจารณาเพิ่มอำนาจให้ กกต. โดยมีคณะกรรมการอีก 1 ชุด ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อตรวจสอบให้เห็นแก่ กกต. ในกรณีเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ กกต.ยังสามารถระงับการกระทำใดก็ตามเพื่อประโยชน์ของผู้สมัคร อันเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต เช่น การจัดเลี้ยงโต๊ะจีน การจ่ายหรือยืมเงินที่เตรียมไว้ใช้ในการหาเสียง โดย กกต.จะยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งภายใน 3 วัน ฯลฯ จากการดำเนินงานของคณะทำงานปรากฏว่าเสร็จก่อนกำหนด จากนั้นเป็นการลงนามของประธานคณะทำงาน เพื่อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จากนั้นจึงส่งร่างเข้าสภาประมาณต้นเดือน ส.ค. ทั้งนี้ยังไม่ชัดเจนว่าจะตราเป็นพระราชกำหนดหรือพระราชบัญญัติ (กรุงเทพธุรกิจ , ไทยโพสต์ , มติชน 160743)

ประเด็นการตราเป็นพระราชกำหนดหรือพระราชบัญญัตินั้น คณะทำงานฯ เสนอรัฐบาลว่าควรตราเป็นพระราชกำหนดเพราะหากไปผ่านสภา อาจถูกส.ส.แก้ไขจนเสียหลักการสำคัญ เพราะหลายประเด็นให้อำนาจ กกต. สามารถตัดสิทธิพรรคการเมืองและนักการเมืองที่ทุจริต แต่ความเห็นของนายเกษม หลีกภัย เห็นว่าควรตราเป็นพระราชบัญญัติเพื่อจะได้มีการไตร่ตรองทั้งจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา อย่างไรก็ตามบรรดา ส.ส.และส.ว. มีปฏิกิริยาต่อร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวที่เพิ่มอำนาจให้ กกต. รวมทั้งบรรดาผู้พิพากษาก็ต่อต้านกรณีถูกตัดคดีศรีไปปรับใช้ กกต. นอกจากนี้สถาบันพระปกเกล้า ยังเตรียมประเด็นแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งรอบสองหลังมีรัฐบาลใหม่ โดยเน้นการปรับโครงสร้าง กกต. เนื่องจากมีอำนาจทั้งการสั่งการสืบสวนสอบสวนตรวจค้น วินิจฉัยชี้ขาดและตัดสินปัญหาทั้งหมด เป็นภารกิจที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จทุกอย่างทั้งนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับการคัดค้านจากนายยุวรัตน์ กมลเวช (กรุงเทพธุรกิจ, ไทยโพสต์, สยามรัฐ 190743)

3. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 การเลือกตั้งผู้ว่าทม. ผู้ชนะคือ นายสมัครได้คะแนนเกินล้าน

วันที่ 23 ก.ค.2543 เป็นวันเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนใหม่ ก่อนถึงวันเลือกตั้ง การหาเสียงเป็นไปอย่างคึกคักทั้งกลุ่มผู้สมัครในนามพรรคการเมืองและในนามอิสระ คู่แข่งคนสำคัญที่ติดโพลของสถาบันต่างๆ คือ นายสมัคร สุนทรเวช จากพรรคประชากรไทย กับนางสุธารัตน์ เกษุราพันธ์ จากพรรคไทยรักไทย โดยนายสมัคร มาในอันดับหนึ่งทุกโพล นอกจากนี้ ก็มีนายวัชชัย ด้จกุล จากพรรคประชาธิปัตย์ นางปวีณา หงสกุล จากพรรคชาติพัฒนา และนางกัลยา โสภณพนิช สมัครในนามอิสระ เป็นต้น เมื่อใกล้ถึงวันเลือกตั้งการหาเสียงเริ่มเข้มข้นมากขึ้นและถึงจุดเดือดในวันที่ 13 ก.ค.2543 เมื่อเกิดการระเบิดระหว่างการหาเสียงของนายสมัคร สุนทรเวช ที่บริเวณแฟลตการเคหะคลองจั่น 30 ห่างจากจุดที่นายสมัครยื่นเพียง 7 เมตรมีผู้บาดเจ็บ 7 คน รถยนต์เสียหาย 1 คัน เหตุการณ์ดังกล่าวนายสมัครเปิดเผยว่าก่อนหน้านี้ถูกช่างโทรศัพท์แต่คิดว่าพูดเล่นจึงไม่ขอกำลังตำรวจมาอารักขา จากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่สรรพากรพบว่าเป็นระเบิดที่เอ็นทีขนาด 1/4 ปอนด์ สันนิษฐานว่าจุดประสงค์เพื่อข่มขู่มากกว่าเอาชีวิต เพราะใช้ดินระเบิดน้อย ถ้าไม่อยู่ในรัศมีใกล้เคียงก็ไม่มีอันตราย (กรุงเทพธุรกิจ , ไทยโพสต์ 140743)

นางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์ ผู้สมัครพรรคไทยรักไทยให้สัมภาษณ์ "เนชั่น แชนแนล" ว่า ชาวพรรคเปิดไม่เป็นผลดีต่อตนเองแน่นอน และฝากให้ทุกคนช่วยวิเคราะห์ว่าใครจะได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์นี้ (กรุงเทพธุรกิจ 140743) ส่วนนายทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยยืนยันพรรคไทยรักไทยไม่เกี่ยวข้องกับเหตุระเบิดดังกล่าว (กรุงเทพธุรกิจ 150743) ส่วนทางเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งสินบน 100,000 บาทชี้เบาะแสเมื่อระเบิด และตั้งประเด็นว่ามีสาเหตุมาจากการเมือง (กรุงเทพธุรกิจ 170743)

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นการซื้อเสียงเกิดขึ้นหลายพื้นที่ จะเห็นได้ว่าการบุกจับหวัคະແນນผู้สมัครผู้ว่าฯกทม.ในพื้นที่ย่านเขตหนองจอก ในวันที่ 21 ก.ค.2543 เนื่องจากได้รับแจ้งว่ามีการเตรียมการจ่ายเงินซื้อเสียงในการเลือกตั้ง พบแบงก์ย่อย 500,000 บาท ซึ่งจำเลยที่ถูกจับกุมไม่ยอมเปิดเผยชื่อผู้ว่าจ้าง พรรคไทยรักไทยถูกพาดพิงถึงกรณีผู้มาประกันตัวจำเลยมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเขตหนองจอก และจะสมัครเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย โฆษกพรรคไทยรักไทยได้ออกมาปฏิเสธว่าทางพรรคไม่มีนโยบายซื้อเสียง ส่วนนายทักษิณ ชินวัตร บอกว่าพรรคไทยรักไทยเพิ่งตั้งได้ 2 ปีไม่มีสก.(สมาชิกสภาทม.) หรือ สข. ในสังกัดพรรคโดยตรง ส่วนนางสุดารัตน์ ตอนตั้งกลุ่มพลังไทยก็มีไม่กี่คนแต่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่หนองจอก สำหรับนางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์ บอกว่าตนเองถูกกลั่นแกล้งโดยมีผู้อ้างว่าจะแจกเงินซื้อเสียงรายละเอียด 500 บาท แต่พอเวลาแจกจริงมีผู้นำเงินจำนวน 200 บาทของผู้สมัครรายอื่นไปแจกแทน เท่ากับเป็นการสร้างความเกลียดชังให้เกิดขึ้น (ไทยโพสต์ 230743) ไม่แต่เท่านั้น ยังมีกรจับกุมซื้อเสียงเลือกตั้งในพื้นที่เขตสายไหม (กรุงเทพธุรกิจ 240743)

วันที่ 23 ก.ค.2543 เวลา 19.30 น. นายประเสริฐ สมะลาภา ปลัดกทม.ได้แถลงผลการเลือกตั้งว่า มีผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง 3,817,456 คน มาใช้สิทธิ 2,247,308 คน หรือประมาณร้อยละ 58.87 ถือว่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ เขตสะพานสูงมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด ประมาณร้อยละ 65.49 เขตคลองเตยออกมาใช้สิทธิน้อยที่สุดประมาณร้อยละ 49.10 ผู้ว่าราชการกทม.คนใหม่คือนายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งคนกรุงเทพฯคะแนนให้การสนับสนุนอย่างถล่มทลายถึง 1,016,0906 เสียง ขณะที่เขตยกเว้นเขตหนองจอกที่นางสุดารัตน์ ได้มากกว่าอันดับสองคือนางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์ ได้รับเลือกด้วยคะแนน 521,184 เสียง ส่วนนายรัชชัช ัจจุกุล มาเป็นที่สามด้วยคะแนน 247,650 เสียง ส่วนอันดับ4-7 ตามลำดับคือ พ.อ.วินัย สมพงษ์ นางกัลยา โสภณพนิช นางปวีณา หงสกุล พ.อ.ประจักษ์ สว่างจิตร์ (ไทยโพสต์, มติชน, กรุงเทพธุรกิจ 240743)

นายสมัคร สุนทรเวช ได้แถลงข่าวหลังรู้ผลการเลือกตั้ง เกี่ยวกับนโยบายบริหารกทม.ว่า นโยบายแรกคือศูนย์ประชุมขนาดใหญ่ที่บรรจุผู้เข้าประชุมได้ถึง 10,000 คน เพื่อรองรับการประชุมโรคทางเดินอาหารในอีก 3 ปีข้างหน้า การสร้างหอคอยกรุงเทพฯ หรือบางกอกทาวเวอร์เพื่อขึ้นดูทิวทัศน์กรุงเทพฯบนภัตตาคารข้างบน นอกจากนี้ยังมีโครงการทำสวนสาธารณะในพื้นที่กทม.โดยขอความร่วมมือจากเจ้าของที่ดินที่ปล่อยที่ดินไว้รกร้างว่างเปล่า การอนุญาตให้พ่อค้าแม่ค้าขายของในวันพุธตามที่สัญญาไว้ การซื้อรถดูเดนมอเตอร์มาช่วยทำงานขุดลอกท่อ เป็นต้น (ไทยโพสต์ 240743, Bangkok Post 240400)

4. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

4.1 กองกำลังต่อต้านลาวนับร้อยปิดช่องทาง

วันที่ 3 ก.ค.2543 เวลา 03.00 น.กองกำลังต่อต้านรัฐบาลลาวแห่งขบวนการต่อต้านลาว (ขตล. หรือ Laos Resistant Movement) นับร้อยบุกเข้ายึดกองตรวจคนเข้าเมืองที่หมู่บ้านวังเตา เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศลาว ตรงข้ามช่องทาง อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี เวลา 08.00 น. ทหารลาวสามารถยึดกลับคืนและควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ ขตล.เสียชีวิต 5 รายอีก 27 คนหนีตายเข้ามาฝั่งไทย ซึ่งทางการไทยได้ควบคุมตัวไว้ในฐานะผู้เข้าเมืองผิดกฎหมาย เหตุการณ์ดังกล่าวรุนแรงที่สุดในรอบ 2-3 ปีที่ผ่านมา ทุตลาวประจำประเทศไทยนายเหียม พมมาจันทร์ ระบุชาวลาวในสหรัฐหนุนหลังกบฏ ส่วนหนึ่งของสมาชิกขบวนการเหล่านี้เป็นลาวอพยพที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในไทยแล้วก่อนหน้านี้ อีกส่วนหนึ่งเป็นชาวบ้านจากลาว (มติชน 040743)

4.2 โครงการระบบป้องกันภัยแห่งชาติของสหรัฐได้รับการต่อต้านจากนักวิทยาศาสตร์อเมริกันเจ้าของรางวัลโนเบล

วันที่ 6 ก.ค.2543 นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกันเจ้าของรางวัลโนเบลจำนวน 50 คน นำโดย นายฮันส์ เบธ หัวหน้าคณะวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน ที่พัฒนาระเบิดนิวเคลียร์ลูกแรกของประเทศ โดยการสนับสนุนจากสมาพันธ์นักวิทยาศาสตร์อเมริกัน (เอฟเอเอส) แถลงข่าวยื่นหนังสือถึงประธานาธิบดีบิล คลินตัน ผู้นำสหรัฐ เพื่อเตือนว่า หากอนุมัติโครงการระบบป้องกันภัยชีปนาวุธแห่งชาติหรือ NMD นอกจากเป็นการตัดสินใจที่หุนหันพลันแล่นแล้ว ยังก่อให้เกิดผลเสียหายตามมาอีกด้วย การออกมาคัดค้านดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อ ก.กลางโหมเตรียมทดลองระบบ NMD ในวันที่ 7 ก.ค.2543 ซึ่งหากประสบความสำเร็จ ก.กลางโหมจะเสนอให้รัฐบาลอนุมัติติดตั้งระบบป้องกันภัยแบบใหม่มูลค่า 60,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ระบบ NMD หรือระบบโลชิปนาวุธ เป็นระบบป้องกันภัยที่พัฒนาขึ้นเพื่อทำลายชีปนาวุธขนาดเล็ก โดยระบบดังกล่าวจะจับเป้าหมายชีปนาวุธของฝ่ายตรงกันข้ามและยิงชีปนาวุธขึ้นไปทำลาย ตั้งแต้อยู่ในน่านฟ้าระดับสูงหรือในห้วง

อวกาศ ทั้งนี้สมาพันธ์นักวิทยาศาสตร์อเมริกันบอกว่าประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตอาวุธร้ายแรงเช่น จีนและรัสเซีย ต้องคิดว่าเป็นก้าวแรกของการพัฒนาระบบอาวุธที่ร้ายแรงกว่านั้น ส่วนนายจู่ หง จี นายกฯจีน แถลงระหว่างการเยือนฮิโตลว่าหากสหรัฐนำเอาระบบดังกล่าวมาติดตั้งในเอเชียภายใต้แผนพัฒนาระบบป้องกันขีปนาวุธระยะไกลหรือที่เฮอร์คิวลีสจะถือเป็นการแทรกแซงกิจการภายในของจีน แม้จะอ้างว่าเพื่อใช้สกัดกั้นภัยคุกคามจากขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ ทั้งนี้แท้จริงแล้วมีเป้าหมายเพื่อปกป้องได้ในวันในกรณีที่มีปัญหาขัดแย้งกับจีนมากกว่า เท่ากับส่งเสริมกระแสต่อต้านการรวมชาติระหว่างจีนกับไต้หวัน (กรุงเทพฯธุรกิจ 080743)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการศึกษา

1.1 ก.ศึกษา ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับโฮมสคูลแล้ว

วันที่ 24 ก.ค.2543 นายถนอม อินทราแห่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการศึกษา ก.ศึกษา ประธานคณะทำงานยกร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 12 ของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เปิดเผยว่าคณะทำงานได้ยกร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวหรือโฮมสคูลแล้ว และเตรียมเสนอคณะกรรมการร่างกฎกระทรวงและคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาของก.ศึกษา สาระสำคัญ เช่น การให้คำจำกัดความของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว การมีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาแบบศูนย์การเรียนรู้ภายใต้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อกำหนดนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐาน การตรวจสอบและประเมินผลซึ่งให้มีผู้ปกครองหรือบิดามารดาช่วยอยู่ด้วย นอกจากนี้ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาแบบศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นผู้ออกตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาของครอบครัว เสนอแนะการปรับปรุง และออกเอกสารรับรองผลการศึกษา เป็นต้น ซึ่งบิดามารดา ผู้ปกครองที่ต้องการจัดการศึกษาเองให้ไปจดทะเบียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ในเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาเครือข่ายหรือที่ศูนย์การประสานงาน ซึ่งหากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ กฎกระทรวงนี้จะมีผลทันที (มติชน 250743)

1.2 ก.ศึกษา เผยปฏิรูปการศึกษาก้าวหน้า 50 %

วันที่ 14 ก.ค.2543 นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รมต.ก.ศึกษา แถลงผลการดำเนินงานในรอบ 1 ปี ของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา และศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา ก.ศึกษาว่า ช่วง 1 ปีที่ผ่านมาคณะกรรมการได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาออกเป็น 20 แผนงาน แต่ละแผนงานมีความก้าวหน้าในระดับต่างๆ เช่น การยกย่อง พ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ พ.ร.บ.อาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ร.บ.การศึกษาเอกชน ยกร่างกฎกระทรวงทั้งเรื่องการนับอายุการศึกษภาคบังคับ การจัดการศึกษาเพื่อผู้พิการ การจัดการศึกษาโดยบุคคล ครอบครัว และการประกันคุณภาพ โดยจะมีการเสนอร่างต่างๆ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนที่รัฐบาลชุดนี้จะหมดวาระ ส่วนกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นขณะนี้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วเป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการตั้งงบประมาณอบรมสัมมนาในระดับอำเภอด้วย ภายในปี 2545 ครูทุกคนจะผ่านการฝึกอบรมให้เป็นครูปฏิรูปการเรียนรู้ใหม่ ส่วนการประเมินคุณภาพภายในนั้น ก.ศึกษาจะประเมินอย่างโปร่งใส ไม่มีการปกปิดข้อมูลเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนใด และขอย้ำว่าการศึกษาแบบให้เปล่า 12 ปีนั้น ผู้เรียนยังคงต้องจ่ายบ้างโดยเดือนน้อยที่สุด ทั้งนี้นายพนม พงศ์ไพบูลย์ ได้กล่าวเสริมว่างานปฏิรูปการศึกษาในส่วนนโยบายแล้วเสร็จ 100 % และไม่มีปัญหาใดๆ สิ่งที่คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาดำเนินการในเวลานี้คือการทำแผนปฏิบัติและนำไปสู่การปฏิบัติ กล่าวได้ว่าโดยภาพรวมแล้วการปฏิรูปการศึกษาของก.ศึกษาเสร็จไปกว่า 50 % (กรุงเทพฯธุรกิจ, สยามรัฐ 150743)

2. ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

2.1 ผลวิจัยระดับโลกประเทศไทยยังไม่พัฒนาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์

จากการเปิดเผยของดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในการเปิดสัมมนาเรื่อง "การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ศึกษาตามพ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ.2542 : ข้อคิดจากกรณีศึกษาของต่างประเทศ" เมื่อวันที่ 13 ก.ค.2543 ว่าจากที่สมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (IEA) ทำการวิจัยการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนทั่วโลก ผลปรากฏว่าการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของไทย อยู่ในอันดับกลางๆ ประมาณที่ 44 ของโลก ทำให้ประเทศไทยไม่มีความตื่นตัวพอที่จะพัฒนาวิชาการเท่าที่ควรจะเป็น และยังพบว่านักเรียนในต่างประเทศจะได้รับการศึกษาเป็นจำนวนเกือบร้อยละร้อยของเด็กวัยเรียน ขณะที่

ไทยมีโอกาสเข้ารับการศึกษาร้อยละ 50 ซึ่งเท่ากับเป็นการกันเด็กที่ไม่เก่งออกไปในระดับหนึ่ง ผลที่ออกมาจึงคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และเมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนามแล้วเวียดนามจะมีการพัฒนาวิชาการในทุกๆ ด้านอย่างรวดเร็ว จนอยู่ในลำดับที่ 3 ของโลก โดยเฉพาะด้านคอมพิวเตอร์ ประเทศไทยควรหันกลับมาพัฒนาวิชาการโดยเร่งด่วน และกำหนดนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาใหม่ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะการณ์ของประเทศ ทั้งนี้ สกศ. ได้จัดเตรียมข้อมูลทำแผนการศึกษาฉบับที่ 9 ซึ่งเมื่อแล้วเสร็จจะขึ้นอยู่กับที่การนำไปใช้ปฏิบัติจริงว่าจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

ส่วน ดร. ศักดา ศิริพันธ์ นายสภาคณบดีวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ กล่าวว่าสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของไทยมี 2 ประการคือ 1) ตัวนักเรียน 2) ครูผู้สอน นักเรียนจะไม่มี ความสนใจในการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง เพราะขาดบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างดี ส่วนครูผู้สอนนั้นยังขาดความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เท่าที่ควร มากกว่าร้อยละ 40 ของครูที่สอนวิทยาศาสตร์จบการศึกษาจากสาขาอื่น ทั้งนี้ แนวทางแก้ไขอาจกระทำได้โดยการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กเรียนดี ฐานะยากจน ให้สำเร็จการศึกษาถึงขั้นปริญญาตรีในสาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และกำหนดข้อสัญญาให้เป็นครู (กรุงเทพฯธุรกิจ 140743)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

1.1 หน่วยงานวิทยาศาสตร์ไทยพัฒนาบุคลากรรองรับโครงการอวกาศสหพันธรัฐ

ดร. วสันต์ จันทราทิตย์ อาจารย์ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ ร.พ. รามาธิบดี กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรของประเทศไทยเพื่อรองรับความสำเร็จของโครงการอวกาศสหพันธรัฐว่า นับตั้งแต่โครงการเริ่มต้นในปี 2533 นักวิทยาศาสตร์ไทยได้ติดตามข่าวสารและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสาธารณะที่เปิดเผยออกมาเป็นระยะๆ เช่น การหายินที่เป็นต้นเหตุของความผิดปกติในการขับกรดที่ไตซึ่งพบมากในภาคอีสาน ของคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล เป็นต้น และในปี 2540 สถาบันพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมกันจัดตั้งสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสอนวิชาชีวสารสนเทศทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้กับนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ส่วนสำคัญของหลักสูตรคือการถ่ายทอดความรู้ในการอวกาศหรือแปรรหัสทางพันธุกรรมนั่นเอง โดยคาดหวังว่าบุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการช่วยอวกาศและแปรรหัสได้

นอกจากนี้ ยังเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบของซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์เพื่อรองรับการอ่านรหัสพันธุกรรม โดยทางเนคเทคและไปโอเทค ได้ร่วมกันกำหนดแนวทาง เพื่อหารูปแบบประสานการทำงานระหว่างนักวิทยาศาสตร์ในห้องทดลองกับนักวิทยาศาสตร์ที่ทำงานหน้าจอคอมพิวเตอร์ รวมถึงผลิตซอฟต์แวร์ที่จะใช้ในการศึกษาลำดับและอวกาศสหพันธรัฐต่อไป (ผู้จัดการ 010743)

1.2 นักวิจัยของ TDRi และรัฐบาลต้องรอบคอบเรื่องกฎหมายสิทธิบัตรซอฟต์แวร์และวิธีการดำเนินธุรกิจ

นายสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ นักวิจัยจากมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRi ได้เสนอรายงานวิจัยเรื่อง "การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับพาดิชย์อิเล็กทรอนิกส์" โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ว่า พาดิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรืออี-คอมเมิร์ซ ซึ่งไม่มีพรมแดนนั้นจะก่อให้เกิดการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้ง่ายขึ้น เนื่องจากกฎหมายประเภนี้จะมีขอบเขตการใช้ภายในดินแดนของประเทศที่ตรากฎหมาย ผลการวิจัยของนายสมเกียรติได้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ส่วนหลัก คือ

- 1) ปัญหาสิทธิบัตร
- 2) ปัญหาชื่อโดเมนเนม ซึ่งเกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าในธุรกิจ และ
- 3) สิทธิบัตรใหม่ ๆ

แม้ประเทศไทยจะยังไม่เกี่ยวข้องมากนักแต่ต้องศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมรับมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่สหรัฐกำหนดเรื่อง สิทธิบัตรวิธีการดำเนินธุรกิจ ในพ.ศ. 2541 ซึ่งหลายประเทศในยุโรป ญี่ปุ่น รวมถึงบางองค์กรในสหรัฐที่มองว่าสหรัฐต้องการควบคุมอินเทอร์เน็ตทั่วโลก ในขณะที่ปัจจุบันถือว่าทุกอย่างบนอินเทอร์เน็ตเป็นของฟรี ซึ่งประเทศไทยต้องได้รับผลกระทบจากสิทธิบัตรนี้แน่นอน โดยเฉพาะการพัฒนาอี-คอมเมิร์ซ จำเป็นที่รัฐบาลต้องติดตามแนวทางการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในระดับสากลที่ส่งผลกระทบต่อไทย

ปัญหาเรื่องสิทธิบัตรซอฟต์แวร์เห็นว่าประเทศไทยยังไม่ควรรับ เพราะการสร้างสรรค์ด้านนี้ของคนไทยยังมีน้อยและไม่ถึงจุดคุ้มครอง โดยในรอบ 18 ปีที่ผ่านมาพบว่าสัดส่วนการจดสิทธิบัตรในประเทศไทยมีเพียง 204 รายเท่านั้นที่เป็นการประดิษฐ์ของคนไทย สำหรับด้านกฎหมายรายงานวิจัยแนะนำว่า

- 1) ไทยควรคงกฎหมายที่ใช้ในปัจจุบัน (พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537) ไว้ ไม่จำเป็นต้องคุ้มครองสิทธิบัตรซอฟต์แวร์ และสิทธิบัตรวิธีดำเนินธุรกิจอย่างสหรัฐผลักดัน เพราะคุ้มครองกว้างเกินไป
- 2) หากจำเป็นต้องทำในอนาคต ไทยต้องปรับเปลี่ยนโดยเพิ่มความเข้มงวดในการให้สิทธิบัตร ที่ต้องเป็นการประดิษฐ์ที่สูงมากขึ้น
- 3) ควรจำกัดสิทธิคุ้มครองไม่ให้เกิน 3-5 ปี จากที่ปัจจุบันคุ้มครอง 10 ปี ส่วนปัญหาโดเมนเนม ที่พบบ่อยคือการนำเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นมาจดทะเบียนเป็นชื่อโดเมน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบแล้วเสนอขายคืนเจ้าของเครื่องหมายการค้าในราคาที่สูง ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชื่อโดเมนเนมโดยเฉพาะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรติดตามการพัฒนาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาโดเมนเนมในเวทีระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิดเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการของไทย (ไทยโพสต์ 250743)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 สหรัฐล้มเหลวในการทดสอบจรวดด้านชีปนาวุธ

วันที่ 8 ก.ค.2543 สหรัฐทดลองโครงการจรวดด้านชีปนาวุธด้วยการยิงชีปนาวุธนำวิถีข้ามทวีป "มินิตแมน 2" ติดตั้งหัวรบนิวเคลียร์จำลอง 1 หัวรบ และบัลลูนที่เป็นเป้าหมายหลอกอีก 1 ลูก ซึ่งเป็นตัวเป้าหมายขึ้นสู่อวกาศ จากฐานทัพอากาศแวนเดนเบิร์ก ในรัฐแคลิฟอร์เนีย จากนั้นอีก 21 นาทีได้ยิงชีปนาวุธสกัดกั้นจากเกาะปะการัง ควาจาแลนในหมู่เกาะมาร์แชลล์ กลางมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งตามแผนที่กำหนด ยานสังหารจะต้องแยกตัวจากชีปนาวุธสกัดกั้นและเข้าทำลายหัวรบจำลองได้อย่างแม่นยำ แต่ปรากฏการขัดข้อง ไม่ปรากฏคำสั่งผ่านระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้ยานสังหารแยกตัวออกจากตอนที่สองของจรวดขับดัน ยานสังหารจึงมิได้ถูกปล่อยออกไปค้นหาและทำลายหัวรบที่ตรงเข้ามา นอกจากนี้บัลลูนในชีปนาวุธตัวเป้าหมายไม่พองลมเพื่อเป็นเป้าหมายหลอกตามที่วางแผนอีกด้วย

ความล้มเหลวของการทดลองดังกล่าว เพิ่มแรงกดดันต่อตัวประธานาธิบดีคลินตันซึ่งใกล้ครบวาระให้เลื่อนการตัดสินใจระบบดังกล่าวเข้าประจำการ (ผู้จัดการ 100743) ไม่แต่เท่านั้นยังสูญเสียเงินนับสิบล้านดอลลาร์ในการทดสอบ และสูญเสียจากการดำเนินนโยบายทางการทูตของรัฐบาลที่พยายามหว่านล้อมให้ จีน รัสเซียและยุโรปตะวันตก ยอมรับแผนงานนี้ของก.กลาโหมสหรัฐ แต่ความล้มเหลวดังกล่าวช่วยทบทวนทำให้สหรัฐประเมินภัยคุกคามจากชีปนาวุธของประเทศอันธพาลตามคำกล่าวของสหรัฐ เช่น เกาหลีเหนือ เป็นต้น (ไทยโพสต์ 100743)

2.2 กระแสพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพกำลังมาแรงในญี่ปุ่นแม้จะยังขาดความเชี่ยวชาญ

มีรายงานข่าวกล่าวว่า แม้ว่าญี่ปุ่นมีผลงานเพียงร้อยละ 6 ของการถอดรหัสพันธุกรรมมนุษย์หรือจีโนมมนุษย์ ปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ในเดือน มิ.ย.2543 ที่ผ่านมาก็ตาม นายอากิโยชิ หัวหน้าศูนย์วิจัยพันธุศาสตร์โรเคน ของญี่ปุ่น ได้พยายามชี้ให้รัฐบาลมองโลกว่าการถอดรหัสพันธุกรรม นั่นคือการศึกษาหน่วยโปรตีน เนื่องจากรหัสพันธุกรรมบ่งถึงโครงสร้างของโปรตีน และโปรตีนคือหน่วยที่ทำงานอย่างแท้จริง การค้นหาว่าโปรตีนตัวไหนมีหน้าตาอย่างไร เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การทำความเข้าใจว่าโปรตีนนั้นๆ มีหน้าที่อะไร เป็นประโยชน์ต่อบริษัทเวชภัณฑ์หรือไม่ ซึ่งการวิจัยโครงสร้างโปรตีนอยู่เป็นระบบนี้เอง ที่นายวาตะกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐเข้าไปมีบทบาท ซึ่งปีงบประมาณ 2543 ทางการได้จัดสรรเงิน 560 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อการวิจัยในเรื่องนี้

นอกจากนี้ นายวาตะยังได้ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากบริษัทรายใหญ่ เช่น โซนี่ ซาร์ป ฟุจิ โอลิมปัส ฯลฯ เพื่อหาหรือเกี่ยวกับศักยภาพของธุรกิจเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศ แต่บริษัทที่ก้าวหน้าที่สุดในเรื่องนี้คือทาการะ ซูโซ ผู้ผลิตเหล้าสาเก และคร่ำหวอดในธุรกิจจำหน่ายชีวเคมีตลอดศวรรษ ซึ่งกลางเดือนเม.ย.2543 ที่ผ่านมาได้เปิดเผยแผนสร้างเครื่องเรียงลำดับความเร็วสูง หรือดราคอนจีโนมิกส์ รวมทั้งยังมีแผนลงทุนอีก 6,000 ล้านเยนในช่วง 3 ปีข้างหน้า เป้าหมายคือเสนอบริการเรียงลำดับแก่บริษัทเวชภัณฑ์และแปรรูปอาหารทั้งในญี่ปุ่นและต่างประเทศ อีกทั้งยังตั้งเป้าลงมือวิจัยเอง โดยต้องการจดสิทธิบัตรและขายข้อมูลทั้งในส่วนโครงสร้างโปรตีนและการเรียงลำดับยีนสำหรับพืชหรือสัตว์ที่มีขนาดเล็กมาก แต่อุปกรณ์ที่บริษัทใช้ยังไม่ได้ผ่านการทดสอบอย่างสมบูรณ์ และยังขาดความชำนาญด้านเทคโนโลยีชีวภาพ (กรุงเทพธุรกิจ 140743)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 แนวคิดและนโยบายด้านอาหาร

1.1.1 รัฐเร่งยกระดับอาหารสู่มาตรฐานสากล

กร ทัพพะรังสี รองนายกรัฐมนตรีและรมต.สาธารณสุข กล่าวในงานสัมมนา “ความปลอดภัยและคุณภาพอาหาร สิ่งท้าทายสำหรับอุตสาหกรรมอาหารในยุคการค้าเสรี” ว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกในปัจจุบันตามมาด้วยความต้องการอาหารที่มีคุณภาพ ทำให้การเพิ่มผลผลิตด้านอาหารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งเป็นการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก ประเทศที่มีการเกษตรเป็นหลักจึงมีความพยายามทุกวิถีทางที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งในการสนับสนุนสินค้าส่งออกเพื่อนำรายได้เข้าประเทศ ที่ผ่านมามีการส่งออกอาหารมากเป็นอันดับ 4 ของโลก ความสำคัญของการเพิ่มรายได้โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอาหารคือการเพิ่มผลผลิตและควบคุมคุณภาพอาหารให้เป็นที่ยอมรับของประเทศคู่ค้า ซึ่งในปัจจุบันพบว่ามีการกีดกันในเรื่องการค้าค่อนข้างสูง การที่ประเทศไทยจะสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันในด้านต่างๆ ซึ่งอาจออกมาในหลายรูปแบบคือ

1. การวิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต
2. การควบคุม โดยใช้มาตรการทางกฎหมายกำกับดูแลผลิตภัณฑ์อาหารให้มีคุณภาพดีและปลอดภัยต่อผู้บริโภค
3. ผู้บริโภคต้องมีความตื่นตัวและมีความรู้ที่จะปกป้องผลประโยชน์ของตนเองในการเลือกซื้อสินค้า
4. กติกาสากลด้านคุณภาพ ให้มีการนำระบบ กฎเกณฑ์ด้านระบบคุณภาพมาใช้อย่างแพร่หลาย ให้เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและต่างประเทศ (ผู้จัดการ 050743)

นายแพทย์ณรงค์ ชาญกุล เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา กล่าวด้วยว่า อย.จะออกโรงหนุนอุตสาหกรรมอาหารไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล (GMP) เริ่มวาง 2 แนวทางทั้งดูแลเรื่องความปลอดภัยและหนุนเพื่อให้เกิดการส่งออก พร้อมความพยายามผลักดันให้มีการประกาศใช้เป็นกฎหมาย ต่อไปทุกโรงงานที่จดทะเบียนกับอย.ต้องผ่าน GMP ก่อน (กรุงเทพธุรกิจ 060743)

1.1.2 รัฐบาลตั้งหน่วยกลางคุมอาหารรับกฎอียู

สมุดปกขาวความปลอดภัยด้านอาหารของสหภาพยุโรป (White Paper on Food Safety) กำลังจะเข้าสู่คณะกรรมการยุโรปในเดือนกันยายนนี้ หลังจากนั้นในเดือนตุลาคมจะส่งเข้ารัฐสภายุโรปเพื่อพิจารณา นับเป็นกฎระเบียบที่ไม่ใช่ภาษีที่จะมีอิทธิพลต่อสินค้าส่งออกอาหารของไทยอย่างรุนแรง “เราไม่รู้ว่าหากอียูจะคุมครองความปลอดภัยคนของเขา แต่เราต้องการให้ปฏิบัติเท่าเทียมกันทั้งผู้ผลิตต่างประเทศและผู้ผลิตในประเทศ” นายพูนเกียรติ ทั้งสมบัติ อุปนายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปกล่าว

สาระสำคัญของสมุดปกขาวของอียูก็คือการตรวจสอบคุณภาพอาหารโดยเริ่มตั้งแต่ขบวนการผลิตวัตถุดิบหรือการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ต่างๆ ว่าได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนขบวนการแปรรูปเป็นสินค้าเพื่อส่งออก ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทยที่ขบวนการผลิตวัตถุดิบยังไร้ระบบ ไม่มีมาตรฐาน นายพูนเกียรติชี้ว่า การเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ของไทยไม่สามารถควบคุมคุณภาพมาตรฐานได้เพราะเกษตรกรเป็นผู้จัดการเอง โรงงานผลิตแปรรูปสินค้าได้แต่ไปซื้อจากเกษตรกรเข้ามาผลิต โดยไม่รู้ว่ามีสารปนเปื้อนหรือไม่อย่างไร อีกทั้งหน่วยงานที่ควบคุมเรื่องสินค้าอาหารของไทย ตั้งอยู่กระจัดกระจาย กรมวิชาการเกษตร ก.เกษตรฯ ดูแลเรื่องการผลิตพืช ก.อุตสาหกรรมดูแลการผลิตแปรรูป ก.สาธารณสุขดูแลเรื่องคุณภาพความปลอดภัยของอาหารและก.พาณิชย์ดูแลเรื่องการส่งออกสินค้า “ถึงเวลาหรือยังที่จะรวมหน่วยงานมาตรฐานเรื่องความปลอดภัยสินค้าอาหารเหมือนกับต่างประเทศเพราะหากยังไม่มียุทธศาสตร์กลางคอยควบคุมก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้”

ด้านนางสาวจรรยาพร ตันติพิพัฒน์พงศ์ นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปกล่าวว่าสมาคมฯจะเสนอแนะเข้าคณะกรรมการร่วมภาครัฐเอกชน ในการจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นมา พร้อมกับเสนอปัญหาในการจัดโซนนิ่งการเพาะปลูกพืชผัก ผลไม้ต่างๆ เพื่อที่จะสามารถควบคุมคุณภาพวัตถุดิบตั้งต้นได้อีก ทั้งจะแก้ปัญหาราคาพืชผลเกษตรตกต่ำเพราะจะไม่มีกรปลูกมากเกินไปเกินความต้องการ รวมทั้งจะได้จัดทำระบบชลประทานเพื่อควบคุมคุณภาพและราคาได้ “เงินที่รัฐคอยเอามาแทรกแซงหลายหมื่นล้านแต่ครั้งไม่ครวจะเสียอีกต่อไป รัฐควรนำเงินเหล่านี้มาปรับปรุงและพัฒนาพืชทำระบบชลประทานดีกว่า” เธอกล่าว หากประเทศไทยไม่จัดระเบียบตั้งต้นจะทำให้ภาคส่งออกได้รับผลกระทบอย่างหนักในอนาคต ต่อไปเรื่องการปลูกข้าวก็อาจจะต้องรายงานต้นต่อที่มาที่ไปของขบวนการผลิต การใช้จ่ายแม่ลงหากตรวจสอบว่าใช้จะถูกสั่งห้ามนำเข้าทันทีในบางประเทศ กุ้ง หอย ปู ปลาต่างๆ จะต้องตรวจสอบได้ว่าไม่มีสารพิษเกินมาตรฐาน ซึ่ง

ปัจจุบันกำลังมีการตรวจสอบเครื่องแกงต่างๆ จากไทย ซึ่งระบุว่า ไบโอะเพา พริก มีสารตกค้างเมื่อนำไปทำอาหารสำเร็จรูปก็จะมีสารตกค้างด้วย (ผู้จัดการ 210743)

ด้านนายอาซาร์ เตาลานนท์ ประธานคณะกรรมการภาคเอกชนในกิจการเกี่ยวกับองค์การการค้าโลก ได้แสดงความห่วงใยเช่นกันว่ามาตรฐานการผลิตอาหารท้องถิ่นของไทยยังไม่ได้มาตรฐานที่อยู่กำหนด จึงสมควรมีองค์การกลางเพื่อควบคุมดูแล และประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในเรื่องนี้

ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารไทยไม่กี่ชนิดที่ได้มาตรฐานใหม่ของอียู นั่นคือ น้ำตาล และไก่สด ซึ่งคณะผู้ตรวจสอบของอียูได้มาตรวจและให้การรับรองแล้วเมื่อต้นปี (Bangkok Post 100700)

สำหรับความเห็นของไทยต่อสมุดปกขาวซึ่งได้เสนอไปยังอียูก็คือ

- 1.นโยบายและการดำเนินการตามสมุดปกขาว ต้องไม่ขัดต่อพันธะความตกลงภายใต้องค์การการค้าโลก
- 2.การดำเนินการรวมทั้งกฎระเบียบจะต้องบังคับใช้เท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติระหว่างอียูกับประเทศที่ 3
- 3.กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร ต้องอ้างอิงการปฏิบัติโดยใช้มาตรฐานปลอดภัยสากล ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติ
- 4.การใช้สมุดปกขาวต้องโปร่งใสและไม่มีเจตนาที่กีดกันการค้าแอบแฝง
- 5.อียูควรพิจารณาความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบหรือมาตรการต่างๆ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของความสามารถในการปรับตัวและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามประเภทอุตสาหกรรมเป็นหลัก
- 6.ขอให้สหภาพยุโรปสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการผลิตของประเทศที่ 3 เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของอียูเพื่อลดความเสี่ยงของผู้บริโภคให้อียู

คาดว่าภายในปี 2545 จะมีการจัดตั้ง หน่วยงานควบคุมอาหารของอียู (EFA) และการแก้ไขกฎระเบียบต่างๆของสมุดปกขาวจะแล้วเสร็จมีผลบังคับใช้ (ผู้จัดการ 210743)

1.2 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.2.1 ผลิตภัณฑ์จากข้าวไทย คุณค่าเทียบ

- ซี “น้ำมันรำดิบ” ข้าวไทยประโยชน์เทียบ

รศ.ดร.สุพจน์ วงศ์ใหญ่ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวว่า เปลือกข้าวและจมูกข้าวซึ่งนำมาสกัดเป็นน้ำมันรำดิบนั้นมีส่วนประกอบของสารที่สามารถใช้เป็นยาได้ เพราะมีวิตามินสูงและมีคุณค่าต่อร่างกายคนสูงมาก เช่น gamma oryzanol มีคุณสมบัติกระตุ้นการไหลเวียนได้ผิวหนัง มีฤทธิ์ด้านการดูดซับของหลอดเลือด เป็นสารต้านอนุมูลอิสระ ป้องกันแสงยูวี ใช้เป็นส่วนผสมเพื่อทาผิวหนัง gamma aminobutyric acid ช่วยลดความดันโลหิต ลดความอ้วน กระตุ้นระบบการทำงานของไตให้ดีขึ้น เพิ่มออกซิเจนไปยังสมอง ทำให้เซลล์สมองทำงานดีขึ้น ลดอาการเครียด ทำให้นอนหลับสบาย แก้อาการเมาค้าง ดับกลิ่นปาก ล่าสุดประเทศญี่ปุ่นได้นำรำข้าวไทยไปสกัดเป็นยาออกจำหน่ายทั่วโลก โดยเปิดตัวผลิตภัณฑ์จากผลผลิตชนิดนี้ไปแล้วเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา จึงอยากกระตุ้นให้คนไทยหันมาสนใจวัตถุดิบประเภทนี้เพื่อนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น (มติชน 090743)

- ไบโอะเทคปลีม “น้ำมันข้าว” คุณค่าเทียบ

นางดุริณี เอ็ดเวิร์ดส รองผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอมเทค) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เปิดเผยว่า จากการที่ไบโอมเทคได้ให้ทุนวิจัยแก่นายเชิดชัย เขียววีร์กุล อาจารย์คณะเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ศึกษาการผลิตเครื่องดื่มที่ทำจากข้าว โดยนักวิจัยได้ใช้ข้าวหอมมะลิซึ่งมีกลิ่นหอมมัน ปรากฏว่า ตอนนี้อันนี้ทำได้สำเร็จแล้ว สามารถผลิตน้ำมันข้าวที่มีคุณค่าอาหารด้านแคลเซียมและคาร์โบไฮเดรตสูงกว่าน้ำมันมว และยังคงมีความหอมรวมทั้งมีคอเลสเตอรอลน้อยกว่า โดยน้ำมันข้าวดังกล่าวจะเป็นอีกทางเลือกสำหรับกลุ่มเด็กที่แพ้นมวัว ได้มีน้ำมันดื่มแทนนมที่ผลิตจากถั่วเหลืองซึ่งมักจะมีกลิ่นไม่ดีนัก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากน้ำมันข้าวมีข้อจำกัดในเรื่องปริมาณโปรตีนที่มีน้อยกว่าน้ำมันมว การดื่มจึงอาจจะต้องเสริมโปรตีนเข้าไปด้วย เพื่อให้เด็กได้สารอาหารครบ (มติชน 210743)

1.2.2 ลุยวิจัย “เครื่องแกงไทย” ด้านมะเร็ง

ดร.แก้ว กังสดาลอำไพ นักโภชนาการสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดเผยว่า หลังจากทีสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ก.วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมได้ทำการวิจัยว่าเครื่องแกงไทยหรือเครื่องปรุงในตำรับอาหารไทยไม่มีศักยภาพในการก่อกลายพันธุ์ให้เกิดโรคมะเร็ง ทางสถาบันวิจัยโภชนาการจึงได้นำมาทำวิจัยต่ออีกว่า เมื่อไม่ก่อโรคมะเร็งแล้วมีฤทธิ์ป้องกันโรคมะเร็งได้หรือไม่

“การวิจัยครั้งนี้อยู่ในโครงการวิจัยอาหารไทย เมื่ออยู่ในภาชนะแล้วจะมีคุณค่าทางโภชนาการอย่างไรและมีสรรพคุณพิเศษในการป้องกันมะเร็งอย่างไรบ้าง เพราะจากการสำรวจข้อมูลของนานาชาติ ที่ทำการศึกษาอาหารประจำชาติจาก 25 ประเทศทั่วโลก พบว่าอาหารไทยติดอันดับ 4 ที่คนทั่วโลกนิยมกิน ถ้าเช่นนั้นเราก็น่าจะทำอาหารไทยที่ปรุงด้วยพืช ผัก สมุนไพรต่างๆ ใส่กระป๋องไปต่างประเทศได้ แต่เราจะต้องทำการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการผลิตให้ดี”

ดร.แก้วกล่าวอีกว่า ได้ให้นักศึกษาช่วยกันคิดและวิจัยหารายการอาหารที่ป้องกันมะเร็งได้ ขณะนี้มีโครงการวิจัยในอาหาร 8 อย่าง คือ แกงมัสมั่น แกงส้มผักรวม แกงจืดมะระขี้เทย เป็นต้น โดยเลือกอาหารที่คนไทยนิยมกินเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีกรวิจัยว่าน้ำเต้าหู้ นมถั่วเหลือง และโยเกิร์ต เป็นอาหารสุขภาพจริงหรือไม่ มีฤทธิ์ต้านการก่อกลายพันธุ์ ป้องกันโรคมะเร็งได้หรือไม่อีกด้วย (มติชน 060743)

1.2.3 อ้อยไทยวิกฤต ระวังอุตสาหกรรมน้ำตาลแข็ง

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดเผยว่า รศ.ดร.พรทิพย์ วงศ์แก้ว หัวหน้าโครงการวิจัยโรคใบขาวอ้อยและยุทธการป้องกันกำจัด ได้ระบุว่าขณะนี้โรคใบขาวอ้อยได้ระบาดไปทั่วภาคอีสานโดยเฉพาะที่จ.อุดรธานี และจ.ขอนแก่นนั้น ระบาดไปแล้วกว่า 100,000 ไร่ รวมทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้วไม่น้อยกว่า 500,000 ไร่ ที่น่าเป็นห่วงคือ พบการระบาดในพื้นที่อื่นด้วย เช่น กาญจนบุรีไปจนถึงประจวบคีรีขันธ์ โรคนี้เกิดจากเพลี้ยจักจั่น มาดูดกินน้ำหวานจากต้นแล้วถ่ายเชื้อไปสู่ต้นอื่นๆ เมื่อมีการนำท่อนพันธุ์ที่ติดเชื้อไปเพาะปลูกเลยทำให้การระบาดรุนแรงและรวดเร็วยิ่งขึ้น วิธีเดียวที่จะหยุดได้คือ ต้องกำจัดอ้อยแปลงนั้นหรือเผาทิ้ง หรือไม่ต้องใช้ยาฆ่าหญ้าฉีดทำลายก่อนลงอ้อยใหม่ที่เป็นอ้อยปลอดเชื้อ แต่มักจะไม่มีใครทำ เพราะอ้อยเป็นสินค้าที่มีการตกลงราคาระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายล่วงหน้า บางที่ก็รับเงินมาแล้วบางส่วน ถ้าทำลายทิ้งก็จะมีอ้อยส่งโรงงาน

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะทำให้ผลผลิตอ้อยปีนี้ลดลงประมาณ 50% เท่ากับว่าอ้อยจะไม่พอต่อความต้องการของโรงงาน คาดว่าอ้อยจะไม่เพียงพอต่อเนื่องไปอย่างน้อยอีก 3 ปี เป็นเหตุให้ราคาน้ำตาลเพิ่มสูงขึ้น ที่น่าห่วงคือ หลังฤดูหีบอ้อยครั้งนี้ เกษตรกรต้องการพันธุ์อ้อยที่ปลอดเชื้อจำนวนมาก ทำให้เจ้าของแปลงอ้อยที่ติดเชื้อแต่ยังไม่แสดงอาการของโรครุนแรง ยอมดูแลอ้อยชุดนั้นต่อไป และนี่จะทำให้แปลงข้างเคียงที่ใช้เชื้อปลอดเชื้อติดโรคเข้าไปใหม่ ทำให้โรคระบาดออกไปยิ่งขึ้น จนในที่สุดจะไม่มีใครอยู่ได้ในอุตสาหกรรมอ้อยแม้แต่ตัวเกษตรกรและโรงงานเอง ทุกฝ่ายควรร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ภาคเอกชนและรัฐต้องร่วมมือกันผลิตพันธุ์ต้นอ้อยปลอดเชื้อออกไปให้เพียงพอ และต้องกระจายไปสู่ชาวไร่อย่างทั่วถึง และเกษตรกรก็ต้องกำจัดอ้อยในไร่ต้นถ้าเกิดการติดเชื้อ (มติชน 280743)

อย่างไรก็ตาม แหล่งข่าวฝ่ายอุตสาหกรรมน้ำตาลซึ่งยอมรับว่าโรคดังกล่าวจะเป็นเหตุให้ผลผลิตน้ำตาลลดลงกล่าวว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะไม่ร้ายแรงเท่าที่นักวิจัยทำนาย ปริมาณน้ำตาลที่จะใช้ในประเทศจะไม่กระทบกระเทือนเลยแม้ว่าการเก็บเกี่ยวอ้อยจะได้ผลเพียงครึ่งเดียว เนื่องจากในกรณีร้ายแรงที่สุดผลการเก็บเกี่ยวก็ยังสามารถผลิตน้ำตาลขนาดกระสอบละ 100 ก.ก. ได้ถึง 25 ล้านกระสอบ ขณะที่ความต้องการบริโภคน้ำตาลในประเทศอยู่ที่ 17 ล้านกระสอบเท่านั้น (Bangkok Post 270700)

1.2.4 เร่งสกัดพิษแมลง หวังทำลายแมลงศัตรูพืชลดมลภาวะ

นายอมเรศ ภูมิรัตน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า ขณะนี้ตนกำลังทำวิจัยเรื่องการสกัดเอาเชื้อของแมลงที่เป็นศัตรูกับแมลงศัตรูพืชมาใช้ทำลายศัตรูพืชที่ระบาดอยู่ในเรือกสวนไร่นา และแปลงเกษตรของเกษตรกร ซึ่งจากการทดลองสามารถสกัดเอาแบคทีเรียจากหนอนกระตู่ หนอนโยและจากดินในบางพื้นที่ออกมา นำไปฉีดบนใบผัก และผลผลิตการเกษตรอื่นๆ ในแปลงทดลอง พบว่าแมลงเป้าหมายตายไปถึง 80% ที่สำคัญคือใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ไม่เกิดผลข้างเคียงใดๆ "ในอนาคตประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้น ไม่เพียงแต่เพื่อการล้างชำระให้บรรดาสารเคมีที่ปนเปื้อนอยู่เดิมนั้นค่อยๆ หดไป แต่เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกรไทยอีกด้วย"

นายอมเรศกล่าวว่า การสกัดเอาเชื้อที่เป็นพิษมาจากแมลงที่เป็นศัตรูกับแมลงศัตรูพืชนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นการสร้างทางเลือกให้กับเกษตรกรไทยเพื่อที่จะไม่ใช้สารเคมีมากขึ้น (มติชน 260743)

1.3 สารพิษและสารเคมีในอาหาร

1.3.1 สารพันปัญหานม

- นมกล่องหกตา ไม่สด 100% ยิ่งกินยิ่งอ้วน

รศ.ดร.สมชาย คุรงค์เดช อาจารย์ประจำภาควิชาโภชนาการพิษวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวถึงปัญหานมไม่สด 100% ว่า บางยี่ห้อใช้นมผงนำเข้าจากนอกมาผสมน้ำไม่ใช่น้ำนมดิบมาบรรจุกล่อง แต่เขียนฉลากว่าเป็น “นมสดพร้อมดื่ม” หรือ “นมสด 100%” เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคอย่างมาก ทั้งในด้านคุณค่าทางโภชนาการและราคา โดยนมผงที่นำมาผสมน้ำเป็นนมจากต่างประเทศที่มีการสกัดไขมันออกหมดแล้ว เรียกว่า “Skimmed Milk” ผลิต ในบ้านเขาจะไม่กินนมชนิดนี้ ราคาจะถูกลง ผู้ผลิตที่นำนมผงนี้

มาผสมกับน้ำ จะเติมไขมันที่ทำจากพืชลงไป เช่น ไขมันมะพร้าว ซึ่งไม่ให้ประโยชน์กับร่างกาย แต่กลับจะไปกระตุ้นให้ร่างกายมีคอเลสเตอรอลในระดับสูงอีกต่างหาก ปัจจุบันนมผงละลายน้ำถูกกว่านมสดมากกลับวางขายในราคาที่สูงลิ้น ทำให้อุตสาหกรรมนมในประเทศไทยมีปัญหา อนึ่ง อย.เคยออกประกาศตักเตือนให้ผู้ผลิตที่นำนมผงมาละลายน้ำแสดงฉลากให้ถูกต้อง ไม่เช่นนั้นจะดำเนินการตามกฎหมาย แต่จนถึงขณะนี้ยังไม่เห็นนมสดพร้อมดื่มยี่ห้อใดยอมระบุ (ไทยโพสต์ 110743)

- สารพัดสารปนเปื้อนในน้ำนม

พ.จักษุธรรม ธรรมศักดิ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ก.สาธารณสุข กล่าวยอมรับว่ามีสารปนเปื้อนที่มากับน้ำนมอยู่จริง โดยเฉพาะน้ำมันดิบและนมพาสเจอร์ไรส์ ตามประกาศของก.สาธารณสุข ฉบับที่ 26 และ 35 ที่ว่าด้วยคุณภาพน้ำนม กำหนดให้มีการตรวจสอบสารอัลฟาโทคอกซิน ซึ่งเป็นสารพิษจากเชื้อราที่ปนเปื้อนมากับน้ำนมดิบผ่านทางอาหารสัตว์ เนื่องจากอากาศในเมืองไทยมีความชื้นสูงจึงเกิดเชื้อราได้ง่าย เมื่อวัณโรคอาหารสัตว์ที่มีเชื้อราเข้าไป เชื้อราก็จะปนเปื้อนออกมากับน้ำนมวัว นอกจากนี้ยังมีการตรวจหายาปฏิชีวนะที่ปนเปื้อนมากับนมด้วย โดยยาปฏิชีวนะเหล่านี้จะมาจากยาฉีดป้องกันและรักษาโรค

"เกษตรกรรู้ว่าหากฉีดยาเข้าไปแล้วจะรีดนมวัวขายไม่ได้ เพราะจะมีสารตกค้าง แต่ก็ยังทำกันอยู่ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นรายย่อย หากเขาหยุดรีดนมวัวก็จะมีรายได้เลี้ยงครอบครัว ส่วนการตรวจหาฮอร์โมนนั้น ทางกรมวิทยาศาสตร์ฯ ยังไม่ได้ดำเนินการ ในอนาคตหากพบว่านำมาเลี้ยงวัวมีจีเอ็มโอ ต่อไปอาจต้องมีการตรวจหาจีเอ็มโอในน้ำนมวัวอีกก็ได้" รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กล่าว (ผู้จัดการ 120743)

1.3.2 น้ำดื่ม 80% เปื้อนจุลินทรีย์

พ.ศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่า จากการที่อย.ได้ตรวจสอบสถานที่ผลิตน้ำดื่มขนาดกลางและขนาดเล็ก เกี่ยวกับปัญหาปนเปื้อนของจุลินทรีย์ในน้ำที่ผลิตเพื่อการบริโภคพบว่า น้ำดื่มบรรจุขวดกว่า 80% ยังไม่น่าไว้วางใจ มีจุลินทรีย์ปนเปื้อนเกินมาตรฐานกำหนด อย.จึงได้เตรียมจัดพิมพ์คู่มือและวิธีที่ค้นแจกจ่ายผู้ประกอบการไว้ปรับปรุงคุณภาพ (ไทยโพสต์ 190743)

1.4 อาหารเป็นพิษ

1.4.1 กรณีอาหารเป็นพิษครั้งใหญ่ในญี่ปุ่น

ความหวาดกลัวเรื่องอาหารเป็นพิษในญี่ปุ่นปะทุขึ้นจากกรณีสินค้านมของสโนว์ เบรนต์ โดยผู้เคราะห์ร้ายกว่าหมื่นคนเกิดอาการท้องเสียและอาเจียน ภายหลังดื่มนมไขมันต่ำของบริษัทผลิตภัณฑ์นมใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่นแห่งนี้ กระแสความหวั่นผวาอาหารเป็นพิษในญี่ปุ่นยังคงรุนแรง ปรากฏข่าวใหม่ๆ ออกมาแทบทุกวัน โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 17 ก.ค. บริษัทยามาซากิ เบกกิ้ง ผู้ผลิตขนมปังและเค้กรายยักษ์ของประเทศ ออกมาแถลงว่าได้สั่งเก็บสินค้าขนมหวานบางชนิดออกจากร้านค้า ภายหลังมีผู้บริโภคร้องเรียนว่าขนมหวานเหล่านี้มีรสชาติบูดเปรี้ยว

ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 แล้วในช่วงเวลาไม่กี่วันที่ยามาซากิต้องเก็บสินค้าคืนเพราะอาจมีปัญหาคือเสีย เมื่อวันที่ 15 ก.ค. บริษัทก็เพิ่งแถลงว่าได้สั่งเก็บขนมปังนุ่มเกือบ 10,000 ชิ้น หลังจากได้รับคำร้องเรียนว่าดูเหมือนกับมีราขึ้น ชาวคราวเหล่านี้ผลัดใส่ให้ราคาหุ้นของยามาซากิในตลาดโตเกียวตกลงมา 2.98% ขณะที่หุ้นของบริษัทอาหารอื่นๆ ก็ถูกเทขายกระหน่ำในช่วงที่กระแสหวั่นผวาอาหารเป็นพิษกำลังเชียวกรากเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะหุ้นสโนว์ เบรนต์นั้นหล่นฮวบถึง 32% มีหน้าข่าวสำนักข่าวเกียวโดรายงานเมื่อวันอาทิตย์ที่ 16 ก.ค. ถึงผลการสำรวจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นว่า ในจำนวนโรงงานนมทั่วประเทศทั้งสิ้น 774 แห่งนั้น มากกว่า 10% มีปัญหาด้านอนามัยและปัญหาอื่นๆ หลังจากรื่องราวของสโนว์ เบรนต์ บานปลายใหญ่โตบริษัทผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มอื่นๆ ต่างทยอยออกมาประกาศเก็บคืนผลิตภัณฑ์ซึ่งอาจมีปัญหา

เช่น มอริทานะ มิลค์ อินดัสตรี บริษัทผลิตภัณฑ์นมรายใหญ่อันดับ 3 ของญี่ปุ่น สั่งปิดสายการผลิต 1 สายลงชั่วคราวเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว หลังจากรักเด็กนักเรียนราว 20 คนล้มป่วยเพราะดื่มนมจากโรงงานแห่งนั้น , บริษัทโยสึบะ มิลค์ โปรดักต์ส ตั้งอยู่ที่เกาะฮอกไกโด เก็บเนยแข็งคืนจากร้านค้าราว 2,000 ห่อเนื่องจากปนเปื้อนสารเคมี , คิริน เบเวอเรจ คอร์ป เครื่องของบริษัทเบียร์ชื่อดัง คิริน บริวเวอรี่ แถลงว่ากำลังเก็บคืนเครื่องดื่มเกลือแร่ "คิริน สปีด" จำนวน 70,000 ลิ้ง เนื่องจากมีเสียงร้องเรียนว่ารสชาติผิดปกติ (ไทยโพสต์ 070743, กรุงเทพธุรกิจ 140743, ผู้จัดการ 180743)

1.4.2 ปลาเขมรเป็นพิษ

มีรายงานจากสำนักข่าวรอยเตอร์ว่า ชาวเขมรซึ่งได้กินปลาอย่างที่ได้กินจากแม่น้ำสตีงตรงมีผู้เสียชีวิต 7 คน และอีก 74 คนล้มป่วย ในอำเภอสเรย์สนอม จังหวัดเสียมราฐทางตอนเหนือของกัมพูชา อย่างไรก็ตามสาเหตุแท้จริงของอาการที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 24-27 มิถุนายนนี้ ไม่แน่ชัด แต่เจ้าหน้าที่ประมงกัมพูชาคนหนึ่งกล่าวว่า ปลาที่เหยื่อบริโภคเป็นปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งซึ่งเป็นแหล่งอาหารสำคัญของ

ชาวแกมพูชาและไม่มีพิษโดยสิ้นเชิง ตำรวจเสียมราฐกำลังทำงานร่วมกับคณะแพทย์ในจังหวัดหาสาเหตุของอาหารพิษในครั้งนี้ และกำลังมีการวิเคราะห์แอลกอฮอล์ที่คนเหล่านี้ดื่มเพื่อหาร่องรอยสารพิษด้วย (ไทยโพสต์ 010743)

1.4.3 หนูน้อยอเมริกันกิน “ซิสเลอร์” ติดเชื้ออีโคไล

28 กรกฎาคม เอพีรายงานข่าวจากเมืองมิลวอกี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาว่า เด็กหญิงวัย 3 ขวบ ได้เสียชีวิตลงหลังจากได้รับประทานอาหารที่ร้านซิสเลอร์และปรากฏว่าติดเชื้อแบคทีเรียอีโคไล เช่นเดียวกับชาวเมืองเซ้าร์มิลวอกี้ก็อีกอย่างน้อย 21 คน

เชื้อแบคทีเรียอีโคไลที่ระบาดนั้นเป็นเชื้อที่มีรหัสชนิดว่า “โอ 157: เอช 7” ซึ่งแต่ละปีจะมีชาวสหรัฐล้มป่วยลงเพราะเชื้อแบคทีเรียตัวนี้ประมาณ 73,000 คน (มติชน 300743)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 แนวคิดและนโยบายด้านสาธารณสุข

2.1.1 ปฏิรูปสุขภาพ...ความเท่าเทียมกันต้องไม่หล่นหาย

จอห์น อิงก์ฮอร์น โสณอช็อคคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปไว้ในนสพ.มติชนฉบับวันที่ 12 ก.ค.2543 สรุปได้ว่า ปัญหาสำคัญประเด็นหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นอยู่ในระบบสุขภาพของคนไทยยุคปัจจุบันก็คือเรื่องความไม่เท่าเทียม ผมคิดว่าระบบประกันสุขภาพของคนไทยต้องมีระบบเดียวและข้าราชการต้องไปอยู่ในระบบนั้นด้วยเพื่อไม่ให้เกิดการมือมิสิทธิ์ หากคนที่มีสตาจค์เขาจะซื้อบริการเพิ่มขึ้น นั่นก็เป็นสิทธิของเขา แต่ว่าทุกคนต้องมีบริการมาตรฐานในการรักษาพยาบาล

นี่คือจุดเริ่มต้น

ระบบแบบนี้จะต้องมีการเก็บภาษีแบบก้าวหน้า คือคนที่มีสตาจค์มากก็จ่ายมาก คนที่มีสตาจค์น้อยก็จ่ายน้อย แล้วคนที่ยากจนมีรายได้แค่พอประทังชีวิตก็ต้องจ่ายเลย เพราะฉะนั้นต้องมีระบบการเก็บภาษีที่สามารถหารายได้เข้ามาสนับสนุนได้เพียงพอตามเป้า เมื่อจัดระบบนี้ขึ้นมาแล้วก็ต้องมีการปฏิรูปส่วนอื่นๆ ในระบบบริการตามไปด้วย ทั้งการจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอรองรับ โดยอาจมีองค์กรอิสระที่มีผู้แทนของรัฐและภาคประชาชนเข้าไปร่วมกันบริหารจัดการ และที่สำคัญก็คือต้องมีทางเลือก

ประชาชนต้องมีทางเลือกในการรับบริการ ไม่ใช่ต้องไปโรงพยาบาลที่กำหนดไว้อย่างเดียว บัตรสุขภาพของประชาชนก็ควรเป็นบัตรประชาชน ทุกคนได้เท่าเทียมกัน ปัญหาความเท่าเทียมอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องปฏิรูปอย่างมากคือเรื่อง การเข้าถึงยา ควรจะมีมาตรการต่างๆ ที่จะทำให้อาชีพจำเป็นไม่ว่าจะรักษาเอ็ดส์ โรคมาลาเรีย หรือโรคอื่นๆ เป็นสิ่งที่คนทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยต้องใช้หรือสร้างมาตรการจัดการตามกฎหมายโดยไม่ต้องเกรงกลัวต่างประเทศ

สุดท้ายก็คือ เวลาของเรื่องสุขภาพของประชาชน ควรจะมองให้รอบด้าน ทั้งสุขภาพคนรวย สุขภาพคนจน ปัญหาสุขภาพของคนรวยอาจอยู่ที่พฤติกรรม เช่น ไม่ออกกำลังกาย แต่สำหรับคนจน โรคของคนจนเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมในการทำงานรวมถึงปัญหาด้านจิตใจ เวลาที่มีหนี้สินไม่รู้จะทำอย่างไร ก็ต้องทำงานหนักทั้งกลางวันและกลางคืน แล้วเราจะบอกให้เขาเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างไร เราต้องสร้างสภาพแวดล้อมหรือแก้ปัญหาความยากจนให้สำเร็จ ถึงจะยกระดับสุขภาพคนไทยได้อย่างถึงราก (มติชน 120743)

2.1.2 สปรส.หนุนการแพทย์ทางเลือกเข้าระบบสุขภาพไทย

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ (สปรส.) กล่าวว่า หลายสิบปีที่ผ่านมามีสังคมไทยให้ความสำคัญกับการแพทย์แผนตะวันตกจนการแพทย์แผนตะวันตกขยายตัวเต็มสังคม และได้เบียดการแพทย์ทางเลือกทั้งหมดตกขอบ จนกระทั่งคนในสังคมเริ่มรู้แล้วว่า การแพทย์แผนตะวันตกไม่ใช่คำตอบที่แท้จริงคำตอบเดียว คนจึงหันหาการแพทย์ทางเลือกมากขึ้น

นพ.อำพล กล่าวว่า ขณะนี้กระแสการพัฒนาระบบการแพทย์ทางเลือก (Alternative Medicine) ซึ่งหมายรวมทั้งการแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนจีน อยุรเวท และการแพทย์พื้นบ้านต่างๆ ชีวจิต ธรรมชาติบำบัดมาแรงมาก ประชาคม สังคมสาธารณสุข และคนไทยทุกคนต้องช่วยกันคิดต่อไปว่า ทำอย่างไรให้ระบบบริการสาธารณสุขของไทยเป็นระบบที่ส่งเสริมให้ระบบการแพทย์ทางเลือกมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการตรวจสอบติดตามเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ที่สำคัญ ทำอย่างไรให้การแพทย์ทางเลือกกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริการสุขภาพแห่งชาติ (มติชน 040743)

2.1.3 สธ.เร่งแก้ไขก.ม.ผลิตแพทย์แผนไทยมากขึ้น

พญ.เพ็ญญา ททรัพย์เจริญ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย เปิดเผยว่า ตั้งแต่คณะกรรมการยาแห่งชาติ ได้มีประกาศให้เพิ่มเติมบัญชียาจากสมุนไพรไว้เป็นส่วนหนึ่งของบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อให้สถานพยาบาลทุกระดับใช้บัญชียาจากสมุนไพรดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา แม้ก.สาธารณสุข (สธ.) ต้องการส่งเสริมให้มีการใช้ยาสมุนไพรในโรงพยาบาล (รพ.) ชุมชนให้มาก

ขึ้น แต่ในทางปฏิบัติมีปัญหามาก เพราะหมอรุ่นใหม่ไม่สั่งยาดังกล่าว เพราะมีงานวิจัยด้านนี้น้อยมาก บางคนก็ถามว่าแพทย์แผนปัจจุบันมีสิทธิสั่งใช้ยาแผนโบราณได้หรือ ถ้าพลาดพลังไปอาจถูกแพทยสภาเล่นงานจะอย่างไร

พญ.เพ็ญนิภากล่าวว่ ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ คลินิกแพทย์แผนไทยที่ตั้งขึ้นในรพ.ชุมชนกำลังจะตาย เพราะยาที่เคยสั่งเป็นตำรับ เช่น ยาจันทลีลา เพื่อรักษาอาการแก้ไข้ ยาแก้กระษัย ยาหอมทิพย์โอสถ ยาหอม ลูกประคบ ให้ผู้เฒ่าผู้แก่ เหล่านี้ไม่ได้อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ แพทย์แผนโบราณไม่สามารถเบิกจ่ายยาได้ ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการก็ไม่สามารถเบิกจ่ายเหล่านี้ได้ ทางออกสำหรับเรื่องนี้ทางสถาบันเสนอให้มีการทบทวนบัญชียาจากสมุนไพรให้บ่อยขึ้นและกว้างขวางขึ้น เพื่อไม่ให้ยาสมุนไพร ยาแผนโบราณที่เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมเป็นยาเถื่อน อีกทั้งแก้ไขระเบียบให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ผ่านการฝึกอบรมชัดเจน น่าจะได้รับใบประกอบโรคศิลปะ สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย และแก้ไข พ.ร.บ.ประกอบโรคศิลปะ ให้บุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมเหล่านี้ ปฏิบัติงาน ดูแลผู้ป่วยภายใต้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เพื่อให้มีแพทย์แผนไทยมากขึ้น และมีการสั่งใช้ยาสมุนไพร ยาแผนโบราณมากขึ้น ได้ปรึกษากับนายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการ.สาธารณสุขแล้ว ซึ่งรัฐมนตรีเห็นด้วยให้แก้ไขระเบียบโดยเร็ว

ปัจจุบันยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ มียาสมุนไพรที่เป็นยาเดี่ยวเพียง 5 ตัว ได้แก่ ยาแคปซูลขมิ้นชัน แก้จุกเสียด ยามงชุมเห็ดเทศที่บรรจุของขงกับน้ำร้อนเพื่อรักษาอาการท้องผูก ฟ้าทลายใจในรูปแบบของยาแคปซูล ยาเม็ดและยาลูกกลอนเพื่อบรรเทาอาการเจ็บคอ ท้องเสียแบบไม่มีกรดติดเชื้อ พญาอินในรูปแบบของครีม คาลาไมล์โลชั่นรักษาโรคผิวหนัง ผื่นคัน และยาป้ายปากพญาอินที่รักษาแผลในปาก รวมทั้งครีมไพล เพื่อทาแก้ลมเนื้อเคล็ดขัดยอก นอกจากนี้ยังมียาสมุนไพรที่เป็นสูตรตำรับอีก 3 สูตร คือสูตรยาประสะมะแว้ง กินแก้ไอขับเสมหะ ยาประสะไพลที่บรรเทาอาการระดูไม่มีตามปกติหรือน้อยผิดปกติ (มติชน 270743)

2.2 สถานการณ์โรคระบาดในไทย

2.2.1 โรคฉี่วัว-ฉี่ควายเบียดฉี่หนูตกขอบ

นพ.สมทรง รัชชะเฝ้า อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ ก.สาธารณสุขเปิดเผยว่า แนวโน้มการระบาดของโรคเลปโตสไปโรซิส ได้เปลี่ยนจากการแพร่ระบาดในฉี่หนูมาเป็นฉี่ของวัว-ควาย นอกจากนี้ ยังพบในสุนัขและแมว ผู้ป่วยจะเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว จากเดิมที่แสดงอาการของโรคใน 1-2 สัปดาห์ แต่ในเชื้อโรคฉี่ของวัว-ควายเพียง 2-3 วัน จะเริ่มมีอาการ และป่วยไม่ถึงสัปดาห์ก็จะเสียชีวิต ส่วนอวัยวะที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อมากที่สุดคือ เท้า ขา แขน ที่ถูกหญ้าหรือข้าวบด หรือถูกหอยเชอรี่บาดหรือไปข้าวบด

ปัจจุบันจำนวนผู้ป่วยโรคเลปโตฯ ได้เพิ่มสูงขึ้น ในปี 2542 พบผู้ป่วย 6,080 ราย เสียชีวิต 200 ราย แต่ในครั้งแรกปีนี้พบผู้ป่วยแล้ว 1,142 ราย เสียชีวิต 52 ราย เพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่แล้ว 2 เท่าตัว เป็นผู้ป่วยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จังหวัดที่มีผู้ป่วยมากที่สุดคือ จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวน 298 ราย เสียชีวิตแล้ว 12 ราย ขณะนี้มีน้ำท่วมหนักหลายจังหวัดในภาคอีสาน ทำให้เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อมากยิ่งขึ้น ควรป้องกันด้วยการใส่รองเท้าบูต (ไทยโพสต์ 220743, กรุงเทพธุรกิจ 200743)

2.2.2 เดือนคูกทั่วประเทศ ไข้กาฬหลังแอ่นระบาด

นายวันชัย อาจเขียน ผู้อำนวยการศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือเปิดเผยว่า จากการสำรวจโรคไข้กาฬหลังแอ่นเริ่มมีการระบาดตั้งแต่ปีที่ผ่านมาและอยู่ในขั้นรุนแรง โดยมีผู้ป่วยเป็นโรคไข้กาฬหลังแอ่นแล้ว 9 ราย เสียชีวิต 4 ราย และตั้งแต่ปี 2543 พื้นที่ภาคเหนือมีโรคระบาดที่น่าเป็นห่วง 3 โรค คือโรคไข้กาฬหลังแอ่น โรคแอนแทรกซ์ และโรคฉี่หนู ทั้งนี้การแพร่ระบาดของโรคไข้กาฬหลังแอ่นมีอยู่ 3 ทาง คือ 1.ตามเรือนจำมากที่สุด 2.จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และ 3.จะเกิดประปรายทั่วไป เพราะฉะนั้นอยากเตือนเรือนจำต่างๆ ให้ระวังเรื่องสถานที่แออัด (มติชน 270743)

2.2.3 ห้องกัก สดม. ศูนย์รวมเชื้อโรคร้ายจากต่างด้าว

เมื่อก่อนแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคติดต่อมักอยู่ในชุมชนแออัดหรือสถานที่ต่างๆ ที่การให้บริการสาธารณสุขยังเข้าไม่ถึง

ปัจจุบันการสาธารณสุขของประเทศได้พัฒนาจนถึงขั้นกำจัดโรคร้ายให้หายไปจากประเทศไทยได้อย่างเด็ดขาดหลายโรค แต่ขณะนี้ เชื้อโรคในยุคนิโกลไร้พรมแดนกลับเดินทางข้ามมิติของกาลเวลามารอวันฆ่าเหยื่อในประเทศไทยอีกครั้ง โดยมีความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหารักษาโรคเข้าเมืองเป็นต้นเหตุสำคัญ การหลบหนีเข้าเมืองของคนจากหลายทวีป และแรงงานเถื่อนจากประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ห้องกักกันของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สดม.) ไม่เคยว่างเว้นจากคนเหล่านี้ สถานที่แห่งนี้จึงกลายเป็นสถานที่เหมาะสมต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคร้ายที่พร้อมจะปลดปล่อยขยายพันธุ์ตัวอ่อนที่ฝังเกาะติดข้ามทวีปมากับตัวคนต่างด้าวเข้าสู่ไน้ทโษะเมื่อรวมกัน และกระจายสู่เจ้าหน้าที่ประจำห้องควบคุม โดยโรคที่สามารถเจริญเติบโตและมีการแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ผ่านห้องกักกันเช่น อีโบล่า กาฬโรค โรคกาฬหลังแอ่น เท้าช้าง อหิวาต์ญี่ปุ่น

ตามรายงานระบุว่า “อีโบล่า” เคยระบาดอย่างหนักในแอฟริกาเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา ขณะนี้มีโอกาสแพร่มาสู่ไทยแล้ว เนื่องจากมีสถิติการเดินทางเข้ามาของคนต่างด้าวในพื้นที่ที่มีภาวะระบาดของเชื้ออีโบล่าในทวีปแอฟริกา ตัวเลขล่าสุดประมาณ 17,000 คน และที่ถูกจับกุมตามเรือนจำต่างๆทั่วประเทศ 470 คน ซึ่งคนเหล่านี้มีโอกาสแพร่เชื้อไปสู่ผู้ต้องขังคนอื่นๆได้ง่ายมาก

ส่วนไข้กาฬหลังแอ่นซึ่งเบาบางไปจากประเทศไทยหลายปีแล้ว ในขณะนี้เริ่มพบผู้ป่วยมากขึ้น หลังจากมีแรงงานเดือนจากประเทศเพื่อนบ้านลักลอบเข้ามาทำงานโดยไม่ผ่านการตรวจโรค ทำให้มีการตายจากโรคนี้อีก 8-10 ราย ยังมีโรคอื่นๆ ที่พบระบาดมากขึ้นด้วยในพื้นที่ชุมชนแรงงานพม่า สาธารณสุขจังหวัดระนอง รายงานว่าจากเดือนมกราคม-มิถุนายน 2543 มีคนไทยป่วยด้วยโรคมาเลเรียมากถึง 596 คน ตาย 2 คน คนต่างด้าวป่วย 1,144 คน ตาย 9 คน

นอกจากนี้มียางานถึงโรคเท้าช้างสายพันธุ์ใหม่ที่แพร่เชื้อลงสู่อวัยวะเพศ คนต่างด้าวป่วยอยู่ในประเทศไทย 77 คน แม้จะยังไม่มียางานการเสียชีวิต แต่น่าเป็นห่วงว่าจะมีการระบาดสู่คนไทย

สำหรับกาฬโรคที่เคยหายไปจากประเทศไทยเมื่อปีพ.ศ. 2491 แล้ว แต่เมื่อส.ค.ม.ระดมการกวาดล้างคนต่างด้าวสัญชาติอินเดียที่เพิ่งเดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพวกเร่ร่อนชายของอยู่ในประเทศไทย เข้าไปอัดทับถมในสถานกักกันคนต่างด้าวที่ส.ค.ม. ไม่นานหลังจากนั้นข่าวว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในฮ่องกงกันส.ค.ม. 2 คนได้ป่วยลงโดยไม่ทราบสาเหตุ และถูกย้ายไปประจำทำหน้าที่อื่น ฮ่องกงกันของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจึงเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคร้ายจากต่างด้าวที่ทำให้ผู้คนติดเชื้อมากขึ้นไปตั้งแต่ถูกแถวยันหน้าสำนักงาน และความรุนแรงยังกระจายออกไปเป็นวงกว้างในรัศมี 3 กิโลเมตร ซึ่งภายในรัศมีดังกล่าวมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติรวมอยู่ด้วย ซึ่งเชื้อโรคเหล่านี้เดินทางข้ามประเทศได้อย่างรวดเร็วโดยที่มีคนเป็นพาหะ จึงเป็นโรคติดต่อยุคใหม่รวมทั้งโรคของธรรมชาติมิใช่เชื้อโรคเหล่านี้แต่อย่างใด อหิวาต์ญี่ปุ่น ตับอักเสบบวม ไข้สมองอักเสบ ไข้หวัดใหญ่ อีโบล่า กาฬโรค โรคกาฬหลังแอ่น ระบาดเอาชีวิตกันอย่างแน่นอน ซึ่งโรคดังกล่าวมีทั้งยารักษาได้และไม่ยารักษาได้

ขณะเดียวกันมีโรคชนิดหนึ่งที่ถือว่าเป็นต้นเหตุของการระบาดของเชื้อโรคทั้งหมดนั่นคือ “โรคหน้าแดง” ที่พักตัวอยู่ได้ด้วยสารกินเงินค่าหัวผู้ต้องกัก โดยตามระเบียบนั้นผู้ต้องกักต้องได้กินอาหาร 3 มื้อ แต่เมื่อโรคภัยชนิดนี้ระบาด ผู้ต้องกักจะได้กินแค่ 2 มื้อเท่านั้น นี่เป็นสาเหตุทำให้จำนวนผู้ต้องกักในแต่ละปีจึงยังคงจำนวนเท่าเดิมและหมุนเวียนอยู่อย่างถาวร (ผู้จัดการ 070743)

2.3 สถานการณ์เอดส์

2.3.1 ยูนีเซฟตะลึง ทุก ๆ 1 นาที ติดเอดส์ 6 คน

องค์การยูนิเซฟเผยในทุกๆ 1 นาที มีคนอายุต่ำกว่า 24 ปี ติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้น 6 คน นายคามินี เอบเบเชกรา ผู้แทนองค์การยูนิเซฟประจำประเทศไทยกล่าวถึงการติดตามภาวะสุขภาพแม่และเด็ก โดยเน้นปัญหาโรคเอดส์เป็นหลัก เนื่องจากปัจจุบันโรคนี้ทำให้มีเด็กกำพร้าจำนวนถึง 30.2 ล้านคน และคาดว่าปลายทศวรรษนี้มีเด็กกำพร้าเพราะเอดส์ถึง 44 ล้านคน องค์การยูนิเซฟจึงได้เรียกร้องให้ทุกประเทศทั่วโลกโดยเน้นคนหนุ่มสาวและวัยรุ่นให้มีบทบาทในการทำสงครามต่อต้านโรคเอดส์ ปัญหาที่น่าห่วงที่สุดและมีผลต่อการพัฒนาประเทศและกลุ่มประชากรทั่วโลกคือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตราติดเชื้อเอชไอวีสูงขึ้นอย่างน่าตกใจโดย 1 ใน 3 ของผู้ที่ได้รับเชื้อเอชไอวีหรือประมาณ 10 ล้านคน เป็นผู้มีอายุระหว่าง 15-24 ปี จากการสำรวจใน 17 ประเทศ พบว่าวัยรุ่นมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่สามารถบอกวิธีการป้องกันตัวจากโรคเอดส์ได้

สำหรับประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พบว่า 1 ใน 33 ของหญิงสาวและ 1 ใน 50 ของชายหนุ่มในประเทศกัมพูชาได้รับเชื้อเอชไอวี ในประเทศพม่ามีอัตราการแพร่ระบาดของโรคนี้อันสูงสุดในเอเชีย คือมีผู้ติดเชื้อประมาณ 530,000 คน ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อสูงสุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือมีจำนวน 755,000 คน (ไทยโพสต์, กรุงเทพฯ 130743, Bangkok Post 140700)

2.3.2 กรมควบคุมโรคติดต่อขอเพิ่มงบเอดส์

กรมควบคุมโรคติดต่อ เตรียมขอเพิ่มงบจาก 1,500 ล้านบาท เป็น 3,500 ล้านบาท นพ.สมทรง รัชช์เฝ้า อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อกล่าวว่า ได้เตรียมขอเพิ่มงบประมาณบริหารเอดส์ปี 2544 เพิ่มจากรัฐบาล เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับทั้งปี 1,500 ล้านบาท มีการจัดสรรทุกกระทรวง ทบวง กรมเช่นเดิม แต่ขณะนี้ผู้ติดเชื้อเพิ่มทำให้ต้องมีการขอเพิ่มงบประมาณในวงเงิน 3,500 ล้านบาท แบ่งเป็น 1,000 ล้านบาท สำหรับป้องกันกลุ่มเสี่ยง และที่เหลือ 2,500 ล้านบาท จะดูแลผู้ติดเชื้อ ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือคนที่ไม่รู้ตัวเพื่อไม่ให้แพร่เชื้อต่อไปประมาณ 500 ล้านบาท และที่เหลือ 1,800 ล้านบาทจะเป็นการซื้อยาต้านไวรัสอย่างเดียว ไม่รวมถึงโครงการวิจัยต่างๆ งบซื้อยาจัดไว้ 1,800 ล้าน จะทำให้เรามีอำนาจในการต่อรองราคาได้ เพราะจากการประชุมเอดส์โลกที่ผ่านมาได้มีการเสนอกันว่าทำให้ผู้ติดเชื้อเอดส์ได้รับยาในราคาคันละ 2 ดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น ขณะที่ประเทศไทยนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะต่ำกว่าที่การประชุมเสนอด้วย คือต่ำกว่า 2 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน (กรุงเทพฯ 280743)

2.3.3 เอ็นจีโอ ค้านยกเลิกข้อยื่นขอสิทธิบัตรยา

ผศ.สำลี ใจดี ประธานมูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนาเปิดเผยว่ามูลนิธิได้ทำหนังสือยื่นต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อคัดค้านการขอรับสิทธิบัตรของบริษัทแกล็กโซ กรู๊ป ที่ได้ยื่นขอสิทธิบัตรการประดิษฐ์เรื่อง สารผสมเภสัชกรรม เลขที่คำขอ 040335 ซึ่งได้นำสูตรยาที่ใช้ในการบำบัดการติดเชื้อไวรัส รวมถึงไวรัสเอดส์คือ ลามิวูดีน (3TC) และ ซิโดวูดีน (AZT) มาผสมกันเป็นสูตรยาตัวใหม่ แล้วยื่นขอสิทธิบัตรในไทยเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2540 ทางมูลนิธิได้พิจารณาเห็นว่า สิ่งประดิษฐ์ดังกล่าวไม่มีความใหม่และไม่ขึ้นต้นตอนการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รับสิทธิบัตร เนื่องจากสูตรยาทั้งสองตัวไม่ได้คิดค้นขึ้นมาใหม่ สำหรับประเทศไทย องค์การเภสัชกรรมก็ได้ผลิตยาเอแซดทีและออกจำหน่ายตั้งแต่เดือนเมษายน 2541

นอกจากนี้ การให้ยาต้านไวรัสเอชไอวี แพทย์ต้องปรับเปลี่ยนสูตรยาเป็นระยะเพราะเชื้อเอชไอวีมีการกลายพันธุ์ได้ง่าย ดังนั้นการคิดประดิษฐ์สารผสมทางเภสัชกรรมที่รวม 3TC กับ AZT เข้าด้วยกัน จึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ที่จะทำให้ระบบการบำบัดเอชไอวีง่ายขึ้นแต่อย่างใด การใช้ยาสูตรผสมดังกล่าวอาจทำให้เกิดผลข้างเคียงทั้งสอง 2 ตัวรวมกัน คือ การกดไขกระดูกทำให้ไม่สามารถสร้างเม็ดเลือดทุกชนิด และตับอ่อนอักเสบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการย่อยอาหารของร่างกาย ประธานมูลนิธิฯ กล่าวอีกว่า บริษัทแกล็กโซ ได้ยื่นขอรับสิทธิบัตรในสูตรยาผสมระหว่างลามิวูดีนกับซิโดวูดีน ในสหรัฐอเมริกา มีผู้ประดิษฐ์ประกอบด้วย Cameron:Janet Mary และ Cammack:Nicholas เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2539 ก่อนจะมีการยื่นคำขอเลขที่ 040335 ในประเทศไทยเป็นเวลา 1 ปี 8 เดือน 5 วัน ทำให้คำขอเลขที่ 040335 ไม่มีความใหม่ตามพ.ร.บ.สิทธิบัตร

นอกจากนี้ผู้ประดิษฐ์ที่กล่าวอ้างในคำขอรับสิทธิบัตรในไทย ได้แก่ นายแกรี เวอร์น ก็อคสัน, นายอัลเลน เวอร์น วูด และนางแคเธอรีน จินเนตต์ ฟอร์ด ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับผู้ประดิษฐ์ที่ยื่นขอรับสิทธิบัตรในสหรัฐอเมริกา ทั้งที่ขอถือสิทธิในการประดิษฐ์เดียวกัน (กรุงเทพฯธุรกิจ 180743)

2.4 กรณีคณะลูกขุนสั่งบริษัทบุหรี่ยุโรปจ่าย 1.4 แสนล้านดอลลาร์ ชดเชยก่อ “มะเร็ง”

สำนักข่าวเอเอฟพีรายงานจากกรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ระบุว่า คณะลูกขุนศาลฟลอริดา 6 คน มีมติให้ 5 บริษัทผู้ผลิตจำหน่ายบุหรี่และสถาบันวิจัยยาสูบรวม 2 แห่ง จ่ายเงินเป็นการชดเชยค่าเสียหายให้กับโจทก์ที่เป็นพลเมืองในรัฐฟลอริดาราว 700,000 คน เป็นจำนวนเงินรวมกัน 145,000 ล้านดอลลาร์ หรือราว 5.8 ล้านล้านบาท ซึ่งถือว่าการชดเชยค่าเสียหายที่สูงที่สุดในประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา หลังจากเมื่อวันที่ 7 เมษายนที่ผ่านมา คณะลูกขุนชุดเดียวกันนี้มีมติให้ 5 บริษัทและ 2 สถาบันวิจัยดังกล่าวจ่ายเงินเป็นค่าสินไหมทดแทนให้กับบุคคล 3 คนที่เริ่มต้นต่อสู้ฟ้องร้องคดีนี้ในนามของชาวฟลอริดาทั้ง 700,000 คน เป็นจำนวนเงิน 12,700 ล้านดอลลาร์หรือราว 508,000 ล้านบาท

คดีประวัติศาสตร์ดังกล่าวนี้มีขึ้นเมื่อปี 2541 เมื่อนายราล์ฟ เดลลา เว็กเซีย ผู้ซึ่งเสียชีวิตไปด้วยโรคมะเร็งในปอดและสมองร่วมกับผู้เสียหายอีก 2 คน ฟ้องร้องค่าเสียหายจากบริษัทฟิลิปป์ มอริส,อาร์เจ เรย์โนลด์,บราวน์ แอนด์ วิลเลียมสัน,ลอริลยาร์ด และบริษัทลิกการ์ด โทษฐานบริษัททั้ง 5 มีพฤติกรรมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิตแก่ผู้อื่น

การตัดสินชี้ขาดดังกล่าวส่งผลให้ทนายความของโจทก์และองค์กรรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่และต่อต้านการโฆษณาบุหรี่ที่พุ่งเป้าไปยังเด็กวัยรุ่นแสดงความชื่นชมต่อคณะลูกขุน เพราะเชื่อว่า การชี้ขาดครั้งนี้จะเป็นคดีตัวอย่างสำหรับการดำเนินการต่อบริษัทเหล่านี้ในอนาคต หากยังไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ก็ได้สร้างความไม่พอใจอย่างมากให้กับบริษัทที่ตกเป็นผู้เสียหายอย่างใหญ่หลวง ทั้ง 5 บริษัทที่ยืนยันจะอุทธรณ์คดีดังกล่าวและจะไม่ยอมจ่ายเงินแม้แต่ก็เพียงจนกว่าคดีจะเสร็จสิ้นในกระบวนการศาลอุทธรณ์ ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาของผู้พิพากษาอีกนับสิบคนและคณะลูกขุนอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้เชื่อว่าบริษัทจะชนะคดีได้ในที่สุด เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่าศาลอาจต้องลดวงเงินค่าเสียหายลง เพราะกฎหมายรัฐฟลอริดาห้ามการลงโทษจนอาจทำให้จำเลยล้มละลาย และแม้ในที่สุดแล้วฝ่ายอุตสาหกรรมต้องจ่ายเงินจำนวนหลายพันล้านดอลลาร์ แต่ผู้ผลิตเหล่านี้ก็สามารถจัดการกับปัญหานี้ได้ ตราบเท่าที่สามารถขยายเวลาในการชำระเงินออกไปหลายปีโดยการยื่นราคาบูหรี่ นับแต่เดือนพฤศจิกายน 2541 เป็นต้นมา ผู้ผลิตบุหรี่ยักษ์ใหญ่ๆ ได้ขึ้นราคาขายส่งอีก 76 เซนต์ต่อซอง ทั้งยังคาดหมายว่าผู้ผลิตอาจขึ้นราคาบูหรี่อีกครั้งในช่วงครึ่งปีหลัง แม้ตัวเลขการบริโภคบูหรี่ในปี 2542 ลดลงราว 7% แต่ในปีนี้นักคาดการณ์ว่าจะลดลงเพียง 1-2% เท่านั้น ทั้งกำไรของบริษัทยาสูบยังคงแข็งแกร่งอยู่ เพราะสามารถขึ้นราคาได้มากเกินพอสำหรับการหักล้างจำนวนผู้สูบบุหรี่ที่ลดลง (มติชน 160743,กรุงเทพฯธุรกิจ 16,180743)

दानนพ.หทัย ชิตานนท์ ประธานมูลนิธิส่งเสริมสุขภาพ กล่าวว่า คนไทยที่สูบบุหรี่ต่างประเทศก็สามารถรวมตัวกันฟ้องได้เช่นเดียวกับที่อเมริกาแต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะระบบศาลและระบบทนายความของไทยและอเมริกามีความแตกต่างกันมาก อีกทั้งคนไทยยังไม่มีกรรมร่วมกันในเรื่องนี้อย่างจริงจัง เมื่อปลายปีที่ผ่านมามีตัวแทนจากบริษัททนายความของอเมริกามาพบนายกร ทักษะรังสี รมต.สาธารณสุข (สธ.) มีจุดประสงค์จะเชื้อชวนให้คนไทยรวมฟ้องเรียกค่าเสียหายจากบริษัทบุหรี่ยุโรปด้วย แต่ต้องไปฟ้องที่ศาลอเมริกา ดูแล้วเหมือน

หน่วยจะอาศัยมือคนไทยฟองบริษัทหรือมากกว่า เพราะหากเราตกลงร่วมฟองด้วยได้ฟองสัก 100 ล้านดอลลาร์ บริษัทหรือฟองต่อรองยอมความจ่ายค่าเสียหายให้ทันทีโดยไม่ต้องเป็นคดีกัน บริษัทหนายความก็จะได้อำนาจหน้าทันที 20-25% ผมไม่เห็นด้วย ถ้าจะฟองบริษัทหรือหน้าจะฟองศาลไทยมากกว่า จะได้มูลค่าความเสียหายมากกว่าที่นายอเมริกันมาหากินกับคนไทย (มติชน 240743)

2.5 ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุขทั่วไป

2.5.1 เดือนพ้อแม่ระวังลูกคือยาแก้หวัด

นพ.ภาสกร อัครเสวี ผู้อำนวยการกองโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ กล่าวว่า ปัญหาการคือยาปฏิชีวนะของเชื้อแบคทีเรียต้นเหตุของโรคปอดบวม ซึ่งเป็นสาเหตุการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มากเป็นอันดับ 1 มักเกิดในช่วงฤดูหนาว โดยทั่วไปเด็กจะเป็นหวัดได้ปีละ 6-8 ครั้ง เชื้อที่เป็นต้นเหตุของไข้หวัดในเด็กกว่า 90% เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งอาการป่วยจะหายเองได้ภายใน 1 สัปดาห์ แต่ผู้ปกครองมักกังวลว่าลูกจะเป็นมาก จึงนิยมหาซื้อยาปฏิชีวนะรักษาโรคติดต่อเชื้อระบบทางเดินหายใจมากินเพื่อป้องกันไม่ให้อาการกำเริบ ที่นิยมได้แก่ยาเพนิซิลิน และโคทรัยม็อกซาโซน ปัจจุบันพบว่ามีการใช้อยู่ประมาณ 47% สูงกว่าเป้าหมายที่ก.สาธารณสุขกำหนด โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และโรงพยาบาลเอกชน พบว่ามีการใช้ยาปฏิชีวนะสูงมาก อีกทั้งในท้องตลาดยังคงมียาแก้ไข้ที่มีส่วนผสมของยาปฏิชีวนะอยู่

นพ.ภาสกรกล่าวว่า การใช้ยาปฏิชีวนะที่ไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดปัญหาเชื้อแบคทีเรียดื้อยามากขึ้น จากการติดตามสถานการณ์คือยาปฏิชีวนะล่าสุดพบว่าอัตราการใช้คือยา 2 ตัวนี้ปรากฏเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเชื้อแบคทีเรียต้นเหตุของโรคปอดบวม มีการคือยาโคทรัยม็อกซาโซนจาก 36%ในปี 2537 เพิ่มขึ้นเป็น 56% ในปี 2540 และคือยาเพนิซิลินจาก 72% เพิ่มขึ้นเป็น 86% ในปีเดียวกัน การคือยาของเชื้อตัวนี้จะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย เพราะจะทำให้แพทย์ต้องใช้ยาปฏิชีวนะสูงขึ้นและแรงขึ้นเรื่อยๆ จนวันหนึ่งจะไม่มียาใช้ ทำให้ผู้ป่วยจำนวนมากต้องเสียชีวิตได้ ขอให้ผู้ปกครองเด็กและแพทย์ผู้รักษาคำนึงถึงปัญหานี้ และไม่ควรรักษาด้วยยาปฏิชีวนะในโรคหวัดอย่างพร่ำเพรื่อ (กรุงเทพธุรกิจ 260743)

2.5.2 พบผู้ป่วยโรคภูมิแพ้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

รศ.พญ.ชลธิรัตน์ ติเรกวัดพัฒนชัย หัวหน้าหน่วยโรคภูมิแพ้ โรงพยาบาลรามาธิบดี กล่าวว่า ถ้าปล่อยให้เด็กในวัยเรียนเป็นภูมิแพ้โดยไม่รักษา เมื่อเด็กเหล่านั้นโตขึ้นก็จะป่วยเป็นโรคหืดซึ่งทุกข์ทรมานอย่างมาก และทุกวันนี้พบว่า มีผู้ป่วยเป็นโรคหืดประมาณ 10-13% ของจำนวนประชากร และแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นด้วย ปัจจุบันโรคภูมิแพ้ได้กลายเป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุข คนไทยต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจำนวนมากต่อปี ทั้งนี้เพราะวิถีชีวิตของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ยุคนี้มีมลพิษซึ่งเป็นสารกระตุ้นอาการของโรคมากขึ้น เช่น ควันบุหรี่ ควันจากโรงงานอุตสาหกรรม ไอเสียจากรถยนต์ ฝุ่น การติดเชื้อหวัด ฯลฯ ภูมิแพ้ที่พบมากในคนไทยได้แก่ ไรฝุ่น นุ่น เกสรหญ้า เชื้อรา ขน ไข่แคสตัว และแมลงสาบ เป็นต้น (มติชน 100743)

2.5.3 แพทย์เตือนอย่าเมินอาการเสียวฟัน

พบคนไทยฟันผุเกือบ 100% เหตุดูแลรักษาไม่พอเพียง ผลการสำรวจล่าสุดของกรมอนามัย ก.สาธารณสุข พบว่า คนไทยมีปัญหาเรื่องฟันเพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง โดยมีอาการเสียวฟัน 40% เหงือกอักเสบ 95% และถึงขั้นฟันผุแล้ว 75% สะท้อนให้เห็นว่าการดูแลสุขภาพฟันของคนในช่วงที่ผ่านมายังไม่ดีพอ นพ.สมเกียรติ ประสงค์ผลชัย หัวหน้าส่วนส่งเสริมทันตสุขภาพ กล่าวว่า อาการเสียวฟันเป็นสัญญาณอันตรายของปัญหาปากและฟัน ขึ้นต่อไปจะพบกับปัญหาฟันผุ โรคเหงือก และปัญหาโรคติดต่ออีกมากมาย ขณะนี้ถึงจะมีเทคโนโลยีด้านทันตแพทย์ที่ทันสมัย กอปรกับทันตแพทย์มีความรู้ความชำนาญมากขึ้น แต่ปรากฏว่าจำนวนทันตแพทย์มีเพียง 6,000 คนเท่านั้น ซึ่งถือว่าน้อยมาก เทียบกับคนไทยที่มีเพิ่มขึ้นมากกว่า 60 ล้านคน ดังนั้นการดูแลฟันด้วยตัวเองจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง การดูแลฟันด้วยตนเองสามารถทำได้โดยการบ้วนปากด้วยน้ำเกลือหลังอาหารทุกครั้ง สำหรับผู้ที่เสียวฟันควรจะหายาสีฟันที่มีส่วนผสมของสารซิลิกาที่เข้าไปปิด อุด เพื่อเสริมเนื้อฟันที่หายไป และสารโปแตสเซียมไนเตรท ที่ช่วยซึมเข้าฟันและลดการรับความรู้สึกเสียวฟันได้ (กรุงเทพธุรกิจ 100743)

2.5.4 “ชามเซรามิก” รดชาเล็ง อันตราย

รศ.ดร.สมชาย คุรงค์เดช อาจารย์ประจำภาควิชาโภชนาการพิษวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า ปัจจุบันนี้มีผู้นำจาน-ชามกระเบื้องเซรามิกที่ขายกันในราคาถูกมาใส่อาหาร ซึ่งอาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้ โดยเฉพาะหากนำมาใส่น้ำดื่ม สายชูก็อาจจะทำให้โลหะหนักพวกสารตะกั่ว ปะปน ปนเปื้อนมาในของหมักดองได้ เนื่องจากกระบวนการเคลือบของจานชามเหล่านี้ยังไม่มีคุณภาพดีพอ หากกินเข้าไปนานๆ เข้า สะสมในร่างกายก็อาจจะก่อให้เกิดมะเร็งได้ จึงอยากเตือนให้ประชาชนระมัดระวัง (ไทยโพสต์ 130743)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่าทางของการดำเนินชีวิต

1. พฤติกรรมการบริโภค

1.1 การบริโภคสินค้าทั่วไป

1.1.1 คนเอเชียยังนิยมดื่มน้ำอัดลม โดยเฉพาะในอินเดียและจีน ยอดขายเพิ่มสูงขึ้นถึง 18% และ 14% ตามลำดับ

จากการเปิดเผยของนายแซนดี้ อลัน ประธานบริษัทโคคา-โคลา กลุ่มเอเชีย แปซิฟิก ผู้ผลิตเครื่องดื่มน้ำอัดลมโค้ก แพนต้า สไปร์ท ว่า ในช่วง ไตรมาส 2 ที่ผ่านมา กลุ่มบริษัท โคคา-โคลาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีอัตราการเติบโตด้านยอดขายเพิ่มสูงขึ้นถึง 8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นถึง 7% เมื่อเทียบกับยอดขายรวมของบริษัท โดยเฉพาะตลาดอินเดียเพิ่มสูงขึ้นถึง 18% รองลงมาคือ จีนเติบโต 14% และญี่ปุ่น 3%

การเติบโตดังกล่าวเป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียที่เริ่มฟื้นตัว ประกอบกับนโยบายการปรับเปลี่ยนทิศทางการทำตลาดใหม่ของบริษัท โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้บริโภคท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้าในแต่ละตลาด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายที่เจาะถึงกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้น และเน้นการขยายธุรกิจเครื่องดื่มแบบครบวงจร โดยการพัฒนาสินค้าใหม่และนำสินค้าเก่าที่เคยทำตลาดแล้ว แต่ไม่ประสบความสำเร็จกลับเข้ามาทำตลาดใหม่

ทั้งนี้ ช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา กลุ่มโคคา-โคลาได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ทั้งสิ้น 11 ชนิด เพื่อเข้าทำตลาดในประเทศต่างๆ แถบเอเชียแปซิฟิก ได้แก่ เครื่องดื่มบำรุงกำลังตรา "Life Plus" ในประเทศ ออสเตรเลีย เครื่องดื่มน้ำอัดลม PION ในญี่ปุ่น ชาอูหลง ตรา Tian Yu Di และชากลิ่นมะลิในสิงคโปร์

กลุ่มโคคา-โคลา เอเชียแปซิฟิก มีสำนักงานครอบคลุมพื้นที่ 63 ประเทศ โดยมีสำนักงานประจำภูมิภาคในฮ่องกง แบ่งแยกการบริหารงานออกเป็น 6 ภาคพื้น ได้แก่ ภาคพื้นญี่ปุ่น ภาคพื้นฟิลิปปินส์ ภาคพื้นแปซิฟิกใต้ ภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตก และภาคพื้นอินเดีย (ไทยโพสต์ 220743)

1.1.2 กลุ่มวัยรุ่นและคนในต่างจังหวัดจะใช้เพจเจอร์กันมากขึ้น ตัวแทนจำหน่ายหันไปทำตลาดในต่างจังหวัดและวัยรุ่นมากขึ้น

นายภาณุวัฒน์ จินดานนท์ ผู้จัดการอาวุโสแผนกการตลาด บริษัท ฮัทชิสัน เทเลคอมมิวนิเคชั่นส์ (ประเทศไทย) เปิดเผยว่า บริษัทต้องขยายบริการสู่ธุรกิจอื่นเพิ่มเติม นอกเหนือจากการให้บริการวิทยุติดตามตัว หรือเพจเจอร์ 161 และ 162 เพียงอย่างเดียว เพราะขณะนี้ตลาดเพจเจอร์เริ่มทำตลาดยากขึ้น มีการแข่งขันสูง ทั้งจากผู้ให้บริการรายอื่นและจากการลดราคาของโทรศัพท์มือถือ โดยเฉพาะตลาดในกรุงเทพฯ ที่เคยเป็นตลาดหลักของบริษัทได้รับผลกระทบมากที่สุด บริษัทจึงได้ปรับกลยุทธ์หันไปทำตลาดในต่างจังหวัดมากขึ้น ซึ่งเมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา บริษัทมียอดขายเครื่องในต่างจังหวัดสูงสุดถึง 5,000 เครื่อง ทำให้สัดส่วนลูกค้าในต่างจังหวัดมีเพิ่มขึ้นเป็น 40-50% จากเดิมที่มีอยู่ประมาณ 20%

นอกจากนี้ บริษัทยังได้ขยายบริการล็อกซันด์ หรือการรายงานข่าวหุ้น เศรษฐกิจการเงิน ผ่านเพจเจอร์ให้กับลูกค้าในต่างจังหวัดอีกด้วย โดยคาดว่าจะมีลูกค้าใช้บริการประมาณ 20,000 รายภายในปีนี้ จากเดิมที่มีอยู่ 3,000 ราย ปัจจุบันฮัทชิสันมีลูกค้า 1.5 แสนราย มียอดคืนเครื่องหรือยกเลิกใช้บริการประมาณ 1-2% ซึ่งในปีบริษัทตั้งเป้ารักษาลูกค้าไว้ในจำนวนเท่าเดิม ก็ถือว่าประสบความสำเร็จ นายภาณุวัฒน์กล่าวว่า ตลาดเพจเจอร์โดยรวมถือว่าปริมาณความต้องการใช้งานไม่ได้ลดลง แต่กลุ่มผู้ใช้งานได้ลดอายุลงมาเป็นกลุ่มวัยรุ่น 13-22 ปี มีสัดส่วนประมาณ 70% จากเดิมที่เป็นกลุ่มคนทำงาน เนื่องจากกลุ่มคนทำงานก็เปลี่ยนไปใช้โทรศัพท์มือถือหรือโทรศัพท์พีซีที่แทนซึ่งถือว่าขณะนี้ตลาดโทรศัพท์มือถือโตกว่าเพจเจอร์และผู้ใช้เพจเจอร์เองก็ใช้งานเวลาลดลงด้วย จากเดิมที่ใช้งานประมาณ 3-4 ปี ก็เหลือเพียง 1 ปีเท่านั้น (ไทยโพสต์ 170743)

1.1.3 เตรียมผลักดันโครงการอินเทอร์เน็ตประจำตำบล 7,200 แห่งทั่วประเทศในช่วง 1.3 พันล้านบาท ให้ความรู้และชักชวนให้คนมาใช้

แหล่งข่าวจากคณะกรรมการพิจารณาโครงการอินเทอร์เน็ตประจำตำบล เปิดเผยว่า ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาจัดหางบประมาณจำนวน 1,300 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ประจำตำบล 7,200 แห่ง เนื่องจากธนาคารโลกปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่ากับก.ค.ม.นาค.ม. แต่ให้เป็นเงินกู้แทน ที่ประชุมคณะกรรมการฯ จึงพิจารณาเห็นว่าควรนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินโครงการมากกว่าการกู้เงิน โดยให้ใช้เงินงบประมาณของกรมการปกครองแทนการใช้งบของก.ค.ม.นาค.ม. โดยเงินงบประมาณ 1,300 ล้านบาทที่จะมาจากกรมการปกครองนั้นจะนำมาใช้ในการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ เชื่อมวงจรและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้ครบทุก

ตำบลภายใน 6 เดือน ส่วนก.ค.ม.นค.ม.นั้น สามารถใช้เครือข่ายที่มีอยู่ที่มีอยู่ทั้งในส่วนของการองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ได้อยู่แล้ว

อนึ่งนายสุธรรม มลิลลา รองผู้อำนวยการ ทศท. เปิดเผยว่า ก.ค.ล.ง.ได้รับมติที่ประชุมไปเพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับกรมการปกครอง ในส่วนของกรมการปกครองเองก็มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องบุคลากร เนื่องจากต้องใช้บุคลากรท้องถิ่นเป็นหลักและเรื่องอินเทอร์เน็ตถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้ความรู้กับประชาชนได้ทั่วถึง เพื่อชักชวนให้คนเข้ามาใช้ ประโยชน์หาความรู้จากอินเทอร์เน็ต โดยในส่วนของ ทศท.เองก็มีคู่มือสายโทรศัพท์ไปถึงทุกตำบลเพื่อพร้อมให้บริการอยู่แล้ว (ไทยโพสต์ 150743)

1.2 การกีฬาและท่องเที่ยว

1.2.1 การท่องเที่ยว ระบุ นักท่องเที่ยวไทยเดินทางออกนอกเพื่อไปช้อปปิ้ง เพราะสินค้าในประเทศราคาสูงกว่า ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อคนนักท่องเที่ยวลดลงเกือบครึ่ง เนื่องจากนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่

จากการเปิดเผยของนายอรรคพล สรสุชาติ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หลังการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 24 ก.ค.2543 ว่า คณะรัฐมนตรีตั้งข้อสังเกตถึงจำนวนนักท่องเที่ยวขาออกในปี 2542 ว่า เริ่มมีจำนวนสูงขึ้นมากหลังจากที่ชะลอลงจนถึง อัตราติดลบ 14.88% ในปี 2541 โดยในปี 2542 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางออกนอกประเทศถึง 1,654,000 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ถึง 18.72% ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ ททท.ชี้แจงว่า ส่วนหนึ่งเกิดจากราคาสินค้าในประเทศสูงกว่าต่างประเทศ ทำให้มีการจัดกรุ๊ปทัวร์ เพื่อการช้อปปิ้ง โดยเฉพาะเกิดขึ้นหลายคณะ และเป็นเหตุให้มีการเดินทางออกพร้อมกับซื้อของกลับมาจำนวนมาก

“องค์ประกอบของเราเองมีปัญหา เช่น เรื่องราคาสินค้าที่แพงกว่าต่างประเทศ แม้กระทั่งในร้านค้าปลอดภาษี หรือดิวตี้ฟรี ยังมีราคาสูงกว่าประเทศอื่น ทำให้มีการเดินทางออกไปนอกประเทศกันมาก” โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีกล่าว และว่า การรณรงค์ให้ท่องเที่ยวในประเทศสำหรับบางกลุ่มยังทำได้ยาก ซึ่งการรณรงค์ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มีการ ท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้นจากกลุ่มนักท่องเที่ยวเดิมที่ชอบเดินทางอยู่แล้ว

ในการประชุมครั้งนี้ ททท. ได้นำเสนอวิธีคิดคำนวณข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยว่า ได้มาโดยการสุ่มสอบถามข้อมูลจากนักท่องเที่ยวขาออก ถึงจำนวนค่าใช้จ่ายในประเทศไทยในปีก่อนมากกว่า 10,000 คน และคำนวณแล้วเฉลี่ยกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา พร้อมทั้งตรวจสอบจำนวนวันพักอยู่ในประเทศไทยจากข้อมูลของตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งพบว่าในปี 2542 ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 253,018 ล้านบาท โดยมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศจำนวน 8,580,332 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยวันละ 3,704.54 บาท และพักในประเทศเฉลี่ยคนละ 7.96 วัน

“รายได้เฉลี่ยต่อนักท่องเที่ยวรายบุคคลลดลงจากระดับมากกว่า 6,000 บาทต่อวัน ก่อนหน้านั้น เหลือเพียงวันละ 3,704.54 บาท เนื่องจากนักท่องเที่ยวเปลี่ยนเป็นกลุ่มนักศึกษามากขึ้น มีการใช้จ่ายน้อยลง แต่คาดว่าจะเป็ผลดีในระยะยาว เพราะเมื่อถึงวัยทำงานนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะกลับมาอีก และมีการใช้จ่ายที่มากขึ้น” นายอรรคพลกล่าว (ไทยโพสต์ 250743)

1.2.3 การจับรางวัลไปรษณีย์บัตรทนายผลฟุตบอลยูโร 2000 ผู้โชคดีได้รับรางวัลที่ 1 คือ ด.ญ. วิจิตรา เพิ่มพรศรี จาก จ.สระแก้ว

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ร่วมกับตัวแทน 6 ธุรกิจใหญ่ อันประกอบด้วย การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส (มหาชน) จำกัด บริษัท เจมส์ แกลอรี่ อินเตอร์เนชั่นแนล แมงนูแฟคเจอร์ องคการส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย บริษัท คาร์ลสเบอร์ก บริวเวอรี่ ประเทศไทย จำกัด บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้จัดให้แฟนฟุตบอลส่งไปรษณีย์บัตรทนายผลฟุตบอล ยูโร 2000 โดยมีรางวัลสำคัญคือ รางวัลที่ 1 เงินสด 5 ล้านบาท รางวัลที่ 2 เงินสด 100 รางวัลๆ ละ 100,000 บาท กับรางวัลพิเศษ รถยนต์เกีย สปอร์ตเทต มินิออฟโรด ราคา 998,000 บาท จากบริษัท ยนต์วิกเกีย มอเตอร์ จำกัด และรถเก๋งปอโยต์ 405 จีอาร์ไอ ราคา 734,000 บาท จากบริษัทยูโรเบียเนอ โอโตโมบิลล์ อย่างละคัน รวมเป็นรางวัลทั้งสิ้น 103 รางวัล

ปรากฏว่ามีแฟนฟุตบอลส่งมาร่วมสนุกมากถึง 68,487,650 ฉบับ และมีแฟนทนายทีมฝรั่งเศสจำนวน 31,937,900 ฉบับ พิธีการจับรางวัลผู้โชคดีจัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 ก.ค.2543 โดยมีแขกผู้มีเกียรติจากทั่วทุกวงการมาร่วมเป็นสักขีพยานจำนวนมาก อาทิ นายคริสตืออง แอร์ดีทท์ เอกอัครราชทูต ฝรั่งเศสประจำประเทศไทย นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร ผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย นายวุฒิพงษ์ โมพิชาติ ผอ.กองระบบงานไปรษณีย์ การสื่อสารแห่งประเทศไทย พร้อมคณะตัวแทนสปอนเซอร์ที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ นายสงเกียรติ ทานสัมฤทธิ์ ผ.ก.ฝ่ายประชาสัมพันธ์ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย นายทินกร หงษ์ศรีสุข กรรมการผู้จัดการ บ.เจมส์ แกลอรี่ อินเตอร์เนชั่นแนล แมงนูแฟคเจอร์ จำกัด นายวสิษฐ กิตติกุล ผอ.ฝ่ายทรงเสริมการพาณิชย์ บ.การบินไทย จำกัด (มหาชน) นายพิเชษฐ ศักดิ์พิทักษ์สกุล ผอ.องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย นายนิวัฒน์ บุญทรง รองประธานกรรมการฝ่ายบริหารกลุ่มชินวัตรกรุ๊ป นายจิม นาเปียร์ รองกรรมการผู้

จัดการ บ.คาร์ลสเปอร์ก บิวโรวีประเทศไทย จำกัด นายพิทักษ์ วิเศษภักดี ผอ.ฝ่ายการตลาดและการขาย บ.ยูโรเปียนไอโตโมบิลส์ จำกัด นายบุญญฤทธิ์ ผ่องเมฆินทร์ กรรมการบริหาร บ.ยนตรกิจ-เกียมมอเตอร์ จำกัด

ผู้โชคได้รางวัลที่ 1 คือ เด็กหญิงวิจิตรรา เพิ่มพศรี อยู่บ้านเลขที่ 74-44 หมู่ 4 ถนนธนะวิถี ต.บ้านใหม่หนองไทร อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ส่วนผู้โชคได้รับรถยนต์เกียคือ นายศักรินทร์ อารักษ์ อยู่บ้านเลขที่ 139 ม.9 ต.บ้านคู อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ส่วนรางวัลรถยนต์เปอโยต์ 405 จีอาร์ไอ ผู้โชคคือ นายจรัส แสนไว อยู่บ้านเลขที่ 46 ม.5 ต.ตากออก อ.บ้านตาก จ.ตาก (ไทยรัฐ 210743)

1.3 นันทนาการ ศิลปะและชีวิตวัฒนธรรม

1.3.1 แกรมมี่ เตรียมเปิดเว็บไซต์ใหม่ สร้างชุมชนในอินเทอร์เน็ต หวังขยายฐานธุรกิจบันเทิง - เพลง รวมเนื้อหาทั้งไทยและต่างประเทศ

รายงานข่าวจากบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด แจ้งว่า แกรมมี่ มีแผนจะใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นส่วนเสริมในการทำธุรกิจหลักของบริษัท คือธุรกิจด้านบันเทิง โดยล่าสุดจะประกาศเปิดตัวเว็บไซต์ที่เพิ่งจัดทำขึ้นใหม่ ชื่อว่า www.eotoday.com ให้เป็นแหล่งรวมข้อมูลธุรกิจบันเทิงของแกรมมี่

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ประธานกรรมการบริหาร บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด เปิดเผยว่า ธุรกิจอินเทอร์เน็ตจะเป็นกลุ่มธุรกิจใหม่ของแกรมมี่ ซึ่งจะใช้ธุรกิจนี้เสริมธุรกิจบันเทิงที่เป็นธุรกิจหลักของบริษัท อินเทอร์เน็ตนั้นถือว่าเป็นทั้งธุรกิจและสื่อที่จะเสริมความมั่นคงและความสามารถในการแข่งขันของบริษัททั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก ในระยะแรกธุรกิจบันเทิงจะเสริมธุรกิจอินเทอร์เน็ต แต่ในระยะยาวอินเทอร์เน็ตจะมาเสริมและเป็นฐานให้แก่ธุรกิจบันเทิงอย่างแน่นอน เพราะถือว่าเป็นสื่ออนาคตที่กำลังได้รับความสนใจจากผู้บริโภควัยรุ่นยุคใหม่ ซึ่งในระดับโลกอินเทอร์เน็ตได้พิสูจน์ตัวเองในแง่มุมนี้แล้วอย่างชัดเจน

“การเปิดเว็บไซต์ eotoday.com นี้ ถือเป็นมิติใหม่ของวงการบันเทิงบนอินเทอร์เน็ตและเปรียบเสมือนการเริ่มต้น ที่เรามั่นใจว่าเราจะก้าวสู่ระดับโลกเอเชียและระดับโลกในวันข้างหน้าอย่างแน่นอน” นายอภิรักษ์ กล่าว

นายวราวิช กำภู ณ อยุธยา ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการอาวุโส สายงานธุรกิจอินเทอร์เน็ตบริษัท แกรมมี่ เปิดเผยว่า “ในเว็บไซต์ eotoday.com จะประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความบันเทิงที่หลากหลาย ทั้งเพลง, ภาพยนตร์, รายการโทรทัศน์, ดารา, แฟชั่น รวมไปถึงเรื่องราวในวงการโฆษณา โดยเราจะให้ความสำคัญในการเกาะติดสถานการณ์ความเคลื่อนไหว และนำมารายงานก่อนใคร ซึ่งแต่ละหมวดของเนื้อหา จะมีมืออาชีพ และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ร่วมสร้างสรรค์ นอกจากนี้ จะจัดให้มีกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผมมั่นใจว่าเว็บไซต์ของเราจะต้องถูกใจผู้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างแน่นอน”

นายวราวิชกล่าวต่อว่า สิ่งที่แกรมมี่ ภูมิใจและคิดว่าเป็นหัวใจสำคัญคือ การเข้าร่วมเล่น ร่วมกิจกรรมของคนเข้ามาในเว็บคอมมูนิตี และเกมต่างๆ ที่คิดขึ้นมานั้น รับรองได้ว่ามีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ตั้งแต่ห้อง Chat 3 มิติ ที่ถือว่าเป็นแห่งแรกของเมืองไทย คือ ห้องที่เข้ามาพบปะพูดคุยกันในเรื่องต่างๆ มีห้อง chat fantasy ที่ถือว่าเป็น ห้อง chat แบบใหม่ที่ทุกคนสามารถจินตนาการตัวเองเข้าไปในฉากต่างๆ ที่สามารถให้ตัวเองเป็นตัวละครได้ตามใจชอบ ตามคาแรคเตอร์ของนักร้อง นักแสดง นอกจากนี้ ยังมี E-card การ์ดอวยพรอิเล็กทรอนิกส์ชนิดที่มีทั้งภาพ และเสียงอย่างที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ที่ทุกคนสามารถส่งถึงกันได้หลายอารมณ์ (ไทยโพสต์ 180743)

2. ศาสตร์ความเชื่อและค่านิยมในสังคม

2.1 ความเชื่ออันไหนด้านศาสนาและความเชื่อ

2.1.1 ความศรัทธาเกี่ยวกับคติ "เปรตภู" ผู้ถูกหลอกเข้าขอความช่วยเหลือจากสภานายความ

ผู้สื่อข่าวรายงานความศรัทธาเกี่ยวกับคติว่า ภายหลังจากอัยการมีคำสั่งฟ้องเปรตภูข้อหาแต่งกายเลียนแบบสงฆ์และหมิ่นพระพุทธรูป ศาลไม่อนุญาตให้ประกันตัวจนถูกคุมขัง อยู่ที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ แต่ในส่วนคดีข้อหา เสรฐฐินีชาว จ.สุราษฎร์ธานี อัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากพนักงานสอบสวนกองปราบฯ มีความเห็นต่อคดีว่าขาดอายุความ ล่าสุดนางฉวีวรรณ โกลิยพันธ์ เสรฐฐินีเจ้าทุกข์ ในคดีข้อหาซึ่งเคยถูกเปรตภูหลอกจนเสียเงินไปนับแสน ได้เข้าขอความช่วยเหลือจากนายอุดม ศุภสินธ์ กรรมการฝ่ายสิทธิมนุษยชนสภานายความ เมื่อวันที่ 29 ก.ค. โดยขอให้สภานายความเป็นผู้ยื่นฟ้องเปรตภูในข้อหาข้อหา ซึ่งนายอุดมเผยว่า จะนำเรื่องเข้าหารือกับกรรมการของสภานายความว่าจะเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องคดีนี้ได้หรือไม่ เท่าที่เข้าใจคดีว่าคดียังไม่ขาดอายุความ เพราะมีการแจ้งความร้องทุกข์ ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ต้องขอพิจารณาสำนวนก่อน

นายสุวินัย ภรณวลัย อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เคยมีความหลงมกมาย ในตัวนายกิตติได้ออกมาเปิดเผยว่าสิ้นความศรัทธาในตัวเปรตภูแล้ว โดยนายสุวินัยได้กล่าวเมื่อวันที่ 29 ก.ค. ว่า ตอนนี้หมดความเชื่อในตัวนายกิตติ หรือเปรตภูแล้ว ที่ผ่านมาเชื่อเพราะเห็นว่าประเทศชาติตกอยู่ในภาวะวิกฤติ และเปรตภูบอกว่าสามารถจะเสกทรัพย์ในดินขึ้นมาได้ จึงคิดว่า

จะใช้สิทธิพิเศษของเปรตภูเสกทรัพย์ ในดินเพื่ออุทิศที่ดิน ซึ่งหากทำได้จริงๆ จะช่วยชาติไทยได้ แต่หลังจากเรื่องราวทั้งหมดได้เปิดเผยขึ้น และได้มีโอกาสพูดคุยกับเจ้าทุกข์ที่ถูกเปรตภูเสกหลอก มั่นใจแล้วว่าวิชาที่เปรตภูเสกใช้ไม่ใช่จะเป็นการเสกของให้ลอยได้ หรือติดต่อกับวิญญาณนั้น เป็นวิชาของมาร จึงเลิกให้ความเคารพนับถือแบบอาจารย์ เพราะส่วนตัวเป็นคนศึกษาระยะ ไม่อยากเข้าไปเกี่ยวข้องกับวิชาไสยศาสตร์ที่เป็นวิชาของมาร (ไทยรัฐ 300743)

3. การทุจริตและประพฤติมิชอบ

3.1 การทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ

3.1.1 สมาคมตู้เกมเผย ป.ป.ช.ชุดใหญ่รับพิจารณา กล่าวโทษ 26 ข้าราชการ ฐานปล่อยให้ตู้เกมเถื่อนทะลักเข้าประเทศ พร้อมอาศัยอำนาจกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารขอตรวจสอบเอกสารนำเข้าจับกุมของกรมศุลกากร

นายสุพล สิทธิธรรมพิชัย นายกสมาคมไทยธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ บันเทิง เปิดเผยถึงความคับหน้ากรณีสมาคมฯ ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อสำนัก งานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กล่าวโทษข้าราชการ จำนวน 26 ราย ฐานทุจริตต่อหน้าที่ ปล่อยให้ตู้เกมเถื่อน ทะลักเข้ามาในตลาดว่า ล่าสุด อนุกรรมการฯ ได้เสนอเรื่องให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ชุดใหญ่พิจารณาแล้ว และกรรมการชุดใหญ่ได้ขอให้ไต่สวนข้อมูลเพิ่มเติม

ทั้งนี้ สมาคมฯ ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อ ป.ป.ช.ด้วยกัน 2 ครั้ง โดยครั้งแรกร้องเรียนเพื่อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทุจริตต่อหน้าที่ ปล่อยให้ตู้เกมเถื่อนเข้ามาในตลาด และครั้งที่ 2 ขอให้ ป.ป.ช.ใช้อำนาจให้กรมการค้าต่างประเทศ ระงับการปรับปรุงประกาศก.พาณิชย์ ฉบับที่ 122 ที่จะให้นำเข้าตู้เกมอย่างเสรี เนื่องจากสมาคมฯ เกรงว่าจะมีผลย้อนหลัง และทำให้ตู้เกมเถื่อนที่มีอยู่ขณะนี้ ประมาณ 10,000 ตู้ กลายเป็นตู้เกมที่ถูกต้องกฎหมาย

ส่วนที่มีการมองกันว่า สมาคมฯ คัดค้านเรื่องนี้เพื่อต้องการเป็น ผู้ผูกขาดตู้เกมเพียงผู้เดียวกัน คงไม่ใช่ เพราะสมาคมฯ อยากจะนำเข้าตู้เกมใหม่ เช่นกัน แต่หากปล่อยให้นำเข้าเสรีแล้วทำให้เครื่องเถื่อนอีก 10,000 เครื่อง เป็นของถูกต้องกฎหมายไปเลยก็ไม่ถูกต้อง นายสุพลกล่าวอีกว่า เมื่อเร็วๆ นี้ สมาคมฯ ได้อาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 มาตรา 9 และ 11 ทำหนังสือถึงกรมศุลกากร เพื่อขอตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน การนำเข้า การจับกุม การถอนคืนของกลาง เพื่อนำข้อมูล เอกสารที่ได้จากการตรวจสอบ ไปยื่นให้แก่ ป.ป.ช. เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมให้ ป.ป.ช.พิจารณา พร้อมทั้งนำเอกสารชุดเดียวกันไปให้แก่มศุลกากรด้วย (ไทยโพสต์ 150743)

4. อาชญากรรมและยาเสพติด

4.1 ศาลสหรัฐสั่งไม่ให้ประกันตัว สุรศักดิ์ถูกขังในเรือนจำต่อ

เมื่อวันที่ 6 ก.ค. 2543 ศาลชั้นต้นรัฐซานดิเอโก สหรัฐ มีคำสั่งไม่ให้ประกันตัวนายสุรศักดิ์ นานานุกุล อดีตประธานที่ปรึกษาฝ่ายเศรษฐกิจ พรรคความหวังใหม่ ผู้ต้องหาในคดีลักลอบค่าน้ำมันเถื่อนจากอิรัก อันเป็นการขัดต่อกฎการแข่งกีฬาระหว่างชาติและขัดคำสั่งประธานาธิบดีสหรัฐ นายสุรศักดิ์ถูกทางการสหรัฐจับเมื่อวันที่ 21 มี.ค. 2543 พร้อมด้วยนายอำนาจ วรชาติ และนายไชมอน ต้น นักธุรกิจชาวสิงคโปร์

คำสั่งศาลไม่ให้ประกันตัวนี้มีขึ้นหลังจากที่ทนายความของนายสุรศักดิ์ได้ยื่นหลักทรัพย์จำนวน 4 แสนดอลลาร์สหรัฐขอประกันตัวสำหรับสาเหตุที่ศาลสหรัฐไม่ให้ประกันตัว เนื่องจากอัยการสหรัฐระบุว่าคดีนี้เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของสหรัฐ โดยผู้กระทำความผิดมีโทษจำคุกตั้งแต่ 41-51 เดือน ขณะนี้นายสุรศักดิ์ถูกจำคุกไปเพียง 4 เดือน จึงอาจหลบหนีกลับประเทศได้ ถึงแม้ไทยและสหรัฐจะมีสนธิสัญญาแลกเปลี่ยนนักโทษระหว่างกัน แต่คดีนี้เป็นความผิดที่ไม่อาจส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ เพราะเป็นความผิดตามกฎหมายสหรัฐ หากนายสุรศักดิ์หนีประกันไป ฝ่ายไทยจะไม่ส่งตัวกลับมา จึงถือเป็นเรื่องที่เสี่ยงมาก (มติชนสุดสัปดาห์ 100743)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดิ์ เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุญนาค และได้เป็นประธานคณะกรรมการการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธาน ฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียวฯ ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียวฯ เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
3. **นางสาวชิลวี มาคดาสิณา ฮอลลิงก้า** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณา สวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด และบริษัท ต้นอ่อน-แกรมมี จำกัด
4. **นางสาวปราณี ขัติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลาย เล่ม
5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสวัตศึกษาศาสตร์ โสวัตสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญา ต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัท สำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ตัดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
6. **นางสาวเยาวนันท์ เขมฐรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษาจากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็น อาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมา เป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
7. **นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance : Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
8. **Mr. Samuel Srethapakdi**, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A